

**Rekabet Kurumu Başkanlığından;**

**REKABET KURULU KARARI**

**Dosya Sayısı** : 2023-5-048  
**Karar Sayısı** : 23-61/1187-423  
**Karar Tarihi** : 28.12.2023

**A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER**

**Başkan** : Birol KÜLE  
**Üyeler** : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Hasan Hüseyin ÜNLÜ,  
Cengiz ÇOLAK, Berat UZUN

**B. RAPORTÖRLER:** Aytül KÜÇÜK, Ahmet Ogün KARAGÜLLE, Ezgi EREN,  
Asena YAMAN, Belma Nilüfer KIRIMLI, Hüseyin Emre ÖZKAN

**C. BAŞVURUDA**

**BULUNAN** : - Kale Uluslararası Turizm Seyahat ve İnşaat Tic. Ltd. Şti.  
- Gizlilik talebi bulunan 2 başvuru

**D. HAKKINDA İNCELEME**

**YAPILANLAR:** - Biletal İç ve Dış Ticaret Anonim Şirketi  
- Obilet Bilişim Sistemleri Anonim Şirketi  
Temsilcileri: Metin PEKTAŞ, Av. Derviş Boran BEYSÜLEN,  
Av. Beyza SARIPINAR, Av. Ahmet ÖNDER  
Eskişehir Yolu Bilkent Kavşağı Mustafa Kemal Mahallesi,  
2118 Cad. No:4 Maidaan İş ve Yaşam Merkezi B Blok K:3, D:14,  
Çankaya/Ankara  
Av. Dr. H. Ercüment ERDEM, Av. Piraye ERDEM,  
Av. Mert KARAMUSTAFAOĞLU  
Ferko Signature, Büyükdere Cad. No:175, Kat 3,  
34394, Esentepe-Şişli/İstanbul

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Obilet Bilişim Sistemleri AŞ ve Biletal İç ve Dış Ticaret AŞ'nin Rekabet Kurulunun 29.09.2022 tarih ve 22-44/649-280 sayılı, 15.06.2023 tarih ve 23-27/521-177 sayılı kararları uyarınca kabul edilen taahhütlerine aykırı davranışlarda bulunup bulunmadığına ilişkin iddiaların değerlendirilmesi.
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurulunun (Kurul) 11.02.2021 tarihli ve 21-07/103-M sayılı; 07.10.2021 tarihli ve 21-48/683-Mİ sayılı kararları ile Obilet Bilişim Sistemleri AŞ'nin (OBİLET) çevrim içi şehirler arası yolcu taşıma biletleri karşılaştırma ve satışı pazarında biletlerinin satışını gerçekleştirdiği otobüs firmalarından düşük komisyonlar almak ve ilgili otobüs firmalarının rakip bilet satışı siteleri ile çalışmalarını engellemek suretiyle hâkim durumunu kötüye kullandığı iddiası ile ilgili olarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 40. maddesi uyarınca OBİLET hakkında bir önaraştırma yürütülmüştür. Yapılan önaraştırmada OBİLET tarafından sunulan taahhütler, 29.09.2022 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve sunulan taahhütlerin bağlayıcı hale getirilerek önaraştırmanın sonlandırılmasına 22-44/649-280 sayılı karar ile hükmedilmiştir. Taahhütlerin kabul edildiğinde dair kısa karar OBİLET tarafından 04.10.2022 tarihinde tebellüğ etmiştir.
- (3) İlgili taahhütlerde özetle; OBİLET ve Kamil Koç Otobüsleri AŞ (KAMİL KOÇ) arasında akdedilen sözleşme dâhil tüm taşıyıcı firmalarla akdedilecek olan sözleşmelerde rekabetçi endişeye sebebiyet veren nitelikteki münhasırlık hükümlerine yer verilmeyeceği, mevcut sözleşmelerde -varsa- bu yöndeki hükümlerin altı ay içerisinde değiştirileceği ve Rekabet Kurumuna (Kurum) yazılı olarak bildirileceği, yapılacak yeni

sözleşmelerde bu tür hükümlere yer verilmeyeceği, taşıyıcı firmaların yalnızca OBİLET ve/veya Biletal İç ve Dış Ticaret AŞ (BİLETALL) ile çalışmasına yönelik herhangi bir sözleşmesel hükme yer verilmeyeceği gibi bu etkiyi yaratmak amacıyla yönelik sözleşmesel olmayan herhangi bir davranış, yönlendirme ya da baskıda bulunulmayacağı; sunulan bu taahhütlerin kısa kararın tebliğinden itibaren üç yıl boyunca geçerli olacağı hususlarına yer verilmiştir.

(4) İlerleyen dönemde Kurulun 16.06.2022 tarih ve 22-27/433-M sayılı, 13.10.2022 tarih ve 22-47/683-M sayılı kararları uyarınca OBİLET'in bilet satışına aracılık hizmeti için otobüs firmalarına uyguladığı bilet satışı komisyon oranlarını aşırı belirlemek ve biletleme yazılımı hizmeti, otobüs biletlerinin platformlar üzerinden satışı ve sefer verilerinin platformlara dağıtımını pazarında rakiplerini dışlamak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini; otobüs biletlerinin platformlar üzerinden satışı pazarında imzaladığı sözleşmeler ile 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediğinin tespitine yönelik olarak OBİLET hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca bir soruşturma yürütülmüştür. Soruşturma Kurulun 15.06.2023 tarih 23-27/521-177 sayılı kararı ile OBİLET tarafından sunulan taahhütlerin dosya kapsamında incelenen rekabetçi endişeleri gidermekte yeterli görülmüş olması nedeniyle ilgili taahhütlerin bağlayıcı hale getirilmesi ile sonlandırılmıştır. Her iki karar ile OBİLET bakımından bağlayıcı hale getirilen taahhütler BİLETALL için de geçerli olacak şekilde kabul edilmiş olup, bu noktadan sonra OBİLET ifadesi BİLETALL'ı içerecek şekilde kullanılmıştır.

(5) Söz konusu taahhüt paketinde özetle;

- Otobüs taşımacılığı için biletleme yazılımı hizmetinin fiili uygulamalar yoluyla otobüs biletlerinin platformlar üzerinden satışı hizmetine bağlandığına yönelik rekabetçi endişeler bakımından sunulan 1 numaralı taahhüt maddesinde; şehirler arası otobüsle yolcu taşımacılığı yapan taşıyıcı firmaların biletleme yazılımı ve bilet satış hizmetlerinin her ikisini bir arada OBİLET'ten almasını zorunlu kılacak ya da zorunlu hale getirecek fiili ya da sözleşmesel herhangi bir uygulama gerçekleştirilmeyeceği,
  - o Bu kapsamda 1.a numaralı taahhütte; rakip biletleme yazılımı kullanan otobüs firmalarının bilet satışlarının *obilet.com* ve/veya *biletall.com* platformunda fiili olarak bağlama ihlaline yol açacak şekilde satışlara kapatılmayacağı, bu amaçla otobüs firmaları ile sadece bilet satış hizmeti içeren veya hem bilet satışı hem de biletleme yazılımı hizmeti içeren farklı sözleşmelerin hazırlandığı ve firmalarla kendi isteklerine bağlı olarak istedikleri sözleşmenin akdedileceği,
  - o 1.b numaralı taahhüt maddesinde; OBİLET tarafından (.....), OBİLET ile OBİLET'e API bağlantısı ve teknik hizmet sağlayıcılığı bağlamında hizmet veren firmalar arasındaki ilişkileri düzenlemek üzere yeni bir iş modeli geliştirilmiş olduğu ve buna bağlı olarak yeni bir sözleşme düzenlendiği, geliştirilen yeni model ile B2B dağıtım aracılık hizmeti<sup>1</sup> ile API<sup>2</sup> bağlantısı sağlayıcılığı hizmetinin birbirinden ayrıştırıldığı, bu iki hizmetin kapsamlarının

<sup>1</sup> İşletmeler arası e-ticaret modeli olarak ifade edilen B2B, internet üzerinde işletmeler arasında gerçekleşen her türlü işlemlere karşılık gelmektedir. İşbu dosya kapsamında B2B hizmeti; dağıtıcı B2B hizmet sağlayıcısı tarafından otobüs sefer verilerinin kısaca "platform" olarak adlandırılan "çevrim içi otobüs bileti satış platformlarına" dağıtımını hizmetine karşılık gelecek şekilde kullanılmıştır.

<sup>2</sup> "Uygulama Programlama Arabirimi (Application Programming Interface)" ifadesinin kısaltması olarak kullanılan API, taşıyıcı firmalara ait sefer verilerinin satış yapacak noktaya verilmesine olanak sağlayan bağlantıyı ifade etmektedir.

sınırlarının çizildiği ve taraflar arasındaki ilişkide API hizmet sağlayıcısının yükümlü olduğu hizmetlerin açıkça belirlenmiş olduğu,

- 2 numaralı taahhüt maddesinde; OBİLET'in diğer B2C<sup>3</sup> platformlara sunacağı B2B dağıtımını veya API sağlayıcılığı hizmetlerine ilişkin sözleşmelerinde geniş reklam kısıtlaması ya da dikey çevrim içi reklam yasağı olarak değerlendirilebilecek herhangi bir hükme yer vermeyeceği ve buna ek olarak bu yönde herhangi bir fiili ya da sözleşmesel uygulamada bulunmayacağı,
- 3 numaralı taahhüt maddesinde; OBİLET ile B2C'ler arasındaki sözleşmelerdeki tek elden satın alma niteliği yaratan iletişim yasağına ilişkin hükümler kaldırılarak fiili ya da sözleşmesel olarak bu nitelikte bir uygulamanın olmayacağı,
  - o Bu kapsamda taahhüdün 3.a maddesinde yeni tip B2B dağıtım hizmeti sözleşme metni hazırlandığı ve bu metinde rekabetçi endişe yaratan ilgili maddelere yer verilmeyerek OBİLET'ten ilk defa B2B hizmeti almak isteyen B2C'lere bu sözleşmenin sunulduğu, eski tarihli B2B dağıtım hizmeti sözleşmeleri kapsamında hizmet almakta olan B2C platformların ise kendi istekleri doğrultusunda yeni sözleşmeyi imzalayacağı, B2C platformların her bir taşıyıcı firma ile kendi ticari koşullarını ve komisyon oranlarını kendi iradeleri dahilinde belirleyebilecekleri ve OBİLET'ten yalnız API bağlantısı ve teknik hizmeti temin ederek OBİLET'i ticari bağlamda ve taşıyıcı firmalarla iletişim konularında aracı olmaktan çıkarabilecekleri yeni bir iş modeli geliştirildiği,
  - o 3.b numaralı taahhüt maddesinde, OBİLET'ten B2B dağıtım veya API bağlantı hizmeti alan B2C platformların satışlarının ilgili taşıyıcı firmalarca görüntülenebilmesi amacıyla, ilgili yazılım sistemlerine taşıyıcı firmaların her bir B2C platformun satış verilerini anlık olarak raporlayabilecekleri bir rapor ekranı eklendiği
- Sunulan bu taahhütlerin 3 yıl boyunca geçerli olacağı

hususlarına yer verilmiştir.

- (6) Taahhütlerin kabulüne dair kısa karar OBİLET tarafından 20.06.2023 tarihinde tebellüğ edilmiştir. Taahhüdün uygulanma sürecinde OBİLET'in birinci periyodik bilgilendirme yazısı 15.08.2023 tarih ve 41586 sayı ile; ikinci periyodik bilgilendirme yazısı ise 15.11.2023 tarih ve 44699 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (7) Akabinde Kurum kayıtlarına OBİLET'in taahhütlerine uymadığına yönelik üç farklı şikâyet intikal etmiştir. Kale Uluslararası Turizm Seyahat ve İnşaat Tic. Ltd. Şti (KALE SEYAHAT) tarafından 15.09.2023 tarih ve 42522 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal eden şikâyet başvurusunda özetle;
  - OBİLET tarafından, KALE SEYAHAT'in diğer çevrim içi satış platformları ile anlaşma yapmasına izin verilmediği,

---

<sup>3</sup> İşletmeden tüketiciye e-ticaret modeli olarak ifade edilen B2C, bir ürün veya hizmetin tekrar satılmayacak veya el değiştirmeyecek şekilde bir birey veya bir şirket tarafından internet üzerinden tüketiciye satılması faaliyetidir. İşbu dosya kapsamında B2C hizmeti, otobüs biletlerinin platformlar üzerinden satışı hizmetine karşılık gelecek şekilde kullanılmıştır. Anılan hizmet kapsamında platformlar, otobüs firmalarının sefer verilerini kullanarak otobüs firmalarının seferlerini listelemekte ve yolcuya bilet satışı gerçekleştirmektedir.

- KALE SEYAHAT farklı platformlar ile anlaşma yapmak istediğinde sözlü bir şekilde *obilet.com* platformu üzerindeki satışların durdurulacağı veya yavaşlatılacağına iletilmiş,
- OBİLET tarafından farklı taşıyıcı firmalar arasında %4 ile %13 arasında değişen komisyon oranlarının uygulandığı, bu durumun ayrımcı uygulama teşkil ettiği ve farklı platformlara geçişin kısıtlanması nedeniyle daha uygun komisyon oranları sunan platformlara geçişin yapılamadığı,
- Bazı taşıyıcı firmaların bilet satış bedellerinin sanal pos sistemi ile direkt hesaplarına aktarıldığı ancak diğer taşıyıcı firmaların ilgili bedellerinin önce OBİLET'in kendi hesabına aktarılarak taşıyıcı firmalara 15 ile 20 gün sonrasında ödeme yapıldığı ve bu durumun taşıyıcı firmalar açısından ayrımcı bir uygulama teşkil ettiği,
- KALE SEYAHAT'in bilet satış bedelinin hesabına transferinde uygulanan yüksek pos komisyonunun, maliyetlerini artırdığı ve bu durumun KALE SEYAHAT'e finansal açıdan zorluk teşkil ettiği

ifade edilerek OBİLET'in Kuruma sunduğu taahhütlerine aykırı davrandığı ileri sürülmüştür.

(8) Ardından 19.10.2023 tarih ve 43695 sayılı ile kayıtlara intikal eden, bir taşıyıcı firmaya ait gizlilik talepli şikâyet başvurusunda özetle;

- OBİLET'e ait bilet yazılımını kullandıkları, bu sayede hem kendi internet sitelerinde hem de *obilet.com* ve diğer çevrim içi bilet satış platformlarında bilet satışı gerçekleştirebildikleri,
- Ancak (.....) ((.....)) ile çalıştıkları gerekçesiyle (.....) tarihi itibarıyla *obilet.com* üzerinden gerçekleşen satışlarının durdurulduğu,
- OBİLET tarafından; (.....) ile olan sözleşmelerini feshetmeleri ve (.....) halinde OBİLET'in (.....) ile aralarındaki sözleşmeden doğacak cezaları ödeyeceği konularında kendileriyle birçok kez iletişime geçildiği, buna karşılık şikâyetçi teşebbüsün (.....) ile aralarındaki ticari ilişkinin devam etmesi adına OBİLET'ten gelen talepleri reddettiği,
- Bunun üzerine (.....) tarihleri arasında OBİLET üzerindeki bilet satışlarının dokuz gün boyunca durdurulduğu, durum ile ilgili olarak OBİLET ile iletişime geçildiği ve kendilerine OBİLET ile çalışması gerektiği yönünde imada bulunduğu,
- Şikâyetçi teşebbüsün (.....) tarihlerinde OBİLET ile iletişime geçtiği, *WhatsApp* üzerinden, (.....) belirtmesi üzerine yaklaşık iki saat içerisinde OBİLET'in biletleri yeniden satışa açtığı, akabinde OBİLET tarafından aranarak (.....) yönünde açıklamada bulunduğu,
- Günde yaklaşık dört adet bilet sattıkları, biletleme yazılımı ve çevrim içi satış hizmeti aldıkları OBİLET'in satışlarına destek olan aracı teşebbüs olduğu, farklı bir çevrim içi bilet satış platformu ile çalışmak istediklerinde baskı ile karşılaştıkları, OBİLET'in tekel konumunda olduğu, sektör oyuncularının satışlarının durdurulması korkusuyla şikâyette bulunmadığı,
- OBİLET'in rakiplerine ve otobüs firmalarına karşı ayrımcı veya dışlayıcı davranışlarda bulunmayacağı yönünde taahhütleri bulunduğu, kendilerinin başka bir çevrim içi bilet satış platformu ile çalıştığı için satışlarının durdurulmasının

anılan taahhütlere aykırı olduğu, ilgili uygulamanın son bulması ve gerekli düzenlemelerinin yapılmasının talep edildiği

ifade edilmiştir.

(9) Son olarak 23.10.2023 tarih ve 43786 sayı ile kayıtlara intikal eden, bir platforma ait gizlilik talepli şikâyet başvurusunda özetle;

- OBİLET'e ait biletleme yazılımını kullanan ve genel olarak (.....) ile şikâyetçi arasında (.....) tarihinde (.....) akdedildiği ve akabinde (.....) tarihinde mezkûr firma ile şikâyetçi arasında (.....) imzalandığı, anılan sözleşme kapsamında (.....) tamamlandığı,
- Şikâyetçi ile (.....) arasında (.....) sözleşmesi imzalanması nedeniyle OBİLET'in (.....) ait sefer verilerini sunmayı durdurduğu, OBİLET tarafından uygulanan bu davranışın hem taşıyıcı firmaları münhasır olarak kendi ile çalışmaya zorladığı hem de taşıyıcı firmaların verilerini iletmesi gereken platformlara iletmeyerek münhasırlığı fiilen gerçekleştirdiği,
- Şikâyetçinin kendisine ait platformu üzerinde (.....) seferlerinin OBİLET tarafından (.....) tarihinde durdurulduğunun düşünüldüğü, zira (.....) son satışının söz konusu tarihte yapıldığı, bu durum sonrasında şikâyetçi tarafından (.....) ile iletişime geçildiği ve (.....) tarafından OBİLET'e sefer kapama yönünde bir talepte bulunulmadığının ve problemin kendilerinden kaynaklanmadığının ifade edildiği,
- Öte yandan Bursa Büyükşehir Belediyesi'ne ait ulaşım firması olan *BBBus* (BBBUS) markası ile Bursa Terminali ile İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı ve İstanbul Havalimanı arasında şehirler arası taşımacılık hizmeti veren Bursa Ulaşım Toplu Taşıma İşletmeciliği Turizm Sanayi ve Ticaret AŞ'nin (BURULAŞ) sefer verilerinin iletimine ilişkin olarak şikâyetçi tarafından (.....) "... (.....)" (.....), OBİLET'in *Kamil Koç* kararı ile getirilen taahhütler doğrultusunda fiili münhasırlık davranışlarından kaçınması gerektiği ancak bu durumda uygulamalarının fiili münhasırlık kapsamında değerlendirildiği,
- OBİLET'in 15.05.2023 tarih ve 23-27/521-177 sayılı Kurul kararında OBİLET'in kendi yazılımını kullanan taşıyıcı firmalara OBİLET'ten hizmet alan çevrim içi bilet satış platformlarının satışlarının raporlanmasına ilişkin geliştirmeler yapmasına ve bu geliştirmeleri ücretsiz bir şekilde taşıyıcı firmalara sağlayacağına ilişkin taahhüt sunduğu, ancak OBİLET'e ait yazılımları kullanan otobüs firmalarına taahhüt kararında belirtilen türden bir raporlama ekranı geliştirmesinin yapılmadığı

ifade edilmiştir.

(10) İnceleme döneminde söz konusu şikâyetçiye 07.11.2023 tarih ve 76468 sayı ile gönderilen bilgi ve belge talep yazısına yönelik olarak şikâyetçinin gönderdiği ve Kurum kayıtlarına 17.11.2023 tarih ve 44947 sayı ile intikal eden cevabi yazıda yukarıdaki iddialara ek olarak bazı yeni iddialara yer verilmiştir. İlgili yeni iddialarda özetle;

- OBİLET tarafından taşıyıcı firmaların sefer verilerinin taşıyıcı firma bazında platformlara iletimi hizmetine ilişkin hazırlanan "API Bağlantısı ve Teknik Hizmet Sözleşmesi"nin "*Mali Koşullar*" başlıklı 5. maddesi kapsamında "*API Hizmet Sağlayıcı'nın, sunduğu API bağlantısı ve API bağlantısına yönelik teknik destek hizmeti karşılığında, Bilet Satış Platformu'nun her bir Taşıyıcı Firma bazındaki satışlarına endeksli olarak Bağlantı ve Teknik Hizmet Bedeli'ne hak kazanacağı*" ifadelerine yer verildiği, OBİLET tarafından sunulan hizmetin taşıyıcı firmaların sefer verilerinin platformlara iletilmesinden ibaret olduğu ve bu nedenle

sağlanacak hizmetin niteliği gereği ücretlendirmenin bilet satış adedine bağlanmasının rasyonel ve makul olmadığı, zira bilet satış adedi ne kadar olursa olsun OBİLET tarafından sunulan hizmetin değişmediği,

- OBİLET tarafından benimsenen bağlantı ve teknik hizmet bedeli ücretlendirmesinin satışı gerçekleştirilen bilet sayısının artması ile düşüş göstermesinin OBİLET'in çevrim içi bilet satış pazarında faaliyet gösteren platformların satışına ortak olma gayesinde olduğunu gösterdiği,
- Mezkûr sözleşmenin 5.6. maddesi ile "*Hesaplamalarda, Bilet Satış Platformu'nun kendisine ait veya kendisince işletilen Satış Kanalları üzerinden gerçekleşen satışların tamamının dikkate alınacağı*" hususunun düzenlendiği ve anılan düzenlemeler ile OBİLET'in sağladığı hizmetin sınırını aşan bir ücretlendirme belirleme arzusunda olduğu,
- Öte yandan mezkûr sözleşmenin "*Taraflar'ın Hak ve Yükümlülükleri*" başlıklı 4. maddesi kapsamında "*API Hizmet Sağlayıcı'nın Bilet Satış Platformu'nun Taşıyıcı Firmalar'dan alacağı Satış-Dağıtım-Pazarlama Komisyonu'ndan bağımsız olarak biletleme altyapı yazılımı ve teknik destek hizmetlerine karşılıklı olarak Taşıyıcı Firmalar'dan Program Kullanım Bedeli, Teknik Hizmet Bedeli, Lisans Bedeli vb. adlar altında bedeller tahsil edebileceği*" hususlarının düzenlendiği,
- OBİLET tarafından geliştirilen yeni iş modeli ile API Hizmet Sağlayıcı tarafından belirlenen hizmet bedelinin platformlar aracılığı ile ödeneceği, bu hususa ilaveten verilerini sisteme iletmekte olduğu taşıyıcı firmalardan da sefer verilerinin platforma aktarılması için ücret talep etmesinin makul bir açıklamasının olmadığı, OBİLET tarafından benimsenen bu düzenlemenin hizmetin doğasına aykırı olduğu ve bu nedenle API hizmetine dair bu bedelin hizmetin asıl yararlanıcısı olan platformlardan sağlanmasının yerinde olacağı, zira bu durumda nasıl belirleneceği değişken ve belirsiz koşullara bağlı API bağlantı ve teknik hizmet bedelinin OBİLET tarafından keyfi olarak yüksek belirlenerek taşıyıcı firmaların OBİLET dışındaki taşıyıcı platformlara geçişindeki maliyeti artırmasına yol açacağı,
- Anılan tüm bu hususlar ile OBİLET'in 29.09.2022 tarihli ve 22-44/649-280 sayılı ve 15.06.2023 tarihli 23-27/521-177 sayılı Kurul kararları ile bağlayıcı hale gelen taahhütlere aykırı davrandığı

ifade edilmiştir.

- (11) İlgili şikâyet başvurularında ileri sürülen iddialar bakımından değerlendirme yapabilmek amacıyla OBİLET, şikâyetçiler ve muhtelif otobüs firmalarından bilgi talebinde bulunulmuştur. Talep edilen bilgi ve belgeler muhtelif tarihlerde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (12) Dosya mevcudu bilgi ve belgeler çerçevesinde yapılan tespit ve değerlendirmeleri kapsayan 21.12.2023 tarihli ve 2023-5-048/BN-01 sayılı Bilgi Notu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (13) **G. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Bilgi Notunda, Obilet Bilişim Sistemleri AŞ ve Biletal İç ve Dış Ticaret AŞ'nin 29.09.2022 tarih ve 22-44/649-280 sayılı, 15.06.2023 tarih ve 23-27/521-177 sayılı karar kapsamındaki taahhütlerine aykırı bir eylemde bulunmadığı, bu nedenle ilgili şikâyetlere ilişkin bir işlem tesisine gerek olmadığı sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

## H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

### H.1. OBİLET Tarafından Sunulan Periyodik Bilgilendirmeler

- (14) OBİLET hakkında yürütülen önaraştırma ve soruşturma, tarafın sunduğu taahhütlerin dosya kapsamında incelenen rekabetçi endişeleri gidermekte yeterli görülmüş olması nedeniyle sonlandırılmıştır. OBİLET hakkında yürütülen önaraştırma kapsamında sunulan üç yıl süreyle geçerli olacak taahhütlerin geçerlilik süresi 04.10.2022 tarihinde başlamıştır<sup>4</sup>. Diğer yandan OBİLET ile ilgili soruşturma kapsamında kabul edilen üç yıl süreyle geçerli olacak taahhütler ise 20.06.2023 tarihinden bu yana uygulanmaktadır<sup>5</sup>.
- (15) Soruşturmaya ilişkin Kurul kararında yer alan taahhütlerin 1.a başlıklı bölümünün sonunda "*Obilet platformundaki satışları bu madde kapsamında durdurulan taşıyıcı firmalarla ilgili olarak kapatma gerekçeleriyle birlikte Rekabet Kurumu'na taahhüt geçerlilik süresi boyunca 3 ayda bir düzenli raporlama yapılacaktır.*" denilmektedir. İlgili bilgilendirme taahhüdü ile asıl olarak, OBİLET'e rakip firmaların biletleme yazılımını kullanan taşıyıcı firmaların bilet satışlarının *obilet.com* ya da *biletall.com* platformunda durdurulması gibi bir durum söz konusu olursa buna yönelik olarak bir periyodik bilgilendirme yapılması beklenmektedir. Bu kapsamda bir şarta bağlı periyodik bilgilendirme taahhüdü bulunmaktadır. Ancak gelinen aşamada OBİLET, periyodik bilgilendirmeyi ilgili şart gerçekleşmese de yani satışa kapanan bir firma olmasa da her üç ayda bir yapmaktadır.
- (16) Diğer yandan OBİLET hakkındaki önaraştırma kapsamında sunulan taahhütlerle ilgili olarak herhangi bir periyodik bilgilendirme yükümlülüğü yer almamaktadır. Ancak OBİLET soruşturma kapsamında sunduğu periyodik bilgilendirmede önaraştırma sonucunda sunduğu taahhütler hakkında da bilgilendirmede bulunmaktadır.
- (17) Bu bakımdan OBİLET'e 15.06.2023 tarih ve 23-27/521-177 sayılı karar ile getirilen periyodik bilgilendirme yükümlülüğü, OBİLET tarafından Kuruma sunduğu tüm taahhütlerin kapsamından daha geniş bir şekilde uygulanmakta ve her halükarda üç ayda bir bilgilendirme yapılmakta ve periyodik bilgilendirme bu yönde bir taahhüt bulunmayan 29.09.2022 tarih ve 22-44/649-280 sayılı karardaki taahhütleri de içermektedir. Aşağıda her iki periyodik bilgilendirme özetine ve bilgilendirmeye yönelik değerlendirmelere yer verilmektedir.

#### H.1.1. Birinci Periyodik Bilgilendirme ve Değerlendirilmesi

- (18) Açıklanan kapsamda hazırlanan ilk periyodik bilgilendirme, 15.08.2023 tarih ve 41586 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Sunulan bilgilendirme yazısında ilk olarak taahhüt paketinin 3.b sayılı maddesinde yer alan,
- *Obilet/Biletall'dan B2B dağıtım veya API bağlantı hizmeti alan B2C platformların satışlarının ilgili taşıyıcı firmalarca görüntülenebilmesi amacıyla, Obilet/Biletal'ın IMS'lerine, taşıyıcı firmaların her bir B2C platformun satış verilerini anlık olarak raporlayabilecekleri bir rapor ekranı eklenmiştir. Bu hizmet karşılığında taşıyıcı firmalardan veya online acentelerden herhangi bir bedel talep edilmeyecektir.*
  - *İşbu taahhütümüzün kabul edilmesinin ardından 15 gün içinde Obilet/Biletal IMS'lerini kullanan tüm taşıyıcı firmalara bir duyuru yapılarak yeni API hizmet sağlayıcılığı iş*

<sup>4</sup> Kısa kararın tebliğ tarihinden itibaren geçerli olmak üzere sunulan taahhütler 29.09.2022 tarih ve 22-44/649-280 sayılı Kurul kararı ile kabul edilmiş olup kısa karar OBİLET tarafından 04.10.2022 tarihinde tebellüğ edilmiştir.

<sup>5</sup> Kısa kararın tebliğ tarihinden itibaren geçerli olmak üzere sunulan taahhütler 15.06.2023 tarih ve 23-27/521-177 Kurul kararı ile kabul edilmiş olup kısa karar OBİLET tarafından 20.06.2023 tarihinde tebellüğ edilmiştir.

modelimizle ilgili bilgi verilecektir. Bahse konu duyuruda, taahhütlerimize paralel olarak;

- Obilet/Biletal'in B2B dağıtım hizmetine yönelik olarak taşıyıcı firmalardan herhangi bir şekilde münhasırlık talebi olmayacağına,
- Obilet/Biletal taşıyıcı firma sözleşmelerinde satış-dağıtım-pazarlama komisyonu ile teknik hizmet bedellerinin ayrı olarak gösterileceğine,
- Diğer B2C platformların taşıyıcı firmalarla kendi ticari şartlarını kendilerinin belirleyebileceği, kendi sözleşmesel ilişkilerini kendilerinin kurabileceği, hesaplama-faturalama-ödeme işlemlerini kendilerinin bire bir yürütebileceği, operasyonel sorunları ve müşteri talep/şikayetlerini firmalar nezdinde kendilerinin takip edeceği ve Obilet/Biletal'in bu konulara dahil olmayacağı bir iş modeli geliştirildiğine, bu iş modeli kapsamında Obilet/Biletal'la anlaşma sağlayan ve ilgili taşıyıcı firmadan muvafakat alan B2C platformlar için Obilet/Biletal'in API Hizmet Sağlayıcılığı işlevini üstlenerek taşıyıcı firma verilerini ilgili B2C platforma aktarmaya devam edeceğine,
- API Hizmet Sağlayıcılığı iş modelinin gerek taşıyıcı firmalar, gerekse B2C platformlar için opsiyonel olduğuna; yukarıda sayılan konularda Obilet/Biletal'in taşıyıcı firmalar ile B2C platformlar arasında aracılık görevi üstlendiği mevcut B2B dağıtım modelinin yürürlükte kalmasına devam edileceğine,
- Bir taşıyıcı firmanın sefer verilerinin, ilgili iş modeli kapsamında Obilet/Biletal ile anlaşması ve bağlantısı bulunan belli bir B2C platforma B2B dağıtım ve API hizmet sağlayıcılığı modellerinden yalnızca biri üzerinden aktarılacağına, bu konudaki tercih hakkının ilgili taşıyıcı firmaya ait olacağına,
- Her bir taşıyıcı firmanın, sefer verilerini hangi iş modeli üzerinden dağıttığından bağımsız olarak, her bir B2C platformun satışlarını ayrı ayrı, özet ve detay bazda görüntülemesine olanak sağlayan raporlama ekranlarının Obilet/Biletal IMS'lerine eklendiğine, taşıyıcı firmaların B2C platformların satışlarını bu raporlama aracılığıyla anlık olarak takip etmesinin mümkün olduğuna

dair açıklamalar yer alacaktır.

taahhütleri bakımından taşıyıcı firmalara yapılan duyurular hakkında bilgi verilmiştir.

- (19) İlgili duyuru metninde taahhütlere uygun olarak özetle; OBİLET tarafından benimsenen yeni iş modeline ilişkin detaylı bilgilendirmenin yapıldığı, B2B dağıtım hizmetine yönelik olarak taşıyıcı firmalardan herhangi bir şekilde münhasırlık talebinin olmadığı bildirildiği, taşıyıcı firmalar ile akdedilen sözleşmelerde satış-dağıtım-pazarlama komisyonu ile teknik hizmet bedelinin ayrı ayrı gösterilmesine ilişkin bilgilendirme yapıldığı, diğer platformların taşıyıcı firmalar ile kendi ticari şartlarını kendilerinin belirleyebileceği ve bu duruma ilişkin olarak OBİLET'in dâhil olmayacağı bir iş modeli geliştirdiğinin bildirildiği ve taşıyıcı firmaların bilet satışlarının hangi platformlar üzerinden yapıldığına ilişkin raporlama ekranının ilgili yazılıma eklendiği açıklamalarının yer aldığı görülmektedir. Söz konusu bilgilendirmenin yapıp yapılmadığı hakkında inceleme döneminde otobüs firmalarından da bilgi toplanmış olup elde edilen duyuru metninin OBİLET tarafından periyodik bilgilendirmede sunulduğu beyan edilen metin ile aynı olduğu görülmüştür.
- (20) Duyuruların yapılması yönündeki taahhüdün yerine getirilmesine yönelik olarak OBİLET'e ait biletleme yazılımlarını kullanan tüm taşıyıcı firmalara, OBİLET ile



akdedilen sözleşmelerinde yer alan ve otobüs firmaları tarafından bildirilen e-posta adresleri ve –varsa- daha sonra OBİLET ile gerçekleşen e-posta yazışmalarında ilgili taşıyıcı firma tarafından kullanıldığı tespit edilen e-posta adreslerine duyuru yapıldığı ifade edilmiş, ek olarak gönderilen e-postanın ulaşmadığı hatasını aldıkları 28 taşıyıcı firma ile iletişime geçilmiş ve bilgilendirme güncel e-posta adreslerine tekrar iletilmiştir. Söz konusu duruma ilişkin olarak OBİLET tarafından sunulan periyodik bilgilendirme yazısının ekinde yer alan Excel dosyasında, bilgilendirme yapılan 355 taşıyıcı firmaya ve bu firmalara hangi tarihte bilgilendirme yapıldığına liste halinde yer verilmiştir. İlgili bilgiler çerçevesinde OBİLET'in biletleme yazılımını kullanan otobüs firmalarına karar tarihinden itibaren 15 gün içinde belirlenen içerikte duyuru yapmak bakımından 3.b. kapsamındaki taahhütlerine uygun davrandığı görülmektedir.

- (21) Periyodik Bilgilendirme metninde ikinci olarak Haziran 2023'ten bilgilendirmenin yapıldığı tarihe kadar olan dönemde taşıyıcı firmalardan OBİLET'e, diğer çevrim içi bilet satış platformlarına sefer verilerinin aktarılmasının durdurulmasına yönelik olarak herhangi bir talep gelmediği ve OBİLET tarafından platformlara taşıyıcı firmanın kapatılması yönünde de herhangi bir işlem yapılmadığı ifade edilmiştir. Hatta OBİLET, Haziran 2023 tarihine kadar diğer B2C platformlara satışlarını kapalı tutan "İstanbul Kalesi" kısa unvanlı taşıyıcı firmaya, diğer B2C platformlara satışlarını açmasını talep etmiş ve ardından OBİLET tarafından söz konusu taşıyıcı firmanın sefer verilerinin diğer B2C platformlara aktarımına derhal başlanmıştır. Bu hususlara ek olarak Haziran 2023'ten sonra OBİLET'ten satış-dağıtım-pazarlama hizmeti almaya başlayan (.....) yeni taşıyıcı firma olduğu ve anılan firmalar tarafından diğer platformlara satışlarının açık tutulmasının talep edildiği ve bu taşıyıcı firmaların sefer verilerinin diğer platformlara aktarıldığı da ifade edilmiştir<sup>6</sup>.
- (22) Bilgilendirmenin bu kısmı Kurulun 15.06.2023 tarih ve 23-27/521-177 sayılı kararındaki taahhütlerin 3.a başlıklı maddesinin sonunda yer alan "*Obilet/Biletal'in B2C platformlara B2B dağıtım hizmeti kapsamında sağlayacağı taşıyıcı firma envanteri, B2B dağıtım ile ilgili yazılı veya sözlü onay vermiş olan tüm taşıyıcı firmaları içerecek; Obilet/Biletal'in ilgili taşıyıcı firmaya kendi B2C satış kanallarında yer verip vermemesine bağlı olmayacaktır.*" taahhüdü kapsamında değerlendirilebilecektir. Bu taahhüdünü yerine getirmek üzere OBİLET'in Haziran 2023 tarihine kadar diğer B2C platformlara satışlarını kapalı tutan İstanbul Kalesi ve OBİLET'ten B2B hizmeti almaya başlayan (.....) yeni firma ile iletişime geçip onaylarını alarak B2B envanterinde bu firmaları da rakip B2C'lerin satışına açtığı görülmektedir. Dolayısıyla B2B envanterinin kapsamı bakımından da OBİLET'in taahhüdüne uygun hareket etmiş olduğu görülmektedir.
- (23) Yukarıda yer verilen hususlara ek olarak; BURULAŞ tarafından sınırlı kotalı çevrim içi bilet satış acenteliği verilmesi karşılığında BBBUS (Bursa, Yalova, İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı ve İstanbul Havalimanı arası otobüs ile yolcu taşımacılığı) işletmesindeki otobüslerin dış yüzeylerine yarım giydirme şeklinde ilgili acentenin reklamının yerleştirilme işine yönelik "Kapalı Zarf- Akabinde Açık Arttırma" usulü ile ihale açıldığı, açılan ihalede tek katılımcının OBİLET olduğu ve ihalenin OBİLET tarafından kazanıldığı ifade edilmiştir. Söz konusu ihale kapsamında BURULAŞ'a ait olan BBBUS ve BUDO (Bursa, Yalova ve İstanbul arası deniz otobüsü ile yolcu taşımacılığı) işletmeleri otobüslerinde ihaleyi kazanan acentenin reklamının, yarı giydirme şeklinde uygulanacağı ve acentenin buna karşılık sınırlı kotalı olarak BBBUS ve BUDO'nun

<sup>6</sup> İlgili firmalar şunlardır: Doğanşar Turizm, İstanbul Express, Gold İstanbul, Gümüş Turizm, Has İstanbul Tur, Has İstanbul, Renk İstanbul Turizm, Özlem Midyat Turizm, Lüks Muradoğlu Tursel, Cide Tur, Nur Ardahan Posof, Tufan Turizm, Öz Çiçek Turizm, Ece Ulaşım, Azdavay Aktur Turizm, Genç Tur, GNC Ulaşım, Bayburt Uçar Turizm, Vib Kılık Turizm

otobüs biletlerini satacağı ifade edilmiştir. Bu çerçevede ihaleyi kazanan acente ile BURULAŞ arasında kurulacak iş, “Sınırlı Bilet Satış Yetki Sözleşme Şartları – v06” sözleşmesinin (Sözleşme) 4. maddesinde tanımlanmış olup “Bu Sözleşme Burulaş’ın alt ticari markası olarak faaliyet gösteren BBUS otobüs filosundan 24 adet otobüsün Araç Giydirmelerinde, Acente reklamının sözleşmenin 5. maddesinde belirlenene sözleşme bedeli karşılığında yayımlanmasına karşılık, KDV dâhil bilet satış fiyatı üzerinden %(...) komisyon kesilmesi ve yıl içerisinde KDV Dahil olacak şekilde en fazla sözleşme yılına ait güncel yıllık sözleşme bedelinin %(...) si kadar kota sınırı olmak üzere BUDO ve BBUS biletlerinin Acente Satış Kanalları üzerinden satış yetkisi tanınması amacıyla düzenlenmiştir.” hükümlerine yer verilmektedir. Mezkûr Sözleşme’nin 5. maddesinde sözleşme bedeli “araç başına reklam yayın bedeli yıllık (...) TL + KDV” olarak belirlenmiş olup bu kapsamda ilk yıl 24 araç için (...)TL + KDV ve toplamda 3 yıl için (...)TL + KDV ödeneceği ifade edilmiştir.

- (24) İhalenin OBİLET tarafından kazanılmasının ardından Sözleşme’nin “Tanımlar” başlığı altında yer alan “Bilet Komisyonu” maddesinde “Acente’nin, Burulaş’ın resmi web sitesinde BUDO ve BBUS için ilan ettiği geçerli fiyat listesi üzerinden yolculara Acente Satış Kanalları üzerinden yapılan KDV Dahil bilet satış bedelleri üzerinden %(...) KDV dahil olarak hesaplanan Burulaş’a fatura edilecek tutarı belirtir” ifadelerine yönelik olarak BURULAŞ’a KEP üzerinden 14.08.2023 tarihinde gönderilen iletide; “BURULAŞ’tan herhangi bir ticari münhasırlık talebimizin bulunmadığını, bahse konu hükmün ve genel olarak sözleşmenin Obilet’e sağladığı yönünde yorumlanabilecek tek satıcılık haklarından –varsa- feragat ettiğimizi ve diğer biletleme platformlarına BBUS ve BUDO biletlerine ilişkin servisin verilir verilemeye kararını, bu yönde uygulamaya konulacak bir işlemin, Obilet aleyhinde haksız ve adil olmayan bir uygulama yaratmayacak şekilde gerçekleştirilmesi koşuluyla Burulaş’un takdir, değerlendirme ve iradesine bıraktıkları” hususları ifade edilmiştir. OBİLET tarafından KEP üzerinden iletilen bildiri ile taraflar arasında kurulan ticari ilişki kapsamında OBİLET’in herhangi bir münhasırlık talebinin bulunmadığını BURULAŞ’a bildirdiği, bu çerçevede BURULAŞ’ın diğer platformlara sefer verilerinin iletilmesinin tamamen kendine ait bir karar olacağı, BURULAŞ tarafından kullanılan biletleme alt yapı hizmetinin OBİLET tarafından sağlanmadığı ve BURULAŞ’ın diğer platformlara sefer verilerini aktarmak için OBİLET’ten bağımsız bir API servisi bulunduğu ifade edilmiştir.
- (25) BURULAŞ hakkında yapılan ilgili bilgilendirme Kurulun 29.09.2022 tarih ve 22-44/649-280 sayılı kararı ile bağlayıcı hale getirilen, önaraştırma kapsamındaki taahhütlerine yöneliktir. İlgili taahhütleri uyarınca OBİLET’in herhangi bir taşıyıcı firma ile sözleşmesel ya da fiili münhasırlık içerecek şekilde B2C pazarda bilet satışı yapmaması gerekmektedir. Bu noktada BURULAŞ ihalesi bakımından OBİLET’in ilgili karardaki taahhütlerine uymadığına yönelik bir şikâyet bulunmakta olup BURULAŞ ile ilgili değerlendirmelere aşağıda yer verilmektedir.

#### **H.1.2. İkinci Periyodik Bilgilendirme ve Değerlendirilmesi**

- (26) OBİLET tarafından gönderilen ve Kurum kayıtlarına 15.11.2023 tarih ve 44699 sayı ile intikal eden ikinci periyodik bilgilendirme yazısında; ilk periyodik bilgilendirmenin yapıldığı 15.08.2023 tarihinden 15.11.2023 tarihine kadar olan dönemde, OBİLET platformu üzerinden satışı durdurulan yalnızca bir adet firmanın bulunduğu, bahse konu firmanın İnegöl Koçanlar Taşımacılık Nakliyat Seyahat Turizm Otomotiv İnşaat İthalat İhracat Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi (AYDIN SEYAHAT) olduğu ve satışa kapanma nedeninin firmanın taşımacılık faaliyetlerini yürütemeyecek bir duruma düşmesi olduğu, bu durum dolayısıyla OBİLET’in ilgili firmanın sefer verisini sağladığı platformlar ve tüketiciler nezdinde oluşabilecek zararların önüne geçme amacıyla AYDIN SEYAHAT’in

OBİLET platformu üzerinde ve API servisi vasıtasıyla diğer platformlardaki satışlarının 05.10.2023 tarihinde saat 16.50'de satışa kapandığı ve durum ile ilgili olarak 06.10.2023 tarihinde AYDIN SEYAHAT'e Kadıköy 27. Noterliği üzerinden 19686 yevmiye numaralı ihtarname ile acele posta servisi vasıtasıyla bildirildiği ifade edilmiştir. Anılan sürecin ardından AYDIN SEYAHAT ile sözlü bir iletişim sağlandığı ve yolcu taşımacılığı faaliyetini yürütmelerini engelleyen durumların giderildiğini gösteren belgelerin OBİLET'e sunulması halinde tekrar satışa açılacağı bildirildiği belirtilmiştir.

(27) Taahhüdün 1.a başlıklı bölümünde belirlenen yükümlülükleri uyarınca OBİLET kendi biletleme yazılımını (IMS) kullanan firmaların satışını ancak aşağıda belirtilen durumlarda sonlandıracaktır:

- *Obilet, hangi IMS'i kullandığından bağımsız olarak (kendi IMS'ini kullananlar ve başka IMS'leri kullananlar dahil olmak ve tüm taşıyıcı firmalar için geçerli olmak üzere), ilgili taşıyıcı firmanın yürürlükteki mevzuat hükümlerini ve/veya esaslı yükümlülüklerini (örn.: müşteri mağduriyetine yol açan uygulamaların sürekli hale getirilmesi, bilet iptal/iade/değişim işlemlerine ilişkin mevzuata ve sektörel düzenlemelere aykırılık, yolculara sözleşmeye veya bilet alımı sırasında duyurulan kurallara aykırı bir şekilde zorluk çıkarılması, Obilet'ten bilet alan yolculara karşı negatif ayrımcılık ve kötü muamele yapılması, sözleşmelerdeki ticari sır ve gizlilik koşullarına uyulmaması, müşteri/yolcu verileriyle ilgili veri sızıntısı risklerine karşı gerekli önlemlerin alınmaması, KVKK düzenlemelerine uyulmaması, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının fiyat, tarife, durak, kalkış-varış saati, sefer kuralları ve yetki belgesi kapsamı ile ilgili düzenleme, talimat ve onaylarına uyulmaması, Ticaret Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve düzenleyici kuruluşlar da dahil olmak üzere ilgili diğer bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ve yargı mercilerinin karar, talimat ve düzenlemelerinin gereğinin yerine getirilmemesi, bu düzenleme, talimat, onay ve gerekliliklerin yerine getirilmemesi sonucunda Obilet'in ve/veya müşterilerinin doğrudan veya dolaylı olarak zarara uğratılması veya dava/cezai işlem/idari para cezası/soruşturma işlemine maruz kalması, ödemelerle ilgili banka hesaplarının doğru bir şekilde bildirilmemesi veya bu konuda gerçek dışı beyan verilerek Obilet'in zarara uğratılması, Obilet'in kamuoyu veya sektör oyuncuları nezdinde itibarının haksız ve/veya gerçek dışı ithamlarla zedelenmesi, yetkisiz kişilerce sözleşme ve diğer belgelere imza atıldığı tespit edilmesi, hileli iflas veya mevcudunu eksiltme şüphesinin oluşması, borçlarını ödemedi acze düşmesi, vb.) ihlal etmesi durumu haricinde bu firmaya B2C satış hizmetlerini sonlandırmayacak, platformunu bu firmaya kapatmayacaktır.*

- *Kapatma işlemi,*

- *İhlalin düzeltilebilir olmaması, yürürlükteki mevzuata göre suç teşkil edebilecek olması, zararların katlanabilir ölçüde ötesine geçmesi veya telafisi imkansız sonuçlar yaratması halinde derhal yürürlüğe konulabilecek;*

- *İhlalin düzeltilebilir olması halinde ise Obilet'in uyarı amaçlı ihtarname düzenleyerek düzeltici işlem için en az 48 saatlik bir süre vermesi sonrasında, ilgili süre içerisinde düzeltici işlemin yapılmadığının tespitiyle birlikte sözü edilen sürenin sonunda uygulamaya geçirilebilecektir.*

(28) AYDIN SEYAHAT'in OBİLET tarafından hem kendi platformlarında satışa kapanması hem de bu şirketin sefer verileri için diğer platformlara B2B hizmeti verilmemesinin nedeni taşımacılık faaliyetlerini yürütemeyecek bir duruma düşmesi olup bu durum taahhütleri kapsamındaki kapatma halleri arasında yer alan taşıyıcı firmanın esaslı yükümlülüklerini yerine getirmemesi şartı ile uyumluluk göstermektedir. OBİLET ayrıca AYDIN SEYAHAT'e satışa kapanma ile ilgili bir ihtarname çekmiş, sözlü iletişim kapsamında ise yolcu taşımacılığı faaliyetini yürütmelerini engelleyen durumların

giderildiğini gösteren belgelerin OBİLET'e sunulması halinde tekrar satışa açılacağını bildirmiştir.

- (29) Anılan hususlara ilişkin olarak 06.12.2023 tarihinde AYDIN SEYAHAT'e telefon ile ulaşılmaya çalışılmış ancak teşebbüsün İstanbul ve İzmir merkezinden cevap alınamamış ve diğer telefon numaralarının ise kullanıma kapatıldığı anlaşılmıştır. Bunun üzerine Dudullu terminali aranarak AYDIN SEYAHAT ile ilişkili teşebbüs yetkilisine ulaşılmaya çalışıldığında ise terminaldeki yetkili tarafından; AYDIN SEYAHAT'in faaliyetlerine son verdiği, kendilerinin ve diğer terminallerin de bahse konu firmaya ulaşamadıkları ve firma yetkilisi olarak iletişime geçilen kişinin istifa ettiği bilgisi paylaşılmıştır.
- (30) Dolayısıyla AYDIN SEYAHAT'in taşımacılık faaliyetlerini yürütemeyecek bir duruma düşmesi hususu sektörden de teyit edilmiş bulunmaktadır. Bu kapsamda AYDIN SEYAHAT'e ilişkin kapama işlemi Kurulun 15.06.2023 tarih ve 23-27/521-177 sayılı kararındaki taahhütlerine uygun görünmektedir.
- (31) Öte yandan OBİLET tarafından; zaman zaman Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ve TOFED gibi sektörel derneklerin, rakip taşıyıcı firmaların veya benzeri diğer üçüncü kişilerin belgesiz yolcu taşımacılığı faaliyeti, taşıma belgesine uymayan kapsamda bilet satışı, taşıma belgesinde yer almayan duraklar vb. konularında OBİLET'e ulaştıkları, OBİLET'in ilgili taşıyıcı firmaların yolcu taşımacılığı belgesinin niteliği ve durak ile tarife izinlerini kontrol ederek mevzuat ve Bakanlık genel/özel talimatlarını yerine getirdiği ifade edilmiştir. Bu kapsamda yapılan kontrollerde firmaların bazı sefer veya bazı ara duraklarının listelenmesinin durdurulmasının firmaların yetkili olduğu duraklarda satışlarının durmasına neden olmadığı zira uygulamanın yalnızca bahse konu duraklara ilişkin olduğu ifade edilmiştir. Bu tür ara durak kapatma işlemleri de yukarıda bahsedilen kapama gerekçeleri ile uyumlu nitelikte olup gerçekleştirilen bu işlemlerin taahhütlere aykırı olmadığı değerlendirilmektedir.
- (32) Diğer yandan OBİLET tarafından benimsenen yeni API modeline yönelik olarak hazırlanan "API Bağlantısı ve Teknik Hizmet Sağlayıcılığı Sözleşmesi" taslağının (.....) ve (.....) tarafından talep edildiği; bu kapsamda (.....) tarihinde (.....) ile, (.....) tarihinde (.....) ile paylaşıldığı ifade edilmiştir. Ek olarak bildirim yazısında, (.....)'a 06.11.2023 tarihinde ve son iki sene içerisinde daha önce OBİLET ile otobüs sefer verisi dağıtım servisi üzerinden en az bir adet bilet satışı gerçekleştiren diğer tüm platformlara da sözleşme taslağı ve "API Rehberi" olarak adlandırılan ve 15.06.2023 tarihli Kurul kararı ile kabul edilen taahhütler çerçevesinde benimsenen yeni iş modelini açıklayan dokümanın iletiliği belirtilmiştir. Taşıyıcı firmalara yönelik olarak ise 28.06.2023 tarihinde gerçekleştirilen duyurunun tekrar hatırlatıldığı ve API Rehberinin de taşıyıcı firmalar ile paylaşıldığı ifade edilmiştir.
- (33) OBİLET tarafından sefer verisi dağıtım faaliyetleri kapsamında ise son üç aylık dönemde (.....), (.....), (.....), (.....), (.....), (.....) ve (.....) isimli platformlar ile müzakere aşamasında oldukları, öte yandan üç platform ile sözleşme imzalandığı ve (.....)'nın (.....) tarihinde, (.....)'un (.....) tarihinde ve (.....)'un (.....) tarihinde satışa başladığı ifade edilmiştir.
- (34) Sefer verisinin dağıtımına yönelik OBİLET ile ilişkisi sonlanan ya da değişen platformlara yönelik olarak ise;
- (.....) firması ile karşılıklı rıza ve istek ile sözleşme ilişkisinin sonlandığı ancak bahse konu firmanın iştiraki olarak faaliyet gösteren (.....) ile hizmetlerinin devam ettiği, bu hususa (.....) ile OBİLET arasında sözleşmesel ilişkiyi sonlandırmak için hazırlanan protokolde yer verildiği,

- (.....) sunulan dağıtım hizmetinin OBİLET ile çalışan diğer tüm firmalardan farklı olarak OBİLET API'si üzerinden sağlandığı ancak tek firmadan dolayı OBİLET API'sinin açık tutulmasının ticari açıdan makul olmadığı ve bu nedenle (.....)'in de dağıtım hizmetini artık diğer tüm platformlar gibi BİLETALL API'si üzerinden almaya başladığı

ifade edilmiştir.

- (35) OBİLET tarafından sunulan taahhütler kapsamında OBİLET'ten IMS hizmeti alan taşıyıcı firmalara yönelik olarak taşıyıcı firmanın diğer platformlarda gerçekleşen bilet satışlarının görünebileceği bir raporlama ekranının eklendiği, öte yandan taahhüt kapsamında OBİLET'in hizmet aldığı API hizmet sağlayıcısı firmalara API bağlantısı ve teknik hizmet bedellerinin ödendiği ve OBİLET'in IMS hizmetinden farklı bir IMS hizmetine geçmek isteyen "(.....)" unvanlı taşıyıcı firmanın (.....) tarihinde (.....)'ya ait IMS'e geçiş yaptığı, anılan geçiş sürecinde taşıyıcı firmanın OBİLET platformu üzerindeki satışlarının kesintisiz devam ettiği ve herhangi bir ayrımcı ya da dışlayıcı davranışta bulunulmadığı ifade edilmiştir.

- (36) Periyodik bilgilendirmeler dışında, Kuruma OBİLET'in hem önaraştırma hem de soruşturma kapsamında sunduğu taahhütlerine uymadığına yönelik üç farklı şikâyet intikal etmiş olup ilgili şikâyetler aşağıda değerlendirilmektedir.

## H.2. Değerlendirme

- (37) Yukarıda bahsedilen üç farklı şikâyette yer alan OBİLET'in taahhütlerine uymadığına ilişkin iddialar, Kurulun 29.09.2022 tarihli önaraştırma kararı ile 15.06.2023 tarihli soruşturma kararında yer verilen taahhütlerine yöneliktir. İlgili iddialar OBİLET'in (i) otobüs firmalarına sağlaması gereken raporlama ekranını sağlamadığı ve buna ilişkin duyuru yapmadığı, (ii) API Sözleşmesi bakımından taahhütlerine aykırı davrandığı, (iii) otobüs firmalarının başka bir platform ile anlaşması/çalışmasını fiilen engellediği, (iv) KALE SEYAHAT'in diğer iddiaları şeklinde gruplandırılabilir. Aşağıda her bir iddia, ilgili olduğu OBİLET taahhüdü bağlamında ayrı başlıklarda değerlendirilmektedir.

### H.2.1. OBİLET'in 15.06.2023 Tarih ve 23-27/521-177 Sayılı Karardaki Raporlama Ekranına İlişkin Taahhüdüne Uymadığı İddiası Bakımından Değerlendirme

- (38) Önceki bölümlerde değinildiği üzere; şikâyetçi platform tarafından yapılan başvuruda yer alan iddialardan biri, OBİLET'e ait biletleme yazılımlarını/IMS'leri kullanan taşıyıcı firmalara taahhütte belirtilen türden bir raporlama ekranı geliştirmesinin yapılmadığına ilişkindir.
- (39) Yukarıda ifade edildiği üzere nihai taahhüt metninin 3.b başlıklı bölümünde raporlama ekranına ilişkin taahhüdü uyarınca OBİLET tarafından *Obilet/Biletall'dan B2B dağıtım veya API bağlantı hizmeti alan B2C platformların satışlarının ilgili taşıyıcı firmalarca görüntülenebilmesi amacıyla, Obilet/Biletal'in IMS'lerine, taşıyıcı firmaların her bir B2C platformun satış verilerini anlık olarak raporlayabilecekleri bir rapor ekranı eklenmiştir. Bu hizmet karşılığında taşıyıcı firmalardan veya online acentelerden herhangi bir bedel talep edilmeyecektir.* Ayrıca taahhüt kapsamında OBİLET tarafından raporlama ekranının eklendiği hususunun OBİLET biletleme yazılımlarını kullanan otobüs firmalarına duyurulması da beklenmektedir.
- (40) Dosya kapsamında ilgili iddiaya yönelik olarak OBİLET'in biletleme yazılımını kullanan otobüs firmalarına bilet satışları sonucu elde ettikleri gelirin her bir platform açısından ayrı ayrı görünüp görünmediği, buna ilişkin olarak OBİLET tarafından kendilerine bir bilgilendirme yapıp yapılmadığı sorulmuştur. Bu kapsamda bilgi ve belge talep edilen ve rastgele seçilen 20 otobüs firmasının 19'u tarafından;



- OBİLET'in her bir otobüs firmasının e-posta adresine gönderdiği "API Bağlantısı Ve Teknik Hizmet Sağlayıcılığı Sistemi Hakkında Bilgilendirme" başlıklı e-posta ile farklı tarihlerde bilgilendirme yaptığı, hatta bu kapsamda otobüs firmalarını fiziki olarak ziyaret ederek konu hakkında bilgi sağladığı,
- Çevrim içi bilet satışında kullandıkları OBİLET/BİLETALL biletleme yazılımlarında gerçekleşen bilet satışlarının ise her bir platform bazında "Raporlar" bölümünde bulunan Merkezi Raporlar- Acente Satış Raporları kısmında görüntülenebildiği ve bu sayede her türlü bilgiye erişim sağlayabildikleri

ifade edilmiştir.

- (41) Bahse konu bilgilendirmenin yapıldığı e-posta içeriğini gösteren ekran görüntüleri (.....) tarafından gönderilen cevabi yazılarda raporlama ekranına ilişkin ekran görüntülerinin de yer aldığı görülmektedir.
- (42) Diğer taraftan burada raporlama ekranına ilişkin taahhütler bakımından irdelenmesi gereken husus bu ekranın geliştirildiğine yönelik olarak otobüs firmalarına bilgilendirme yapılıp yapılmadığıdır. 15.08.2023 tarihinde gönderilen "Taahhütlerimiz Kapsamında Periyodik Bilgilendirme" yazısı kapsamında OBİLET, bu eklemenin yapıldığına ilişkin olarak 355 taşıyıcı firmaya bilgilendirme yapıldığını dile getirmekte, buna ilişkin olarak kendi altyapısını kullanan otobüs firmalarına yaptığı duyuruda hangi firmaların hangi e-posta adreslerine hangi tarihlerde bilgilendirme yapıldığını gösterir listeyi sunmaktadır. Bu hususu teyit etmek üzere rastgele seçim ile bilgisine başvuru yapılan 20 otobüs firmasından 19'u da bu bilgilendirmenin yapıldığını dile getirmektedir. Hatta bu firmalardan elde edilen bilgilere göre OBİLET raporlama ekranının otobüs firmalarınca görüntülenmesi bakımından bahse konu firmaların bazılarında e-posta yoluyla bilgilendirme yapmasının yanı sıra fiziki ziyarette de bulunmuştur. Dolayısıyla bu firmaların ilgili ekrana erişimlerinin olduğu ve çevrim içi platformlarda satılan biletlerinin ne kadarının hangi platform tarafından gerçekleştirildiğine dair bilgiye sahip oldukları tespit edilmiştir.
- (43) Öte yandan bilgi talebinde bulunulan (.....) tarafından gönderilen cevabi yazıda;
- Rekabet Kurumu tarafından benimsenen yeni iş modeline ilişkin olarak *obilet.com* tarafından yahut başkaca bir hizmet sağlayıcısı tarafından kendilerine bilgilendirme yapılmadığı,
  - İnternet üzerinden satışa sunulan biletleri hakkında hangi platformun ne kadar potansiyeli bulunduğu, satışların ve iadelerin tutarlarının ne kadar olduğu gibi sorulara ilişkin bir sorgulama ekranlarının bulunmadığı,
  - İlgili konuda OBİLET'ten rapor talep etmelerine karşılık OBİLET'in bu taleplerine yanıt vermediği,
  - OBİLET'in BİLETALL'ı devraldıktan sonra OBİLET tarafından kesilen komisyonların tek taraflı olarak %50 oranında artırıldığı ve hangi hizmet sağlayıcısından hangi tutarda bilet satışı yapıldığı hususunda şeffaflığın yitirildiği

ifade edilmiştir.

- (44) (.....)'ın bilgi ve belge talebine ilişkin cevabi yazısındaki iddiaları diğer 19 firmadan farklı olup bu kapsamda bu iddiaların hem OBİLET hem de (.....)'tan elde edilen bilgiler çerçevesinde ayrıntılı incelenmesi gerekmektedir.
- (45) Bu noktada ilk olarak yukarıda ifade edildiği üzere, Birinci Periyodik Bilgilendirme yazısında OBİLET, hangi tarihte hangi adrese bilgilendirme yapıldığını gösteren *Excel*

listesini Kuruma sunmaktadır. Bu listede OBİLET tarafından (.....)'a da bilgilendirme yapıldığı görülmüş olup bilgilendirmenin ilgili otobüs firmasının "(.....)" adlı e-posta adresine iletildiği anlaşılmaktadır.

- (46) Mevcut dosyada inceleme aşamasında rastgele seçim ile belirlenen 20 firma arasında yer alan (.....)'a gönderilen bilgi ve belge talebinde, aynı iletişim adresleri kullanılmış bu kapsamda aynı e-posta adresine bilgi ve belge isteme yazısı gönderilmiştir. Bilgi ve belge talebine ilişkin Kurum yazısının son cevap tarihine yakın dönemde dönüş yapmamış olan otobüs firmaları ile telefon aracılığıyla iletişime geçilmiş olup (.....) da bu taşıyıcı firmalar arasında yer almaktadır. (.....) yetkilileri ile yapılan telefon görüşmesinde "(.....)" mail adresinin kullanılmadığı dolayısıyla (.....)'a Kurumun gönderdiği herhangi bir bilgi belge talep yazısının e-posta olarak ulaşmadığı ifade edilmiştir. Bunun üzerine (.....)'tan ilgili e-posta adresine gelen iletileri kontrol etmeleri talebinde bulunmuş, teşebbüs ise ilgili posta kutusunun kontrolü için gerekli olan şifre bilgisinin teşebbüste tek bir kişide olduğunu belirtmiş ve ilgili kişiye ulaşmaya çalışmıştır. Sağlanan kontrolde ilgili e-posta kutusunun dolmuş olduğunu gören şirket, e-posta kutularının ancak son bir aya ilişkin iletileri tuttuğunu belirtmiştir. Buna dayanan şirket OBİLET'in kendilerine "(.....)" e-posta adresi üzerinden bilgilendirme yapmış olabileceğini ancak ilgili e-posta adresinin depolama süresinin bir ay olması sebebiyle geçmiş tarihli iletileri görüntülemelerinin mümkün olmadığını bu nedenle ilgili bilgilendirmeyi görmemiş olabileceklerini dile getirmiştir.
- (47) İlgili otobüs firmasının bilgilendirilmemesine ilişkin durum hakkında OBİLET'ten de bilgi talep edilmiş olup OBİLET tarafından; 28.06.2023 tarihinde (taahhütte belirtilen zaman aralığı içinde) yaptıkları ilk duyurunun kendilerinde mevcut bulunan "(.....)" adlı e-posta adresine iletildiği ancak kendilerine ilgili mail adresinden bir geri dönüş sağlanmadığı, aynı e-posta adresine 09.11.2023 tarihinde bir hatırlatma duyurusu daha yapıldığı ve yine kendilerine bir geri dönüş sağlanmadığı ifade edilmiştir. OBİLET, bahse konu e-postanın (.....)'a ulaşip ulaşmadığını teyit etmek üzere firma ile 28.11.2023 tarihinde iletişime geçtiğinde (.....) yetkilileri tarafından "(.....)" e-posta kutusunun dolu olması sebebiyle bilgilendirme mesajının ulaşmadığının ifade edildiğini, bunun üzerine OBİLET yetkililerinin bilgilendirmenin yapıldığı 28.06.2023 tarihinde posta kutusunda herhangi bir bildirim olup olmadığını kontrolünü (.....)'tan istediğini, (.....) yetkilileri tarafından OBİLET'e sunulan ekran görüntüsünde yer alan e-posta iletilisinde, 28.06.2023 tarihinde saat 16.04'te [operasyon@obilet.com](mailto:operasyon@obilet.com) adresinden gelen mesaja ilişkin bildirim alındığı ancak iletide "*Posta kutunuza gelen e-posta, kotasını aşacağı için reddedildi. SMTP:operasyon@obilet.com adresinden gelen bir mesaj reddedildi. Lütfen posta kutunuzu temizleyin ve kullanıcıdan yeniden göndermesini isteyin*" şeklinde bir hata mesajının yer alarak e-posta içeriğinin bulunmadığının görüldüğünü dile getirmiştir. Anılan hataya yönelik olarak (.....) yetkililerinin gerekli düzenlemeleri yaptığı ve bunun üzerine OBİLET'in ilgili duyuru metni ve duyuruya istinaden hazırlanan rehberi 28.11.2023 tarihinde tekrar taşıyıcı firmaya iletildiği ifade edilmiştir. Raporlama ekranına erişim konusunda ise OBİLET tarafından, kendi biletleme yazılımını kullanan tüm taşıyıcı firmaların raporlama ekranına erişimi olduğu, (.....)'a ilişkin olarak ise teşebbüsün yönetim kadrosunda değişiklikler yaşandığı ve mevcuttaki şirket yetkilisinin sistem hakkında bir bilgisinin olmadığı anlaşıldığı üzerine 28.11.2023 tarihinde şirket yetkililerine sözlü izah yoluyla da sisteme nasıl erişim sağlayacağını anlatıldığı dile getirilmiştir.
- (48) Görüldüğü üzere (.....) nezdinde yaşanan sıkıntı taşıyıcı firmanın kendisinden kaynaklı bir sorun sonucu ortaya çıkmakta, zira şirket OBİLET'e iletişim için gönderdiği e-posta adresini kendi aktif olarak kontrol etmemekte ve posta kutusu ancak son bir aylık veriyi

tutmaktadır. Bu noktada OBİLET'in soruşturma kapsamında sunduğu taahhütleri uyarınca belirlenen süre içerisinde (.....)'a gerekli bilgilendirmeyi yaptığı, hatta ikinci bir hatırlatma mesajı daha attığı, ancak firmanın OBİLET'e iletişim için verdiği e-posta adresini aktif olarak kontrol etmediği için duyurunun farkında olmadığı, bu sebeple de raporlama ekranı hakkındaki gelişmeden haberdar olmadığı anlaşılmaktadır. Bu anlamda OBİLET tarafından yapılan bilgilendirmenin şirkete ulaşmamasının tıpkı gönderilen bilgi ve belge talebinde olduğu gibi (.....)'a gönderilen iletinin şirketçe kontrol edilmemesinden kaynaklandığı değerlendirilmektedir. Bu nedenle OBİLET tarafından iki kez gönderilen bilgilendirmenin şirket tarafından incelenmemesinde OBİLET'in herhangi bir ihmali bulunmamaktadır. Kaldı ki OBİLET, söz konusu sıkıntıdan kaynaklı yaşanan durumu (.....) yetkilileri ile iletişime geçerek çözüme kavuşturmuştur. Şu husus ayrıca ifade edilmelidir ki öncesinde, (.....)'a yapılan bilgilendirme hakkında ne otobüs firmasının kendisi tarafından ne de başka bir tarafça (örneğin bir platform) bir şikâyet Kurum kayıtlarına intikal ettirilmemiş olup durum bilgi istemek amacıyla rastgele seçim yapılan 20 otobüs firması arasında (.....)'ın yer alması ile ortaya çıkmıştır. En nihayetinde ÖZ SİVAS'a gerekli bilgilendirme yapılmış ve raporlama ekranı anlatılmıştır. Tüm bu hususlar ışığında, OBİLET tarafından (.....)'a 28.06.2023 tarihinde bilgilendirmenin yapıldığı ancak (.....)'ın kendi e-posta alt yapı sağlayıcısı tarafından tanımlanan veri sınırına ulaşılması nedeniyle anılan e-posta içeriğinin görüntülenemediği değerlendirilmektedir.

- (49) Diğer taraftan OBİLET'in bilgilendirme yaptığı otobüs firmalarına ilişkin listenin tamamı incelendiğinde; OBİLET'in otobüs firmalarına alternatif iletişim adresleri ile de ulaşmaya çalıştığı, bu anlamda OBİLET IMS'ini kullanan tüm taşıyıcı firmaların raporlama ekranına ilişkin uygulamadan haberdar olabilmesi için gerekli çabayı gösterdiği hatta otobüs firmalarından elde edilen bilgilere göre fiziki ziyarette dahi bulunduğu görülmektedir.
- (50) Tüm bu hususlar dikkate alındığında; OBİLET'in biletleme yazılımında, taahhütlerde sunulan raporlama ekranının geliştirildiği ve kendi altyapısını kullanan otobüs firmalarına raporlama ekranına ilişkin gerekli duyuruları hem fiziki yolla hem de e-posta yoluyla yaptığı, otobüs firmalarının ise biletlerinin hangi platform tarafından ne kadar satıldığına ilişkin bilgilere "raporlama ekranı" aracılığıyla erişebildiği görülmekte olup OBİLET'in bu hususa ilişkin olarak sunmuş olduğu taahhüde uygun davrandığı kanaatine ulaşılmıştır.

### **H.2.2. OBİLET'in 29.09.2022 tarih ve 22-44/649-280 sayılı Karardaki B2C Pazarında Fiili ya da Sözleşmesel Münhasırlık Uygulamayacağı ve 15.06.2023 tarih ve 23-27/521-177 sayılı Karardaki Taşıyıcı Firma ve Platformun Doğrudan Anlaşma Yapmasını Engellemeyeceği Taahhütlerine Uymadığı İddiası Bakımından Değerlendirme**

- (51) Dosya kapsamında yer alan 19.10.2023 tarih ve 43695 sayılı bir taşıyıcı firmaya ait gizlilik talepli başvuruda (.....) ile çalışmaya başlaması sonrası ilgili taşıyıcı firmanın biletlerinin satışının OBİLET platformunda 08.10.2023-17.10.2023 tarihleri arasında dokuz gün boyunca durdurulduğu iddia edilmektedir. İlgili şikâyet 23.10.2023 tarih ve 43786 sayılı bir platforma ait gizlilik talepli başvuruda da şikâyetçi ile (.....) arasında reklam amaçlı giydirmeye sözleşmesi imzalanması nedeni ile OBİLET'in (.....) sefer verilerini sunmayı 21.05.2023 tarihinde durdurduğunun düşünüldüğü şeklinde ifade edilmektedir.
- (52) 23.10.2023 tarih ve 43786 sayılı gizlilik talepli başvuruda şikâyet edilen bir başka husus da Bursa Terminali ile İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı ve İstanbul Havalimanı



arasında şehirler arası taşımacılık hizmeti veren BURULAŞ'ın sefer verilerinin iletimine ilişkin olarak OBİLET'in fiili münhasırlık uyguladığı şeklindedir.

- (53) Son olarak 15.09.2023 tarih ve 42522 sayılı başvurusunda KALE SEYAHAT; OBİLET tarafından, diğer çevrim içi satış platformları ile anlaşma yapmasına izin verilmediğini, farklı platformlar ile anlaşma yapmak istediğinde sözlü bir şekilde *obilet.com* platformu üzerinden satışların durdurulacağı veya yavaşlatılacağına iletilmiş olduğunu iddia etmektedir.
- (54) Dolayısıyla dosya kapsamında üç farklı örnek ile OBİLET'in taşıyıcı firmalara otobüs biletlerinin platform üzerinden satışı pazarında (B2C pazar) fiili münhasırlık uyguladığı iddia edilerek 29.09.2022 tarih ve 22-44/649-280 sayılı karardaki taahhütlerine aykırı davrandığı ileri sürülmektedir. Aşağıda ilgili üç iddia ayrı ayrı değerlendirilecektir.

#### H.2.2.1. OBİLET'in BURULAŞ'a B2C Pazarda Fiili Münhasırlık Uyguladığı İddiası

- (55) Şikâyet kapsamında değerlendirme yapmak üzere BURULAŞ, OBİLET ve şikâyetçiden bilgi ve belge talebinde bulunulmuş olup bu kapsamda BURULAŞ tarafından 24.11.2023 tarih ve 45268 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal eden cevabi yazıda;
- "Sınırlı Kotalı Online Bilet Satış Acenteliği" ihalesine NEREDENNEREYE, TURNA, OBİLET, BİLET.COM, ENUYGUN, ONLINEBİLET ve BEYBİLET'in davet edildiği, davet edilen teşebbüslerden yalnızca NEREDENNEREYE, BİLET.COM ve ENUYGUN tarafından ihaleye katılım sağlamayacaklarının belirtildiği, diğer teşebbüslerin katılım sağlamadığı ve OBİLET'in tek istekli olarak katıldığı,
  - İhale şartları kapsamında OBİLET'in yıllık BBBUS'a ödeyeceği otobüs reklam giydirme bedelinin maksimum % (.....)'si tutarında OBİLET'e bilet komisyon bedeli ödeneceği, bu bedelin KDV hariç yaklaşık (.....)TL olduğu, mevcut durumda sözleşme tarihi sonrasında (.....) adet bilet satışının OBİLET tarafından gerçekleştirildiği, OBİLET'in bu satıştan elde ettiği toplam gelirin (.....)TL olduğu, dolayısıyla toplam hak ediş bedelinin % (.....)'lık kısmının ihale süresinin % (.....)'una tekabül eden (.....) döneminde tamamlandığı,
  - OBİLET tarafından satış trendinin bu şekilde devam etmesi durumunda 2024 Ocak ayı içerisinde elde edebileceği maksimum bilet satış komisyon gelirin'e ulaşacağı ve dolayısıyla sözleşmenin kalan yedi ayında (.....)TL komisyon ile bilet satışı gerçekleştirileceği

ifade edilmiştir.

- (56) Öte yandan şikâyetçi tarafından Kurum kayıtlarına 17.11.2023 tarih ve 44947 sayı ile intikal eden cevabi yazıda;
- 2022 yılının son çeyreğinde BBBUS biletlerinin satımına yönelik olarak BURULAŞ ile iletişime geçtiği, bu kapsamda BURULAŞ tarafından şikâyetçinin bilet satışı işinin yapılabilmesi için öncelikle araç giydirmesinin gerekli olduğunun bildirildiği, (.....),
  - (.....),
  - Bu doğrultuda 23.06.2023 tarihinde BURULAŞ'ın şikâyetçiye "sınırlı kotalı online bilet satış acenteliği verilmesi karşılığında BBBUS işletmesindeki otobüslerin dış yüzeylerine yarım giydirme acente reklamının yayınlanması işi" ihalesi ile ilgili ulaştığı, söz konusu ihale konusunun "*Burulaş'a ait olan BBBUS (Bursa Terminali - Sabiha Gökçen Havaalanı ve Bursa Terminali – İstanbul Havaalanı otobüs ile yolcu taşımacılığı) ve BUDO (Bursa-Eminönü deniz otobüsü ile yolcu taşımacılığı) işletmeleri için ekli sözleşme şartları doğrultusunda sınırlı kotalı online bilet satış*

*acenteliği verilmesi karşılığında BBBUS işletmesindeki otobüslerin dış yüzeylerine yarım giydirme Acente reklamının yayınlanması işi ihale edilecektir.”* olduğu, şikâyetçinin bu kapsamda 24 adet otobüs giydirmenin reklam maliyeti için çalışma yürüttüğü ve kendileri açısından kârlı bulunmadığı için ihaleye katılmadığı,

- İhaleye katılmasa da bilet satışlarının devam edeceği yönünde bir beklentilerinin olduğu ancak BURULAŞ'ın 24.07.2023 tarihinde BBBUS'un şikâyetçi ile bağlantısını sonlandırdığı,
- Konuya ilişkin olarak şikâyetçi tarafından BURULAŞ'a ulaşıldığında BURULAŞ tarafından ihalenin aslında bir münhasırlık ihalesi olduğu, ihaleyi kazanan acentenin firmanın tüm bilet satış haklarını aldığı ve bu nedenle şikâyetçi ile çalışmayı sonlandırdıklarının ifade edildiği,
- BBBUS satışlarının durmasının şikâyetçi için oldukça ciddi bir maliyet ve zorlukla ulaşılan ve uçak bileti hizmeti verilen kullanıcılara sunulan ek bir servis olan ve ayrıca otobüs biletlerinden anlamlı bir gelir elde etmesini sağlayan az sayıda firmalardan birinin kaybı anlamına geldiği,
- (.....)

ifade edilmiştir.

(57) OBİLET tarafından 16.11.2023 tarih ve 44804 sayı ile gönderilen cevabi yazıda ise konuya ilişkin olarak;

- BURULAŞ ile aralarında ihale ile kurulan ticari ilişkide, sözleşmenin ilk yılı için sözleşme bedelinin KDV dâhil (.....)TL olarak belirlendiği, bu kapsamda OBİLET'in BUDO ve BBBUS biletlerinin satışlarından elde edeceği azami yıllık komisyon tutarının anılan miktarın %(.....)'sine tekabül eden (.....)TL olduğu ve söz konusu tutarda bir hak ediş sağlayabilmesi için toplamda (.....)TL'ye denk gelecek şekilde bilet satışı yapması gerektiği,
- Ekim 2023 tarihinden itibaren BUDO ve BBBUS satışlarının aylık tutarının (.....)TL olduğu ve bu trendin devam etmesi durumunda BURULAŞ tarafından OBİLET'e tanımlanan sınırlı kotanın birkaç ay içerisinde dolacağı,
- Bu kapsamda OBİLET ile BURULAŞ arasında akdedilen sözleşmenin 3. maddesinde OBİLET tarafından kazanılacak bilet komisyonuna ilişkin olarak *“Acente'nin, Burulaş'ın resmi web sitesinde BUDO ve BBBUS için ilan ettiği geçerli fiyat listesi üzerinden yolculara Acente Satış Kanalları üzerinden yapılan KDV Dahil bilet satış bedelleri üzerinden %(.....) KDV dahil olarak hesaplanan Burulaş'a fatura edilecek tutarı belirtir.”* denilip acente satış kanalları *“Acente'ye ait, internet sitelerini ve mobil uygulamasını ifade eder”* şeklinde belirlendiğinden BURULAŞ ile ticari iş ilişkisinde OBİLET tarafından komisyon hak edişinin yalnızca kendi kanallarından yapılan satışları kapsamakta olduğu, farklı bir platforma BURULAŞ'ın sefer verilerini aktarması ve satışın ilgili platform üzerinden gerçekleşmesi durumunda OBİLET'in komisyon alamayacağı,
- (.....),
- (.....),
- (.....),
- BURULAŞ ile akdedilen sözleşmede bulunan ve münhasırlık olarak yorumlanabilecek maddelerden OBİLET'in feragat ettiğine yönelik BURULAŞ'a KEP üzerinden 14.08.2023 tarihli bir ileti gönderildiği ve açıkça münhasırlık

talebinin bulunmadığının ifade edildiği, bu durumun Kuruma yapılan 14.08.2023 tarihli periyodik bilgilendirme metninde de ibraz edildiği, bu kapsamda diğer platformlar ile acentelik ilişkisinin kurulmasının tamamen BURULAŞ'ın iradesinde olduğu,

- BURULAŞ'ın mevcut durumda kendine ait biletleme altyapı yazılımı ve kendi API servisi bulunduğu ve (.....) da BURULAŞ ile doğrudan teknik entegrasyonunun mevcut olduğu, zira önceki dönemlerde (.....) BURULAŞ'ın biletlerini, BURULAŞ ile olan doğrudan entegrasyonu üzerinden satmakta olduğu ve bu servisi OBİLET üzerinden almadığı, dolayısıyla (.....) BURULAŞ'ın biletlerini satmak için OBİLET'ten servis almasının zorunlu olmadığı

ifade edilmiştir.

- (58) Taraplardan elde edilen bilgi ve belgeler incelendiğinde, BURULAŞ tarafından 14.07.2023 tarihinde düzenlenecek sınırlı kotalı çevrim içi bilet satış acenteliği ihalesi için hazırlanan ihale duyurusunda *"Bilet satışları için Acenteye verilecek komisyon bedeli tutarı, teklif bedellerinin % 20 si ile sınırlı olacaktır. Bilet satışı olmaması nedeni ile komisyon tutarının sözleşme süresi sonunda tamamlanamaması halinde Acente, kalan tutarın farkını Burulaş tan talep edemez."* denilmektedir. Bu bakımdan BURULAŞ daha ihale duyurusunun hemen başında açıkça sınırlı sayıda bilet için komisyon ödeyeceği bir ihaleye çıktığını (ihale bedelinin %20'sine denk gelen komisyon ödemesini gerektiren adette bilet) dile getirmektedir.
- (59) Sınırlı sayıda bilet için ihale yapıldığı hususu sadece duyuru metni ile açıklanmamakta, ihale duyurusunun ekinde yer alan ve sözleşme şartlarını ayrıntılı bir şekilde düzenleyen *"Sınırlı Bilet Satış Yetki Sözleşme Şartları – v06"* isimli belgede birçok yerde açıkça ve daha ayrıntılı olarak belirtilmektedir. Bu belge BURULAŞ tarafından duyuru metni ekinde ihaleye davet edilen platformlara yollanmış bulunmaktadır.
- (60) Bu kapsamda ilgili belgede ilk olarak yıllık bilet komisyon tutarı *"KDV dahil en fazla güncel yıllık sözleşme bedelinin %20'si kadar tutarın, sözleşmede belirtilen şartlar dahilinde bilet satışına karşılık Burulaş tarafından Acenteye ödenecek komisyon tutarını belirtir."* şeklinde tanımlanmaktadır. Aynı belgede ihalenin amacı ise şu şekilde açıklanmaktadır: *"Bu sözleşme Burulaş'ın alt ticari markası olarak faaliyet gösteren BBBUS otobüs filosundan 24 adet otobüsün Araç Giydirmelerinde, Acente reklamının sözleşmenin 5. maddesinde belirlenen sözleşme bedeli karşılığında yayımlanmasına karşılık, KDV dahil bilet satış fiyatı üzerinden %6 komisyon kesilmesi ve yıl içerisinde KDV Dahil olacak şekilde en fazla sözleşme yılına ait güncel yıllık sözleşme bedelinin %20 si kadar kota sınırı olmak üzere BUDO ve BBBUS biletlerinin Acente Satış Kanalları üzerinden satış yetkisi tanınması amacıyla düzenlenmiştir."* Böylelikle ilgili belgede BURULAŞ bilet satışı yapacak platforma ancak sözleşme bedelinin %20'si kadar komisyon ödeyeceği bir bilet satış yetkisi vereceğini hüküm altına almıştır.
- (61) Yine aynı belgede sözleşme bedeline ilişkin açıklamalarda *"Toplam komisyon tutarı bedelinin, sözleşme süresinden önce tamamlanması durumunda Burulaş Acente'nin bilet satışına imkan tanıyan entegrasyon hizmetini durdurabilir ya da Acente'nin kabulü halinde, Acente sözleşme süresi sonuna kadar komisyonsuz bilet kesim işlemine devam eder."* denilmektedir. Böylelikle BURULAŞ belirlediği kota aşıldığında platforma entegrasyon hizmetini durdurarak platformdaki bilet satışlarını kapatacağını ya da platform kabul ederse kotanın üzerindeki biletler için hiçbir komisyon ödemediği platformda satışlara devam edileceğini açıkça ihale davetlilerine beyan etmektedir.
- (62) BURULAŞ bununla sınırlı kalmamakta, belgenin devamında bu hususu başka bağlamlarda tekraren dile getirmektedir. Örneğin belgenin *Kapsam* bölümünde *"Burulaş*

A.Ş. ticari markaları tarafından yürütülen BUDO ile ... BBBUS...servisleri için Acente'ye bilet bedeli üzerinden %6 satış komisyonu ile KDV dahil en fazla güncel yıllık sözleşme bedelinin %20 si kadar tutarın kotası dolana kadar bilet satış hakkı tanınmasını ve kota dolmuş ise Acentenin kabulü halinde komisyon kesilmeden bilet satışının devamlığının süresi sonuna kadar sağlanmasını, ...kapsar” denilmektedir.

- (63) Dolayısıyla BURULAŞ sınırlı sayıda bilet için komisyon ödeyeceği bir satış yetkisi içeren ihaleye çıktığını açıkça ve birçok kez dile getirdiği bir duyuru ve ekleri ile NEREDENNEREYE, TURNA, OBİLET, BİLET.COM, ENUYGUN, ONLINEBİLET ve BEYBİLET'i ihaleye davet etmiş, NEREDENNEREYE, BİLET.COM ve ENUYGUN tarafından ihaleye katılım sağlamayacakları belirtilmiş ve OBİLET tek istekli olarak ihaleye katılmıştır. Yine duyuruda BURULAŞ açıkça kotayı aşan kısım için ihaleyi kazanan platformun API entegrasyonunu durdurabileceğini, yani BBBUS ve BUDO bilet satışlarını platforma kapatabileceğini, eğer kapatmazsa kotayı aşan kısım için hiçbir şekilde komisyon bedeli ödemeyeceğini açıkça ve birçok kez dile getirmektedir.
- (64) Bu noktada şikâyetçi ile BURULAŞ arasında ihale öncesi dönemdeki iş ilişkisine değinilmelidir. (.....).
- (65) Şikâyetçi ile BURULAŞ arasındaki ticari ilişki bakımından BURULAŞ'tan da bilgi talep edilmiştir. (.....).
- (66) (.....). Ancak şikâyetçi BURULAŞ ile olan ticari ilişkisinde ihalenin yalnızca kendilerince gerçekleştirilen otobüs giydirmelerini etkileyeceğini ve dolayısıyla çevrim içi bilet satışlarının bu ihaleden etkilenmeyeceğini düşündüğünü beyan etmektedir. Şikâyetçi 23.06.2023 tarihinde BURULAŞ tarafından gönderilen ihale duyurusu kapsamında 24 adet otobüs giydirmenin reklam maliyeti için çalışma yürüttüklerini ve kendileri açısından karlı bulunmadığı için ihaleye katılmadıklarını dile getirmiştir.
- (67) Dolayısıyla şikâyetçi (.....) BURULAŞ'ın Temmuz ayında araç giydirmeye yönelik bir ihaleye çıkacağını bilmekte (.....). Şikâyetçinin bildiği bir başka durum da BURULAŞ ile bilet satışı işi yapabilmek için araç giydirmenin gerekli olduğu hususudur. (.....). Son olarak şikâyetçi BURULAŞ'ın platformlara ancak sınırlı sayıda bilet bakımından satış yetkisi verdiğini (2022 yılında (.....), 2023 yılında ihaleyi kazanacak kişiye neredeyse aynı sözleşme hükümleri ile) bilmekte olup (.....). Ancak 2023 ihalesine şikâyetçi, (.....) için karlı olmadığı gerekçesiyle ticari kararı çerçevesinde katılmamış, diğer beş platformun da katılmaması ile ihale OBİLET'in tek katılımı ile sonuçlanarak OBİLET tarafından kazanılmıştır.
- (68) Öte yandan OBİLET, ihaleye ilişkin olarak BURULAŞ ile imzaladığı sözleşmede münhasırlık olarak yorumlanabilecek maddelerden tek taraflı olarak vazgeçtiğini ve herhangi bir münhasırlık talebinin bulunmadığını 14.08.2023 tarihinde KEP ile BURULAŞ'a şu yazı ile iletilmiştir:

“Sayın Yetkili,

*Bilindiği üzere, 14/07/2023 tarihinde kapalı teklif akabinde artırım usulüyle ihalesi yapılan sınırlı kotalı online bilet satış acenteliği verilmesi karşılığında BBBUS işletmesindeki otobüslerin dış yüzeylerine yarım giydirme şeklinde ilgili acente reklamının yerleştirmesi işi, firmamız Obilet Bilişim Sistemleri A.Ş. (“Obilet”) tarafından kazanılmıştır.*

*İhale duyurusunda yer alan ve hükümleri idarenizce belirlenene Sözleşme'nin 3. maddesi uyarınca Acente Satış Kanalları'nın “Acente'ye ait internet sitelerini ve mobil uygulamasını ifade eder” şeklinde tanımlandığı görülmektedir.*

*İşbu vesileyle,*

*- Burulaş'tan herhangi bir ticari münhasırlık talebimiz bulunmadığını,  
- Bahse konu hükmün ve genel olarak ilgili sözleşmenin Obilet'e sağladığı yönünde yorumlanabilecek tek satıcılık haklarından –varsa- feragat ettiğimizi,*

*- Diğer biletleme platformlarına BBBus ve BUDO biletlerine ilişkin servisin verilip verilmeme kararını, bu yönde uygulamaya konulacak bir işlemin, Obilet aleyhinde haksız ve adil olmayan bir uygulama yaratmayacak şekilde gerçekleştirilmesi koşuluyla Burulaş'ın takdir, değerlendirme ve iradesine bıraktığımızı*

*bilgilerinize sunarız.*

*Saygılarımızla,*

*Obilet Bilişim Sistemleri A.Ş.”*

- (69) Bu kapsamda taraflar arasındaki sözleşmede zaten bir münhasırlık hükmü olmadığı gibi münhasırlık olarak yorumlanabilecek maddelerde OBİLET'in böyle bir talebi olmayacağı, diğer platformlarda satış yapılmasının BURULAŞ'ın takdirinde olduğu sözleşmenin diğer tarafı BURULAŞ'a bildirilmiştir. Dolayısıyla sözleşmesel bir münhasırlık olmaması her türlü garanti altına alınmıştır.
- (70) (.....) şikâyetçi, 24.07.2023 tarihinde BURULAŞ'ın satışlarını durduğunu, BURULAŞ ile iletişime geçtiğinde ihalenin aslında bir münhasırlık ihalesi olduğunu, ihaleyi kazanan acentenin firmanın tüm bilet satış haklarını aldığını ve bu nedenle şikâyetçi ile çalışmayı sonlandırdıklarını ifade ettiğini dile getirmiştir. BURULAŞ'ın ifadeleri üzerine şikâyetçi (.....).
- (71) Şikâyetçi BURULAŞ tarafından ihalenin münhasırlık ihalesi olduğunu ve ihaleyi kazanan firmanın BURULAŞ'ın tüm bilet satış haklarını aldığını belirtse de OBİLET sadece sınırlı sayıda biletin satış hakkını almış bulunmaktadır. Bu husus şikâyetçi tarafından, kendisine iletilen ihale duyurusu ve ekindeki sözleşme şartlarından kolaylıkla anlaşılmakta ve bu konuda tereddüt yaratacak bir hüküm duyuru ve sözleşme kapsamında bulunmamaktadır.
- (72) Bu durum altında şikâyetçi (.....):

*“(.....TİCARİ SIR.....)”*

- (73) (.....) sözleşme şartları ile ilgili bir durum olup ilgili sözleşme şartları ise BURULAŞ tarafından belirlenmiştir. Bu kapsamda taraflar arasında akdedilen sözleşmenin 3. maddesinde “Acente Satış Kanalları: Acente'ye ait, internet sitelerini ve mobil uygulamasını ifade eder” denilmektedir. Dolayısıyla BURULAŞ OBİLET'e verdiği satış yetkisinde satış kanallarını acenteye ait kanallar ile sınırlandırmakta bu nedenle şikâyetçinin satış kanalları yetkili satış kanalları dışında kalmaktadır. Yine sözleşmenin mezkur maddesi altında yer alan “Bilet Komisyonu: Acente'nin, Burulaş'ın resmi web sitesinde BUDO ve BBBUS için ilan ettiği geçerli fiyat listesi üzerinden yolculara Acente Satış Kanalları üzerinden yapılan KDV Dahil bilet satış bedelleri üzerinden %(.....) KDV dahil olarak hesaplanan Burulaş'a fatura edilecek tutarı belirtir.” hükmü gereği BURULAŞ'ın ancak yukarıda tanımlanan acente satış kanallarında yapılan bilet satışları için bilet komisyonu ödeyeceği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla şikâyetçi OBİLET'ten bilet



satışı için talepte bulunmuş olsa da OBİLET sözleşme gereği böyle bir yetkiyi şikâyetçi ile paylaşacak durumda değildir. Zira OBİLET'in BURULAŞ'a ait bilet satışlarından elde edeceği komisyon hak edişi yalnızca kendi satış kanallarını kapsamaktadır. Yine de OBİLET şikâyetçinin talebini reddetmemiş, yazıda diğer bilet satışlarından elde ettiği gelirin altında gelir elde edeceğini tarafa iletmış ancak taraf kabul etmemiştir.

- (74) Her ne kadar (.....) OBİLET'ten BURULAŞ sefer verilerine ilişkin API hizmeti vermesi talep edilse de bu noktada altı çizilerek değinilmesi gereken iki nokta bulunmaktadır: (i) BURULAŞ OBİLET'e ait biletleme yazılımını kullanmamaktadır, (ii) Bilet satışı için B2C platformlara BURULAŞ'ın kendisi API hizmeti vermektedir. Dosya kapsamında BURULAŞ'ın kullandığı biletleme yazılımı hizmetini kimden aldığı ve üçüncü taraf bir platform bilet satışı gerçekleştirmek istediğinde gerekli teknik entegrasyonların (API servisinin sağlanması hizmeti) kim tarafından verildiğine yönelik bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur.
- (75) Cevabi yazıda BURULAŞ tarafından (.....)'e ait altyapı hizmetini kullandıkları ve API hizmetinin de yine kendileri tarafından sağlandığı ifade edilmiştir. Bu husus şikâyetçinin ifadelerinden de doğrulanmaktadır. (.....). İlâveten entegrasyonun BURULAŞ tarafından sağlandığı ihale sözleşmesinden de net bir şekilde anlaşılakta, sözleşmede BURULAŞ'ın asli sorumluluğu "...Acente'ye bilet satabilmesi için gerekli sistem bağlantısını ve entegrasyon servisini kesintisiz ve eksiksiz olarak sağlamaktır." olarak belirlenmekte ve entegrasyon sağlanmasının ayrıntıları sözleşmede düzenlenmektedir. Ayrıca sözleşmede "Taraflar, işbu sözleşme gereği entegrasyon için oluşturdukları web servisler/API/uygulamalara dair fikri ve mülki hakların orijinal sahibi olan ilgili Taraf'a ait olduğunu kabul, beyan ve taahhüt eder." denilmekte, bu kapsamda API BURULAŞ'a ait bulunmaktadır.
- (76) Bu bilgiler ışığında BURULAŞ'ın bilet satışlarının gerçekleştirilmesi için API hizmetinin OBİLET'ten alınması; sözleşmeye aykırılık yaratmadan mümkün gözükmemekte, bu hizmetin API servisini sağlayan BURULAŞ'ın kendinden talep edilmesi gerekmekte, hâlihazırda şikâyetçinin de BURULAŞ ile önceki sözleşmesinden kaynaklı entegrasyonu bulunmaktadır.
- (77) Kaldı ki OBİLET'in (.....) sefer verisini sağlayabileceği varsayılrsa bile ihale sözleşmesi gereği komisyon kazanılabilecek bilet sayısı bir kotaya bağlı olup kotanın üzerindeki satışlardan komisyon elde edilmeyecektir. Bu ticari ilişkide kotaya bağlı satış yapılması hususu BURULAŞ'ın belirlediği bir sözleşme şartı olup kota üstü satışlarda OBİLET'in kendisi de komisyon alamayacaktır. Hatta kotanın dolması sonrası BURULAŞ sözleşme gereği entegrasyonu sonlandırarak platformda bilet satışlarını kapatma hakkına sahiptir.
- (78) Dolayısıyla, BURULAŞ biletlerini satışa sunabilmek için OBİLET'ten servis alınması gibi bir zorunluluk bulunmamakta, halihazırda (.....) BURULAŞ'la doğrudan anlaşması sonrasında herhangi bir ilave teknik-operasyonel efor ve maliyet gereksinimi olmadan satışa başlaması mümkün gözükmektedir. Yukarıdaki bölümde şikâyetçinin BURULAŞ'la anlaşmasını engelleyen OBİLET-BURULAŞ sözleşmesinden kaynaklı sözleşmesel bir münhasırlık olmadığı da açıkça ortaya konulmuştur. Bu noktada değerlendirilmesi gereken son husus OBİLET'in BURULAŞ'a fiili bir münhasırlık uygulayıp uygulamadığıdır.
- (79) Fiili münhasırlık uygulanıp uygulanmadığı bakımından değerlendirilmesi gereken husus, OBİLET'in BURULAŞ'ın toplam biletlerinin ne kadarı için bilet satış hakkı elde ettiğidir. Münhasırlık/rekabet etmeme yükümlülüğü, alıcının anlaşma konusu mal veya hizmetlerle rekabet eden mal veya hizmetleri üretmesini, satın almasını, satmasını ya

da yeniden satmasını engelleyen doğrudan veya dolaylı her türlü yükümlülüktür. 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nde (2002/2 sayılı Tebliğ) rekabet etmeme yükümlülüğü bakımından anlaşma konusu satış miktarı bakımından da bir düzenleme yer almaktadır. Buna göre alıcının bir önceki takvim yılındaki alımları esas alınarak ilgili pazardaki anlaşma konusu mal veya hizmetlerin ya da onları ikame eden mal veya hizmetlerin %80'inden fazlasının sağlayıcıdan veya sağlayıcının göstereceği başka bir teşebbüsten satın alınmasına yönelik olarak alıcıya doğrudan veya dolaylı biçimde getirilen herhangi bir yükümlülük de rekabet etmeme yükümlülüğü olarak kabul edilir. Dolayısıyla bu noktada OBİLET'in BURULAŞ'ın toplam biletlerinin ne kadarı için bir satış hakkı elde ettiği de ayrıca hesaplanmalıdır.

- (80) OBİLET ile BURULAŞ arasında akdedilen sözleşmeye göre OBİLET'in BURULAŞ'a bir yıllık sözleşme bedeli olarak KDV dâhil (.....)TL ödeme yaptığı ve yine anılan sözleşme hükümlerine göre ancak bu tutarın %(.....)'sine denk gelecek kadar satışlarda OBİLET'in komisyon hak edişi sağlayacağı hükme alınmıştır. Bu kapsamda (.....)TL'nin %(.....)'sine denk gelen (.....)'lik komisyon hak edişi için toplamda (.....)TL tutarında bilet satışı gerçekleştirmesi gerektiği görülmektedir. Öte yandan ihale tarihi olan 17 Temmuz ile 31 Ekim arasında OBİLET tarafından (.....) adet BBBUS bileti satıldığı ve OBİLET'in bu bilet satışlarından toplamda (.....)TL gelir sağladığı ifade edilmiştir. Bu çerçevede OBİLET'in (.....) bilet adedi ile toplam hak edeceği komisyon gelirin % (.....)'ini elde ettiği görülmektedir. Satışı yapılan BBBUS biletlerinin ortalama fiyatının (.....) TL olduğu görülmekte olup OBİLET'in sözleşme kapsamında elde edebileceği maksimum komisyon tutarı olan (.....)TL'ye ulaşmak için toplamda yaklaşık olarak (.....) adet bilet satması gerektiği görülmektedir. BURULAŞ'ın 2022 yılında ise toplamda (.....) adet bilet satışı gerçekleştirdiği, bu çerçevede OBİLET'in satış yapabileceği azami bilet adedinin BURULAŞ'ın toplam bilet satışlarına oranının %(.....) olduğu görülmektedir<sup>7</sup>.
- (81) Dolayısıyla OBİLET ile BURULAŞ arasındaki sözleşmede belirlenen kotanın 2002/2 sayılı Tebliğ'in 3. maddesinde ifade edilen nitelikte bir rekabet etmeme yükümlülüğüne yol açmayacak şekilde BURULAŞ'ın toplam biletlerinin %80'inin oldukça altında olduğu bu nedenle sözleşme kapsamındaki satış kotası ile de bir fiili münhasırlık yaratılmadığı değerlendirilmektedir.
- (82) İlgili hususlar ve 14.07.2023 tarihli ihale duyuru metni ve eklerindeki hükümler bir bütün olarak göz önünde bulundurulduğunda bahse konu ihale ile BURULAŞ'ın kendi ekonomik bütünlüğü dışında kalan bilet satış kanallarını sınırlandırmak istediği ve bu kapsamda yalnızca otobüs giydirme yapan acentelere kendi biletlerinin satışı için yetki verme yönünde bir ticari kararı olduğu açıktır. Açık olan bir başka husus da bu satış yetkisinin sınırlı sayıda bilet için verildiği ve kotayı aşan bilet satışlarında BURULAŞ'ın platforma hiçbir komisyon ödemeyeceği ya da platformda bilet satışlarını durdurabileceğidir. Bu bilgilere sahip şikâyetçi ilgili ihaleden haberdar olmuş ancak karlı bulmadığı için ihaleye katılmamıştır. OBİLET ve BURULAŞ arasındaki sözleşmede hiçbir münhasırlık hükmü olmadığı gibi, OBİLET BURULAŞ'a bir münhasırlık talebi olmadığını ve başka platformlarla çalışmasının BURULAŞ'ın kararı olduğunu bildirmiştir. Bu bakımdan şikâyetçinin BURULAŞ ile çalışmasını engelleyecek sözleşmesel bir hüküm bulunmamaktadır. Diğer yandan OBİLET'in satış hakkını elde ettiği bilet adedi BURULAŞ toplam bilet adedinin ancak %(.....)'sı olup fiili münhasırlık yaratabilecek seviyenin çok altındadır. Biletlerinin nihai satış kanallarının belirlenmesi ve doğrudan anlaşma yapacağı B2C platformlarının hangileri olacağı hususunda karar hakkına sahip BURULAŞ eğer isterse kalan %(.....)'lük biletleri için bir başka platform

<sup>7</sup> OBİLET'in mevcutta satışını gerçekleştirdiği bilet adedi, BURULAŞ'ın 2022 yılında satılan toplam biletlerinin %(.....)'üne tekabül etmektedir.

ile anlaşabilecek durumdadır. Bu noktada şikâyetçinin kapsamı, içeriği ve zamanı hakkında bilgi sahibi olduğu bir ihaleye, işi ticari açıdan karlı bulmadığı için katılmaması sonrası fiili ya da sözleşmesel engel bulunmayan BURULAŞ biletlerini satamamasında OBİLET'in herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

- (83) Yukarıda yer verilen açıklamalar çerçevesinde şikâyetçi tarafından OBİLET'in BURULAŞ'ın bilet satışlarına ilişkin olarak münhasır bir ilişki kurduğu ve bu kapsamda 29.09.2022 tarihli ve 22-44/649-280 sayılı ve 15.06.2023 tarihli ve 23-27/521-177 sayılı Kurul kararlarıyla kabul edilen taahhütlere aykırı davrandığı iddiasının yerinde olmadığı değerlendirilmektedir.

#### H.2.2.2. OBİLET'in KALE SEYAHAT'in Diğer Platformlarla Çalışmasını Engellediği İddiası

- (84) KALE SEYAHAT; OBİLET tarafından, diğer çevrim içi satış platformları ile anlaşma yapmasına izin verilmediğini, farklı platformlar ile anlaşma yapmak istediğinde sözlü bir şekilde *obilet.com* platformu üzerinden satışların durdurulacağı veya yavaşlatılacağı belirtildiğini iddia etmektedir.
- (85) KALE SEYAHAT'in ilgili iddiası bakımından OBİLET tarafından sunulan iki taahhüdün dikkate alınması gerekmektedir. Bunlardan ilki 29.09.2022 tarihli 22-44/649-280 sayılı Kurul kararı ile kabul edilen OBİLET'in hiçbir taşıyıcı firma ile B2C pazarında münhasır çalışmayacağı taahhüdüdür. OBİLET'in taşıyıcı firmalar ile çevrim içi bilet satış platformlarının doğrudan anlaşma yapmasını engellemesi ise 15.06.2023 tarihli ve 23-27/521-177 sayılı Kurul kararı kapsamında incelenmiştir. Tek elden satın alma etkisi şeklinde ortaya çıkan rekabetçi endişe dolayısıyla ilgili kararda OBİLET tarafından sunulan taahhütte, rakip platformların taşıyıcı firmalar ile iletişime geçmesini engelleyen sözleşme hükümleri yürürlükten kaldırılmış olup platformların taşıyıcı firmalar ile iletişime geçmesinin fiilen de engellenmeyeceği beyan edilmiştir.
- (86) Bu kapsamda OBİLET'in başka bir platform ile anlaşma yapılması durumunda ilgili taşıyıcı firmayı platformda satışa kapatması fiili olarak OBİLET ile münhasır çalışılmasına ya da tarafların doğrudan anlaşma yapmasının engellenmesine yol açabilecektir.
- (87) B2C pazarda münhasır çalışılıp çalışılmadığını anlamak üzere KALE SEYAHAT'ten 2022 ve 2023 yılları için platformlar üzerinden yapılan otobüs bileti satışına ilişkin bilgi istenmiş olup ilgili veriye aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 1:KALE SEYAHAT'in 2022-2023 Yıllarında B2C Pazarda Satılan Bilet Satış Verisi

	2022		2023 (İlk 10 Ay)	
	Bilet Satış Adedi	Bilet Satış Tutarı	Bilet Satış Adedi	Bilet Satış Tutarı
OBİLET	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ENUYGUN	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BİLET.COM	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
NEREDENNEREYE	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
YKMTURİZM	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TURNA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
HEYBİLET	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BİLETARA.COM	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BİBİLETLE.COM	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
12GO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BANABİBİLET	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BİLETNET	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BİLETİNİZ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
CEPYOL	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)



Kaynak: KALE SEYAHAT'den elde edilen veriler
--

- (88) İlgili tablodan görüldüğü üzere KALE SEYAHAT 2022 yılında BİLET.COM, ENUYGUN, NEREDENNEREYE, TURNA ve OBİLET platformları üzerinden bilet satışı gerçekleştirmiştir. 2023 yılında ise 12go, BANABİBİLET, BİBİLETLECOM, BİLETARA, BİLET.COM, BİLETİNİZ, BİLETNET, CEPYOL, ENUYGUN, HEYBİLET.COM, NEREDENNEREYE, OBİLET, TURNA ve YKMTURİZM ile çalışıldığı anlaşılmaktadır. 2022 yılında OBİLET (.....) adet KALE SEYAHAT bileti satarken, 2023 yılı tamamlanmamış olmasına rağmen 2022 yılı bilet satış adedini geçmiş ve (.....) bilete ulaşmıştır. 2022 yılında satış yapan tüm platformların da 2023 yılı tamamlanmadan 2022 yılı satış adedini geçtiği, hatta 2023 yılında yeni platformların da KALE SEYAHAT biletlerini sattığı görülmektedir. Bu bakımdan KALE SEYAHAT'ın münhasıran OBİLET platformunda satıldığına ya da OBİLET platformunda satışa kapandığına işaret eden bir tablo bilet satış adetleri ile ortaya konulamamaktadır. Zaten KALE SEYAHAT de OBİLET'in platformunda satışlarını kapattığı gibi bir durumdan bahsetmemektedir. Bu nedenle OBİLET'in B2C pazarda münhasır çalışılması dolayısıyla 29.09.2022 tarihli ve 22-44/649-280 sayılı Kurul kararındaki taahhütlerine aykırı davrandığı şeklinde bir tespit yapılamayacağı değerlendirilmektedir.
- (89) Değerlendirilmesi gereken ikinci husus ise platform ve taşıyıcı firmanın doğrudan anlaşma yapmasının engellenip engellenmediğidir. Bu durumu aydınlatmak üzere KALE SEYAHAT'ten iki soruyu yanıtlaması talep edilmiştir. Bu sorulardan ilki OBİLET dışındaki bilet satış platformlarının (NEREDENNEREYE, ENUYGUN, TURNA vb.) biletlerini satmak üzere KALE SEYAHAT ile iletişime geçip geçmediğine, iletişim gerçekleşmiş ise iletişimin ayrıntıları hakkında bilgi verilmesine ilişkindir. KALE SEYAHAT ilgili soruya verdiği cevapta diğer satış platformlarının kendileri ile iletişime geçmediği bilgisini vermektedir. Konu hakkındaki ikinci soruda ise OBİLET ile iş ilişkisi kapsamında diğer bilet satış platformları ile doğrudan iletişime geçmesi nedeniyle KALE SEYAHAT'e herhangi bir yaptırımın uygulanıp uygulanmadığı öğrenilmeye çalışılmıştır. KALE SEYAHAT ilgiye soruya yönelik cevabında kendilerine herhangi bir yaptırım uygulanmadığını bildirmektedir.
- (90) Ek olarak ilgili Kurul kararı kapsamında sunulan taahhütlerde, OBİLET tarafından taşıyıcı firmanın *obilet.com* platformu üzerinden satışa kapatılmasının hangi biletleme yazılımı kullandığı fark etmeksizin yalnızca yürürlükteki mevzuat hükümleri ve esaslı yükümlülükleri ihlal etmesi durumunda söz konusu olacağı ifade edilmiştir. Bununla birlikte mezkur nedenler ile OBİLET tarafından kapatılan taşıyıcı firmalarla ilgili olarak OBİLET tarafından kapatma gerekçeleriyle birlikte Kuruma taahhüt geçerlilik süresi boyunca üç ayda bir düzenli raporlama yapılacaktır.
- (91) Buna göre OBİLET tarafından ilk periyodik bilgilendirme 15.08.2023 tarih ve 41586 sayılı Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Bilgilendirmeye göre *obilet.com* platformu üzerinden satışa kapanan herhangi bir taşıyıcı firma olmadığı gibi Haziran 2023'ten bilgilendirme tarihine kadar geçen dönemde taşıyıcı firmalardan rakip platformlara bilet satışının kapatılması yönünde de bir talep olmamış ve OBİLET tarafından hiçbir taşıyıcı firmanın satışları rakip platformlara kapatılmamıştır. Dolayısıyla OBİLET periyodik bilgilendirmelerinde de KALE SEYAHAT'ın satışlarının rakip platformlarda kapandığı yönünde bir bilgi bulunmamaktadır.
- (92) Bu bakımdan OBİLET'in KALE SEYAHAT ve bir platformun doğrudan anlaşma yapmasını engellediği tespitini yapabilecek şekilde KALE SEYAHAT ve rakip bir platform arasında herhangi bir iletişimden bahsedilemediği gibi KALE SEYAHAT'e böylesi bir iletişim dolayısıyla uygulanmış bir yaptırım ya da KALE SEYAHAT'in satışlarının başka bir platformda durdurulması gibi bir uygulama da bulunmamaktadır.

- (93) İkinci periyodik bilgilendirmede ise 15.08.2023 tarihinden 15.11.2023 tarihine kadar OBİLET platformu üzerinden satışı durdurulan yalnızca bir adet firma bulunmaktadır. İlgili firma AYDIN SEYAHAT olup OBİLET durdurma nedenini AYDIN SEYAHAT'ın taşımacılık faaliyetlerini yürütemeyecek bir duruma düşmesi olarak açıklamıştır. Yapılan incelemede OBİLET tarafından dile getirilen husus sektörden teyit edilmiş olup OBİLET tarafından KALE SEYAHAT'e ilişkin herhangi bir satışa kapatma işlemi gerçekleştirilmemiştir.
- (94) Dolayısıyla OBİLET'in KALE SEYAHAT ile diğer platformların doğrudan anlaşma yapmasını engelleyerek 15.06.2023 tarihli ve 23-27/521-177 sayılı Kurul kararındaki taahhütlerine aykırı bir davranışı ortaya konulamamıştır.

### **H.2.2.3. OBİLET'in (.....) B2C Pazarda Münhasırlık Uyguladığı ve (.....) Şikâyetçi Platform İle Doğrudan Anlaşma Yapmasını Engellediği İddiası**

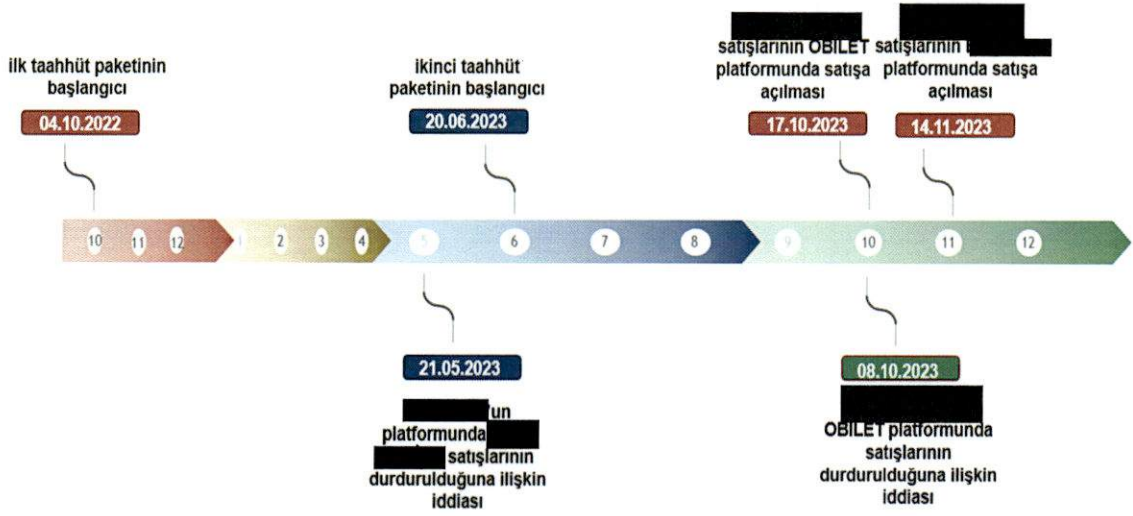
- (95) Önceki bölümlerde ayrıntılarına yer verilen bir taşıyıcı firmaya ait gizlilik talepli şikâyet başvurusu kapsamında (.....) OBİLET'ten biletleme yazılımı ve çevrim içi satış hizmeti aldığı, (.....) ile çalışması nedeniyle 08.10.2023-17.10.2023 tarihleri arasında OBİLET platformundaki satışlarının durdurulduğu, şikâyetçi teşebbüsün, *WhatsApp* üzerinden OBİLET hakkında şikâyette bulunacağını belirtmesi üzerine yaklaşık iki saat içerisinde OBİLET'in biletleri yeniden satışa açtığı, akabinde OBİLET tarafından aranarak (.....) yönünde açıklamada bulunulduğu iddia edilmektedir.
- (96) Bununla birlikte 23.10.2023 tarih ve 43786 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal eden bir platforma ait gizlilik talepli bir başka şikâyette ise (.....) seferlerinin (.....) platformunda listelenmesinin 21.05.2023 tarihinde durdurulduğunun düşünüldüğü, bilet satışlarının durdurulmasına ilişkin (.....) herhangi bir talebinin bulunmadığı, OBİLET'in söz konusu eylemiyle otobüs firmalarını münhasır olarak kendileriyle çalışmaya zorladığı, otobüs firmalarının sefer verilerini platformlara iletmeyerek fiili münhasırlık uyguladığı, soruşturma kapsamında rakiplerini dışlama iddiasına yönelik olarak sunduğu taahhütlere aykırı davrandığı dile getirilmektedir.
- (97) İlgili şikâyetler kapsamında (.....) satışlarının OBİLET ve (.....) platformlarında farklı tarih ve farklı sürelerde kapatıldığına ilişkin iddiaların OBİLET'in taahhütlerine uymadığı yönüyle incelenmesi gerekmektedir.
- (98) Yukarıda ifade edildiği üzere 29.09.2022 tarihli ve 22-44/649-280 sayılı Kurul kararı uyarınca OBİLET; tüm taşıyıcı firmalarla akdedilecek olan sözleşmelerinde taşıyıcı firmaların yalnızca OBİLET ile çalışmasına yönelik herhangi bir sözleşmesel hükme yer vermeyecek, bu etkiyi yaratmak amacıyla yönelik sözleşmesel olmayan herhangi bir davranış, yönlendirme ya da baskıda bulunmayacaktır. İlgili taahhüt 04.10.2022 tarihinden bu yana geçerlidir.
- (99) Diğer yandan Kurulun 15.06.2023 tarih ve 23-27/521-177 sayılı kararındaki taahhütleri uyarınca OBİLET tarafından platformların otobüs firmaları ile doğrudan iletişime geçmesini engelleyen hükümler sözleşmelerden kaldırılmış, fiili olarak bu nitelikte bir uygulamaya gidilmeyeceği beyan edilmiş, sefer verilerinin dağıtımının yapılacağı durumlar ve platformlara açılan B2B envanterinin kapsamı otobüs firmasının onayına bırakılmış, platformların otobüs firmalarıyla doğrudan iş ilişkisi kurmasının önü açılmıştır. İlgili taahhütlerin başlangıç süresi ise 20.06.2023'tür.
- (100) OBİLET, platformun taşıyıcı firmayla doğrudan iletişime geçmesini engelleyen sözleşme hükümlerini taahhüt geçerlilik tarihinin öncesinde sözleşmelerinden çıkarmaya başlamış bulunmaktadır. Buna göre OBİLET tarafından 24.11.2022 tarihinde (.....)'a KEP yoluyla bir ihtarnâme ve tadil protokolü teklifi iletilerek 04.04.2019 tarihli

acentelik sözleşmesinde yer alan bazı maddelerden feragat edileceği ifade edilmiştir. İlgili tadil protokolüne konu edilen sözleşme hükmüne aşağıda yer verilmektedir:

(.....TİCARİ SIR.....)

- (101) Bu eylemi ile OBİLET şikâyetçi ile arasındaki sözleşmede yer alan rekabetçi endişeye konu iletişim yasağı hükmünü, taahhüt başlangıç döneminden çok önce kaldırmıştır. Ancak yine de dosya konusu inceleme döneminde OBİLET'in ilgili bilet satış platformu ile otobüs firmasının doğrudan iletişime geçmesi ve iletişim kurmasını engellemeye yönelik herhangi bir cezai bedel uygulayıp uygulamadığı araştırılmıştır. Bu amaçla şikâyetçi ile (.....) arasında (.....) yönelik olarak BİLETALL ile ilgili tarihte yürürlükte olan ve yukarıda detaylarına yer verilen hüküm çerçevesinde şikâyetçiye bir cezai yaptırım uygulanıp uygulanmadığı sorulmuştur.
- (102) 17.11.2023 tarihinde Kuruma intikal eden cevabi yazıda şikâyetçi tarafından (.....).
- (103) Bu bilgiler çerçevesinde, taahhüt sürecinde yürürlükten kaldırılacağı ifade edilen sözleşme maddesinin 20.06.2023 tarihinde başlayan taahhüt dönemi öncesinde sözleşmeden kaldırıldığı ve buna paralel olarak taahhüt geçerlilik süresinden önce imzalanan 22.03.2023 tarihli doğrudan sözleşme kapsamında şikâyetçi platforma bir cezai yaptırım uygulanmadığı görülmektedir. Böylelikle OBİLET tarafından şikâyetçinin taşıyıcı firmalarla doğrudan ticari ilişki içerisinde olmasını engelleyen sözleşmesel hükme dayalı herhangi bir eylemde bulunulmadığı görülmektedir.
- (104) Ancak OBİLET'in 29.09.2022 tarihli ve 22-44/649-280 sayılı Kurul kararındaki taahhütlerine aykırı olarak B2C pazarda bir taşıyıcı firma ile fiili olarak münhasır çalışılması sonucunu doğuracak şekilde bu taşıyıcı firmanın satışlarını *obilet.com* platformunda kapatıp kapatmadığının ve/veya 15.06.2023 tarih ve 23-27/521-177 sayılı Kurul kararındaki taahhütlerine aykırı davranarak bilet satış platformlarının otobüs firmalarıyla doğrudan iletişime geçmesi ve iş ilişkisi kurmasını engellemeye yönelik fiili herhangi bir yönlendirmede bulunup bulunmadığının netleştirilmesi gerekmektedir.
- (105) Yukarıda yer verilen şikâyete konu eylemlerin OBİLET'in devam eden taahhüt süreçlerinde zaman bakımından konumunu anlayabilmek için aşağıdaki diyagrama yer verilmiştir:

Şekil 1: Devam Eden Taahhüt Sürecine İlişkin Diyagram



- (106) Şekilden görüldüğü üzere OBİLET 04.10.2022'den itibaren B2C pazarda fiili münhasırlık uygulamamalı, 20.06.2023'ten bu yana ise B2B pazarda tek elden satın almaya yol açacak bir eylemde bulunmamalıdır. Bu noktada, OBİLET'in 04.10.2022 ve 20.06.2023 tarihi itibarıyla uygulanmaya başlayan iki ayrı taahhüt paketine aykırı olarak fiili herhangi bir yönlendirmede bulunup bulunmadığını ortaya koyabilmek amacıyla ilk olarak (.....) hakkında bilgi verilmesi gerekmektedir.
- (107) 2008 yılında yolcu taşıma faaliyetine başlayan (.....), A1<sup>8</sup> ve F1<sup>9</sup> yetki belgeleri ve (.....) yolcu kapasiteli araçlar ile tarifeli yolcu taşımacılığı yapmaktadır. Firmadan elde edilen bilgilere göre hâlihazırda (.....) hatlarında talep yoğunluğuna bağlı olarak her gün sefer düzenlemektedir.
- (108) (.....) yazıhane satışlarının yanı sıra yaklaşık yedi yıldır bilet satışlarını çevrim içi kanallar aracılığıyla da gerçekleştirdiği bilgisini vermiştir. Şirketin kendi beyanına göre internet siteleri üzerinden satış yapılmamaktadır. Ancak (.....) internet sitesinde çevrim içi bilet satışı görülmekte, tarafın Kuruma sunduğu satış bilgilerinde "Web" kanalı bulunmaktadır. Durumu netleştirmek üzere internet sitesinde bilet satın alma işlemi denenmiş, ama site bu işlemi sürdürememiştir. Bu sebeple tarafın beyan ettiği gibi kendi internet satışı olmadığı, çevrim içi satışların platformlar aracılığıyla gerçekleştiği değerlendirilmektedir. Aşağıda teşebbüsten elde edilen bilgiler çerçevesinde hazırlanan 2022-2023 yılı aylık bilet satış adetlerine yer verilmektedir:

8 Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından tarifeli veya tarifersiz taşımacılık yapanlara verilen yetki belgesi.

9 Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından yurt içi acentelik yapacaklara verilen yetki belgesi.



Tablo 2: (.....) 2022-2023 Yıllarına Ait Aylık Bilet Satış Adedi ve Bilet Satış Tutarı

	2022		2023	
	Bilet Adedi	Bilet Tutarı (TL)	Bilet Adedi	Bilet Tutarı (TL)
Ocak	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şubat	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mart	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Nisan	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mayıs	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Haziran	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Temmuz	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ağustos	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eylül	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ekim	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kasım	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Aralık	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Toplam	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kaynak:	(.....) elde edilen bilgi ve belgeler			

- (109) Görüldüğü üzere (.....), 2022-2023 yıllarında az sayıda bilet satışı gerçekleştirmiştir. Nitekim ortalama günlük bilet adedi 2022 yılı için (.....); 2023 yılı için ise (.....) adettir. Bu bakımdan (.....) yolcu kapasiteli araçlarla sınırlı güzergâhta hizmet veren (.....) her gün için düzenli bir seferi olduğu varsayıldığı durumda ilgili aracı doldurabilecek talebe sahip olmadığı gözükmemekte ya da firma günlük düzenli sefer yapmamaktadır. Zaten teşebbüs kendisi de talebe göre sefer yaptığını dile getirmektedir.
- (110) Teşebbüs, OBİLET'in sahip olduğu ORS yazılımını kullanmakta olup OBİLET platformu üzerinden bilet satışı gerçekleştirmektedir. Bununla birlikte (.....), 2022 yılında OBİLET'in B2B hizmeti sayesinde (.....) platformunda bilet satışı gerçekleştirmeye başlamıştır. Ancak OBİLET B2B hizmetini sadece (.....)'a vermemiş; (.....) da bu dönemde (.....) bileti satmıştır.
- (111) (.....) ile (.....) arasında imzalanan (.....) ile taraflar (.....) doğrudan çalışmaya başlamışlardır. Anılan sözleşmenin konusunu, (.....).
- (112) (.....) kapsamında tarafların hak ve yükümlülükleri düzenlenmiştir. Buna göre (.....), yolcunun sefer bilgilerine ulaşabilmesi için (.....) seferlerini elektronik ortamda tanımlamalıdır. Yolcunun (.....) platformu üzerinden satın almış olduğu bileti ile ilgili değişiklik ve iptal isteklerinin muhatabı doğrudan (.....) olup otobüs firması, (.....) platformu üzerinden satın alınan biletini iptal etmek veya açığa almak için kendisine başvuran yolcuyu; e-biletini kendi sistemi üzerinden açığa alarak (.....)'a yönlendirmektedir.
- (113) Öte yandan XML kodlarının çalışmasında otobüs firmasının sorumluluğunun sınırlarına değinilmektedir. Bu durum Bilet Satış Sözleşmesi'nin "Taşıyıcı Firmanın Yükümlülükleri" başlıklı 4.11. maddesinde aşağıdaki gibi düzenlenmiştir:

(.....TİCARİ SIR.....)

- (114) (.....)'un bilet satışı dolayısıyla (.....) ödeyeceği komisyona ilişkin düzenlemeye (.....) maddesinde yer verilmiştir: “(.....), *sattığı bilet bedelinin KDV Dahil %(.....)’ini komisyon olarak hak eder (...)*”. Bu hususlara ek olarak ilgili sözleşme kapsamında bilet satışını gerçekleştirebilmesi için (.....)’a (.....) Türk lirası tutarında cari hesap limiti sağlanması gerekmektedir.
- (115) Yukarıda açıklandığı üzere, taraflar arasında akdedilen (.....) satışları, bu tarihten itibaren OBİLET’in B2B hizmeti olmaksızın (.....) tarafından gerçekleştirilmektedir<sup>10</sup>. (.....) ile (.....) arasında akdedilen (.....).
- (116)

(.....TİCARİ SIR.....)

(117)

(.....TİCARİ SIR.....)

- (118) 2023 yılında (.....) ve (.....) yukarıda verilen iki sözleşme ile beraber doğrudan çalışmaya başlaması ile birlikte ilk olarak (.....) seferlerinin (.....) platformu üzerinde listelenmesinin 21.05.2023 tarihinde durdurulduğu dile getirilmektedir. Kurulan ticari ilişkiler sonrası (.....) Mayıs-Kasım 2023 döneminde ilgili platformlardaki satış verileri şu şekildedir:

Tablo 3: (.....) Mayıs 2023-Kasım 2023 Dönemine Ait Aylık Bilet Satış Adedi

	(.....)	OBİLET
Mayıs	(.....)	(.....)
Haziran	(.....)	(.....)
Temmuz	(.....)	(.....)
Ağustos	(.....)	(.....)
Eylül	(.....)	(.....)
Ekim	(.....)	(.....)
Kasım	(.....)	(.....)
TOPLAM	(.....)	(.....)

Kaynak:(.....) Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

- (119) Gerçekten de yukarıdaki satış verileri OBİLET satışları devam ederken, (.....)’un Haziran-Ekim arasında (.....) bileti satmadığını göstermektedir. Konuya ilişkin olarak OBİLET, (.....)“*firma olarak*” diğer bilet satış platformlarına kapatılması gibi bir işlemin herhangi bir tarihte uygulanmadığını dile getirmekte, (.....)’un ilgili dönemde satışı olmamasını belirli gerekçelerle açıklanmaktadır.
- (120) Bu amaçla ilk olarak OBİLET’ten B2B dağıtım hizmeti alan taşıyıcı firmaların bilet satış platformlarında açılması ve kapatılmasına ilişkin genel bilgi verilmektedir. OBİLET’in ifade ettiği üzere kendisi ile Satış-Dağıtım-Pazarlama Hizmet Sözleşmesi imzalayan taşıyıcı firmalar “*Aksi yönde bir talepleri bulunmaması halinde hem Obilet’e ait satış kanallarına, hem de diğer online biletleme platformlarına “firma olarak” -varsayılan (default) uygulama olarak açılmaktadır. Kendi satış kanalları haricindeki online biletleme*

<sup>10</sup> Bu durumda OBİLET sadece API hizmeti vermektedir.

platformlarında listelenmeyi istemeyen az sayıdaki taşıyıcı firmaya Obilet/Biletal tarafından sadece yazılım ve teknik destek hizmeti verilmekte, bu firmaların biletleri Obilet'e veya diğer online biletleme platformlarına ait satış kanallarında listelenmemektedir. Yine az sayıdaki bazı taşıyıcı firmalar ise kendi tercihleri doğrultusunda (muhtemel sebepleri daha önce Kurumunuza iletiği üzere) yalnızca Obilet'e ait satış kanallarında listelenmek istemekte, biletlerinin diğer online biletleme platformlarında listelenmesine onay vermemektedir."

- (121) Bu bilgilerde OBİLET, taşıyıcı firmaların aksi yönde bir talepleri bulunmaması halinde ilgili firmanın hem OBİLET'te hem de diğer bilet satış platformlarında satış durumunun *default*/varsayılan olarak "firma açık" şeklinde girildiğini beyan etmektedir. Bu beyana göre taşıyıcı firma herhangi bir platformda satışının yapılmasını istemedikçe OBİLET ilgili satış verilerini *default* olarak diğer platformlara açmaktadır.
- (122) Aşağıdaki tabloda OBİLET'ten elde edilen diğer satış platformlarına sağlanan (.....) verileri çerçevesinde bu platformların 2022 ikinci altı ay-2023 yıllarındaki satışlarına yer verilmektedir:

Tablo 4: (.....) Diğer Satış Platformlarındaki Satış Adetleri

Yıl	Ay	(.....)	(.....)	(.....)
2022	Haziran	(.....)	(.....)	(.....)
	Temmuz	(.....)		(.....)
	Ağustos			
	Eylül			
	Ekim			
	Kasım			
	Aralık	(.....)		
2023	Ocak	(.....)		(.....)
	Şubat			(.....)
	Mart			(.....)
	Nisan			(.....)
	Mayıs			(.....)
	Haziran			
	Temmuz			
	Ağustos			
	Eylül			
	Ekim			
Kasım			(.....)	

Kaynak: OBİLET'ten elde edilen bilgiler

- (123) İlgili tablodan görüldüğü üzere 2022 yılında OBİLET dışında (.....) biletlerini satmıştır. 2023 yılında ise (.....) ve (.....)'un satışları bulunmaktadır. Oysa (.....), biletlerini satan firmaları sadece (.....) ve OBİLET olarak bilmekte diğer iki platformda bilet satışına açık olduğundan haberi bulunmamaktadır. Bu husus OBİLET'in firma aksini belirtmedikçe B2B envanterinde "firma açık" olarak diğer satış platformlarına satış yapmak üzere *default* sunulduğu beyanını doğrulamaktadır. Nitekim OBİLET 2022 ve 2023 yıllarında (.....) verisini (.....) dışında başka platformlara da sağlamış ve bu platformların bazıları satış yapmış ancak firma bu satışların farkında bile olmamıştır.
- (124) Ancak platformların her ay düzenli olarak (.....) bileti satmadığı ilgili verilerde rahatlıkla görülmektedir. OBİLET, (.....)"firma olarak" diğer bilet satış platformlarına kapatılmamasına rağmen bilet satış adetlerinin düşük kalması veya bazı aylarda hiç bilet satışı gözükmemesinin sebeplerini cevabi yazısında aşağıdaki şekilde sıralamıştır:

*“1- (.....) mikro ölçekli, minibüsle taşımacılık yapan bir firmadır. Firmanın toplam bilet satışları zaten düşük seyretmektedir.*

*2- Genel olarak, (.....) taşımacılık yapan firmalarda online satış payı çok düşüktür.*

*3- Genel olarak, yerel düzeyde hizmet veren ve buldukları duraklarda rakibi konumunda kalkış-varış yapan firma bulunmayan firmalarda online satış payı çok düşüktür.*

*4- (.....), yıl içinde düzenli sefer düzenleyen bir firma değildir. Bazı duraklarını dönem dönem kapatmakta, bazı duraklarını açmaktadır. (...).”*

- (125) Yukarıdaki satış verilerinden görüldüğü üzere (.....) küçük ölçekli taşıma yapan bir firmadır. Sadece (.....) yolcu kapasiteli araçlarla hâlihazırda (.....) hatlarında talep yoğunluğuna bağlı sefer düzenlenmektedir. Bu firma Tablo 2’den görüldüğü üzere 2022-2023 yıllarında toplamda sırasıyla (.....) ve (.....) adet bilet satmış olup oldukça küçük ölçekte bilet satışı bulunan bir firmadır.
- (126) Ayrıca ortalama günlük bilet adedi 2022 yılı için (.....); 2023 yılı için ise (.....) adet olan ve (.....) yolcu kapasiteli araçlarla hizmet veren (.....) her gün için düzenli bir seferi olduğu varsayıldığı durumda ilgili aracı doldurabilecek talebe sahip olmadığı gözükmektedir. Dolayısıyla satış verileri firmanın günlük düzenli sefer yapmadığını göstermekte, firma da talebe göre hizmet verdiğini belirtmektedir.
- (127) Bununla birlikte OBİLET tarafından diğer satış platformlarında (.....) satışlarının düşük kalmasının bir başka gerekçesinin de (.....) tarafından belirlenen durakların OBİLET B2B/API’sinde tanımlanmaması olduğu şu şekilde açıklanmaktadır:(..) *firma tarafından özel olarak tanımlanmış, diğer firmalarca ortak kullanılan duraklardan farklı bir durağın Biletal B2B API dağıtım sistemine tanımlanmamış olmasından kaynaklanmıştır.”* OBİLET’in iddiasına göre (.....) OBİLET B2B/API sisteminde bulunmayan bir durak için satış yapması bu duruma yol açmış olabilecektir.
- (128) OBİLET durak noktası tanımlamakla ilgili şu genel bilgileri vermektedir: *Firmanın kullandığı kalkış-varış noktaları ve ara durakları belirlenmekte, bu duraklarla ilgili Obilet’in kendi B2C platformunda ve Biletal’ın B2B dağıtım API’ında bu duraklar tanımlanmaktadır. Obilet B2C sisteminde ve Biletal B2B API sisteminde, daha önceden var olan yüzlerce firmanın mevcut durakları halihazırda tanımlanmış olduğundan ve firmaların çok büyük bir çoğunluğu daha önceden tanımlanmış söz konusu duraklarda faaliyet gösterdiğinden, çoğu zaman firmaya özel ilave bir yeni durak tanımlamasına ihtiyaç duyulmamaktadır. Daha önce anılan sistemlerde yer almayan bazı kalkış-varış-ara durak noktalarında faaliyet göstereceği görülen yeni firmalar ile sistemde önceden var olan ancak mevcut duraklarına - daha önce sistemde tanımlanmamış - yeni duraklar eklemek isteyen diğer firmalar için ise söz konusu duraklar manuel işlem yapılarak söz konusu sistemlere 2 ayrı ekip (Obilet B2C ve Biletal B2B API/acente) tarafından ayrı ayrı tanımlanmakta ve eşlemeleri (mapping) gerçekleştirilmektedir.”*
- (129) OBİLET’in durak açma ile ilgili verdiği genel bilgiye göre taşıyıcı firma kalkış-varış noktalarını ve ara durakları belirlemekte, bunu hizmet aldığı B2B/API firmasına iletmekte, OBİLET ise kendine firma tarafından iletilen durakları B2B/API üzerinden tanımlamaktadır. Ancak platformda satış yapılabilmesi için B2B/API sisteminde bu tanımlamanın yapılması yeterli olmamakta ayrıca satış yapan her platform üzerinden de bir durak tanımlama işlemi gerekmektedir. Bu noktada ilgili tanımlamanın platformun kendi yönettiği B2C sistemi üzerinden platformun kendi tarafından yapılması gerekmektedir. Nitekim OBİLET, kendi B2B/API sisteminde ilgili tanımlamayı yaptıktan



sonra durağın *obilet.com* platformunda listelenebilmesi için bir de B2C sisteminde ayrı bir tanımlama yapmaktadır.

- (130) Elde edilen bilgilere göre OBİLET B2B/API ya da B2C sisteminde ilgili firmanın satışları devam ederken, bazı durakların görüntülenemediği durumlar yaşanmakta ya da sisteme yeni durak/sefer tanımlaması yapılması gerekmektedir. Durak tanımlama ya da yeni durak ekleme ile ilgili otobüs firmasından talebin geldiği durumda OBİLET'in gerekli işlemi yaptığı aşağıdaki güncel örneklerde görülmektedir:

Ekran Görüntüsü 1: Durak Ekleme Talebine İlişkin Ekran Görüntüleri

**GÖRÜNMEYEN HATLAR** Harici > Gelen Kutusu x

26 Ekim Per 10:08 ☆ ↶ ⋮

Alıcı: ben

Merhaba,

3 kasım itibarıyla Harem'den Çanakkale seferlerimiz sizde görünmüyor kontrol edermisiniz

--

S.S. 37 NOLU SAKARYA VİB TURİZM OTOBUSÇÜLER  
VE MOTORLU TAŞIYICILAR KOOPERATİFİ

HANLIKÖY MH. HÜRRİYET CD. NO:3  
ARIFIYE/SAKARYA

 **VİB**  
"Biz Bir Aileyiz..."

[www.vib.com.tr](http://www.vib.com.tr)

**reşadiye** Harici > Gelen Kutusu x

17 Kasım Cum 16:01 (7 gün önce) ☆ ↶ ⋮

Alıcı: ben

Merhaba,

Reşadiye durağımızın sayfanızdan satışa açılması için gereken f1 belgesi ektedir, kontrolünü yaptıktan sonra seferin satışa açılmasını rica eder iyi çalışmalar.

--

 **istanbul seyahat**

**Çağrı Merkezi**



**ferleri iletişim**

**Eposta**  
[info@istanbulseyahat.com.tr](mailto:info@istanbulseyahat.com.tr)

**Genel Müdürlük**  
Buyuk Istanbul Otogari No:67-68-69 Bayrampaşa / İstanbul

- (131) Yukarıda yer verilen ekran görüntüsünden SAKARYA VİB'in bilet satışı gerçekleştirdiği durağın OBİLET platformunda gözükmediğini fark ettiği ve söz konusu duruma ilişkin olarak OBİLET'e bildirimde bulunduğu, İSTANBUL SEYAHAT'ın bilet satışına başlayacağı durağı platforma eklemesi ve satışa açması için OBİLET'e bildirdiği

anlaşılmaktadır. OBİLET'in cevabi yazısında kendisine, yukarıda yer verilen bildirimlere benzer şekilde, bildirimde bulunan; BALIKESİR ULUDAĞ, DÜZCE GÜVEN SEYAHAT, LÜKS YONCA SEYAHAT, KAMİL KOÇ, METRO TURİZM, METRO TURİZM ALANYA, EFE TUR otobüs firmalarına ait örnek ekran görüntülerine de yer verilmiştir. OBİLET taşıyıcı firmalardan gelen durak ekleme taleplerini B2B sisteminde gerekli işlemi yapmak üzere kabul etmiştir. Bu noktada ilgili firmaların tüm satışları için değil sadece tanımlama sorunu olan duraklarına ilişkin görüntüleme yapılamadığının altı çizilmelidir.

- (132) OBİLET durak tanımlama işlemine ilişkin olarak ayrıca şunları ifade etmektedir: *"Yüzlerce firmanın Türkiye'nin hemen hemen her ilçesinde durağı bulunması nedeniyle, Obilet/Biletal'in durak kapsama alanı oldukça geniştir ve neredeyse tam bir kapsama alanına sahiptir. Bu bağlamda, Türkiye'deki tüm il merkezleri ile hemen hemen tüm ilçelerdeki otobüs kalkış-varış noktaları ve otobüs terminalleri sistemlerimizde mevcuttur. Ancak, bazı taşıyıcı firmalar, özel durumlarda, "ilçe" olarak tanımlanmamış veya otobüs terminali niteliği taşımayan yerlere (örnek: Sabiha Gökçen Havalimanı) veya mevcut bir ilçede diğer otobüs firmalarınca kullanılan kalkış-varış noktalarından farklı bir yere (örnek: Alaçatı'da Havaş kalkış noktası veya Total benzin istasyonu önü) durak eklemektedir. Böyle bir durumda, taşıyıcı firma, kendisine sağlanan IMS üzerinden bu durakları tanımlamaktadır. Çoğu zaman bu istisnai durak tanımlamaları hakkında ekiplerimize bilgi verilmekte, ekiplerimiz de 2 ayrı sistem üzerinden bu istisnai durakların açılması işlemini gerçekleştirmektedir. Bazı firmalar ise, daha önceden faaliyet yürütmedikleri bazı ilçelere sefer başlatmakta, ancak sistemde var olan söz konusu durakların ilgili firma seferleri ile eşleşmesinin (mapping) ayrıca yapılması gerekebilmektedir."* açıklamalarında bulunmuştur.
- (133) Verilen bilgilere göre daha önceden tanımlanan ve sistemde bulunan durakların yanı sıra otobüs firmalarının kendi tercihlerine göre bazı istisnai duraklar oluşabilmekte ve OBİLET B2B/API sistemlerinde istisnai durakların açılması işleminin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu bakımdan genel tanımlamaya uygun olan il, ilçe ya da otobüs terminali gibi bir durak niteliği olmayan Sabiha Gökçen Havalimanı, Havaş kalkış noktası, benzin istasyonu gibi istisnai durakların sistemde tanımlanmasında, taşıyıcı firmanın bildirimi üzerine OBİLET'in B2B/API üzerinde tanımlama yapmasının yanı sıra ilgili firma da kendine sağlanan biletleme yazılımında bunu yapabilmektedir.
- (134) Ancak B2B/API üzerinde ilgili tanımlamanın yapılması bir platformun satış yapması için yeterli olmayıp görüntüleme için her durumda platformun bu durağı kendisinin de kendi B2C sisteminde doğru tanımlaması/eşleşmesi gerekmektedir. Bu durumun bir örneğine ENUYGUN ile yapılan aşağıdaki yazışmada yer verilmektedir:

Ekran Görüntüsü 2: ENUYGUN Platformundaki Durak Hatasına İlişkin Görüntü

ZS [Redacted]@enuygun.com>

Gunaydin,

İyi haftalar. İlgileniyorum hemen

21 Ağu 2022 Pzr 21:14 tarihinde [Redacted]@enuygun.com> şunu yazdı:

Merhaba [Redacted] Bey,  
yardımcı olur musun?  
teşekkürler,

----- Forwarded message -----

Gönderen: <[Redacted]@obilet.com>  
Date: 20 Ağu 2022 Cmt, 12:09  
Subject: Alaşehir Sarıkız Turizm / Altınova durağı hk  
To: [Redacted]@enuygun.com>

Merhaba [Redacted] hanım,

Alaşehir Sarıkız Turizmin Altınova durağı Enuygun.com üzerinde Altınova ( Yalova ) noktası ile eşlenmiş.

Sizden ricam Altınova ( Balıkesir ) olarak düzenleyebilir misiniz?

İyi çalışmalar

[Redacted]  
obilet Bilişim Sistemleri A.Ş.

- (135) İlgili yazışmada OBİLET tarafından ENUYGUN B2C sisteminde bir durağa ilişkin yanlış eşleme yapıldığının tespit edildiği görülmektedir. Bu tespiti üzerine OBİLET ENUYGUN ile iletişime kendi geçmiş, durumu iletmış ve eşlemeyi doğru yapmasını talep etmiştir. ENUYGUN ise durumla ilgileneceğini belirtmiştir. Yazışmadan açıkça anlaşıldığı üzere platformun kendisinin de satış yapabilmek için doğru durak eşlemesi yapması gerekmektedir.
- (136) Durak tanımlama hatalarına ilişkin olarak OBİLET tarafından ifade edilen diğer hususlar ise şunlardır: *“Zaman zaman bu iletişim taşıyıcı firma tarafından sağlanmamakta; bu durumda ise ya şirketimiz çalışanlarınca durum fark edilmekte, ya kullanıcılardan veya yazıhanelerden geribildirim gelmekte ya da diğer online biletleme platformlarından bu yönde tarafımıza talepler iletilmektedir. Eksikliğin fark edilmesi üzerine ekiplerimiz derhal durak tanımlamasını veya hatalı tanımlanan duraklarla ilgili düzeltme işlemini veya durak eşlemelerini gerçekleştirmektedir veya gerçekleştirilmesini sağlamaktadır.”* Gerçekten de yukarıdaki yazışmada OBİLET hatayı kendisi fark etmiş, diğer örneklerde ise talep otobüs firmasından gelmiştir.
- (137) Şikâyet konusu (.....) özelindeki değerlendirmeye gelinecek olursa OBİLET tarafından (.....) sisteme “firma açık” varsayılan olarak girildiği, buna karşın otobüs firmasının (.....) yer alan iller arasına yakın mesafeli şehirler arası yolcu taşıma hizmeti kapsamında yıl içerisinde düzenli sefer gerçekleştirmediği belirtilmektedir. Aşağıda OBİLET’in

sisteminde yer alan istatistiklere göre (.....) ait seferlerin faaliyet durumuna ilişkin hazırladığı tabloya yer verilmektedir:

Tablo 5: (.....) Sefer Bilgisi

Seferler	İlk Tarih	Son Tarih	Açıklama
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak:OBİLET'ten elde edilen bilgi ve belgeler

- (138) Tablodan görüldüğü üzere (.....) hatlarının teşebbüsün kendisi tarafından sonlandırıldığı iddia edilmektedir. Ancak (.....) devam etmektedir.
- (139) Faaliyeti sonlandırılan hatları netleştirebilmek için (.....) bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur. (.....) 11.12.2023 tarih ve 45876 sayılı cevabi yazısında; pandemi döneminde (.....) hatlarında faaliyet gösterildiği ifade edilmiştir.
- (140) (.....) cevabi yazısından OBİLET tarafından da ifade edildiği üzere (.....) faaliyetinin sonlandırıldığına ilişkin bir bilgiye ulaşılamamakta, ilgili hatların 2023 yılı Mayıs-Kasım döneminde faaliyetine devam ettiği dile getirilmektedir. Ancak burada dikkat çeken husus (.....) ve OBİLET'in kalkış durağı tanımlamalarının farklılığıdır. (.....) tanımı kullanırken, OBİLET (.....) tanımlaması yapmaktadır. Hatta bu noktada şikâyetçi platform da şikayetinde (.....) tanıtırken “genel olarak (.....) arasında yolcu taşımacılığı hizmeti veren” diyerek (.....) bir durak olarak görmektedir.
- (141) Bu noktada (.....) hatlarına ilişkin olarak OBİLET tarafından ifade edilen şu hususlar önem arz etmektedir: “(...) firmanın geçtiğimiz yıl faaliyete aldığı (.....) hattında ise, önceki paragraflarda değinilen “istisnai durak eklemesi” ve “bu durakla ilgili gerekli uyarıların tarafımıza iletilmemesi” nedeniyle, (.....) özel durağın eşlemesi Biletal B2B API sistemi üzerinden gerçekleştirilememiştir. Halihazırda (.....) taşımacılık yapan (.....) için tanımlanan durağın bulunduğu kategori ve eşleme mantığı ile, (.....) için yapılması gereken kategorilendirme aynı olmadığından, (.....) seferlerine ilişkin olarak, kullanıcılarca diğer online biletleme platformlarında yapılan “(.....) kalkış veya varış noktası olarak seçen ve aslen (.....) onaylı durağı (örnek: (.....)) bulunan bir diğer durağı kalkış veya varış noktası olarak seçen” sorgularda (.....) seferleri listelenmemiştir.” açıklamasına yer verilmiştir.
- (142) OBİLET'in açıklaması (.....) hattında faaliyetlerine geçen yıl başlayan (.....) ilgili hattın OBİLET sistemlerine durak olarak eklemesine ilişkin herhangi bir bildirimde bulunulmadığı, bu nedenle durağın eşlemesinin OBİLET B2B/API sistemi üzerinden gerçekleştirilemediği yönündedir. OBİLET (.....) durak tanımlamaları bakımından bir sorun olduğunu kabul etmektedir. Ancak OBİLET bu sorunu ne kendi tespit edebilmiş ne de (.....) ve (.....) tarafından sorun ile ilgili olarak OBİLET'e o dönemde ulaşılmıştır.
- (143) Bu noktada (.....) de 08.10.2023-17.10.2023 tarihleri arasında OBİLET platformundaki satışlarının durdurulduğunu iddia etmektedir. Durak tanımlama ile ilgili söz konusu sorunun OBİLET'in şu ifadesine göre çözüldüğü anlaşılmaktadır: “(.....) durağı şu an Biletal B2B API sistemi üzerinden eşlenmiş olmasına rağmen...”. Gerçekten de şikâyetçi taşıyıcı firma OBİLET ile iletişime geçtikten sonra sorunun çözüldüğünü ifade etmektedir. Şikâyetçi (.....) tarihlerinde OBİLET ile iletişime geçmiş, WhatsApp üzerinden, OBİLET hakkında şikâyette bulunacağını belirtmesi üzerine yaklaşık iki saat içerisinde OBİLET biletleri yeniden satışa açmış, akabinde OBİLET tarafından aranarak (.....) kapatıldığı yönünde açıklamada bulunulmuştur.



- (144) Öte yandan OBİLET'in kendi B2B ve B2C sisteminde sorunu şikâyetçinin ifadesine göre 17.10.2023 tarihinde çözmüş olsa da OBİLET'in ifadesine göre (.....) seferleri bakımından diğer platformların kendi B2C sistemlerinde eşleme yapılmadığı durumda bu platformlardaki sorgularda sorun olabildiği anlaşılmaktadır: “(.....) durağı şu an Biletal B2B API sistemi üzerinden eşlenmiş olmasına rağmen -örnek olarak- (.....) bu durağı kendi platformunda tanımlamadığından, Biletal B2B API sisteminden akan (.....) seferlerinin sorgu sonuçlarında (.....)'da (.....) seferleri çıkmakta ise de (sistem her iki noktayı da Biletal API sisteminden çekebilmektedir), sefer listesindeki seferlerde kalkış noktası kısmında “(.....)” gözükmektedir, ilgili seferin varış noktasının boş olması (bu kısımda herhangi bir ibare yer almaması) gibi olağan dışı bir görüntü ortaya çıkmaktadır. Oysa aynı tarih için yine Biletal API sisteminden beslenen (.....)'da yapılan sorgunun sonucunda (.....) seferleri “(.....)” şeklinde görüntülenebilmektedir.”
- (145) Olaydan anlaşıldığı üzere, OBİLET kendi B2B ve B2C sisteminde (.....) durak tanımlamasını düzeltse de (.....) kendi B2C sisteminde ilgili durağı (.....) açısından tanımlamadığından 25.11.2023 tarihli sefer sorgusunda eksik veri ile satış yapmaktadır. Şöyle ki ilgili hattaki sefer sorgusunda (.....), OBİLET B2B verisi üzerinden (.....) seferini sıralayabilmektedir. Ancak (.....) kendisi B2C sisteminde “(.....)” için gerekli (.....) durak eşlemesini yapmadığından listelenen seferde varış durağı gözükmemektedir (bkz. ekran görüntüsünde kırmızı daire ile vurgulanan kısım). OBİLET tarafından sunulan konuya ilişkin ekran görüntülerine aşağıda yer verilmektedir:

Ekran Görüntüsü 3:

(.....TİCARİ SIR.....)

- (146) Ekran görüntüsünden anlaşıldığı üzere (.....) ait aynı sefer için 25.11.2023 tarihinde gerçekleştirilen sorguda, (.....) varış noktası olarak gözükmektedir (.....) platformunda eşleme ile ilgili bir hata gözükmemektedir. İlgili ekran görüntüleri, OBİLET'in ifade ettiği üzere söz konusu durağın OBİLET B2B/API sistemi üzerinden eşlenmiş olmasına rağmen ayrıca diğer bilet satış platformları tarafından doğru eşlenmemesinden kaynaklı olabileceğini desteklemektedir.
- (147) Ancak durak tanımlama sorunu (.....) OBİLET platformunda listelenmesi bakımından 17.10.2023 de çözülsün de (.....) bakımından ilgili tarihte düzelmemiştir. OBİLET tarafından sunulan (.....) üzerinden gerçekleşen satış verilerine ilişkin ekran görüntüsü bu noktada değerlendirmeye alınmalıdır:

Ekran Görüntüsü 4:

(.....TİCARİ SIR.....)

- (148) Yukarıdaki ekran görüntüsünden 2023 Mart ve Nisan aylarında ve Mayıs ayının ilk haftasına kadar otobüs firmasının ölçeğine uygun biçimde (.....) satışları gerçekleşmiştir. Mayıs ayı sonrası ilk satış 18.11.2023 tarihindedir. 4 numaralı ekran görüntüsünde 18.11.2023 tarihinde (.....) platformunda (.....) seferine ilişkin bilet satışının gerçekleştiği görülmektedir. Burada 18.11.2023'teki işlemin (.....) hattı için olması, gerçekten de

OBİLET'in ifade ettiği (.....) durak tanımlaması ile ilgili sorunun çözülmüş olduğunu göstermek bakımından önem arz etmektedir.

- (149) Durak tanımlamalarında B2C'lerin eşleme yapmasının gerçekten gerekli olup olmadığını tespit etmek amacıyla 08.12.2023 tarihinde (.....) ile bir görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşmede duraklara ilişkin verilerin otobüs firmalarından doğrudan alınabileceği, çoğu zaman ise ilgili verileri OBİLET'ten liste şeklinde aldıkları, tanımlı olmayan durakların bilet satış platformunda satışa sunulabilmesi için sefer verilerinin eşlemesinin yapılması gerektiği, eşleme yapılmadığı takdirde ilgili seferlerin platformda görülemeyeceği, tanımlı olmayan lokasyonları tespit etmeleri durumunda OBİLET'e bildirerek ilgili lokasyon için sistemde durak açılmasını talep ettikleri, böyle bir durumda öncelikle tanımlı olmayan durakların sisteme tanımlaması, akabinde platformun da eşleme yapmasının gerektiği hususlarına değinilmiştir.
- (150) Dolayısıyla (.....) biletlerinin satışı için OBİLET B2B/API sisteminde bir durak tanımlama sorunu olabileceği, bu nedenle (.....) biletlerinin platformlarda ((.....), OBİLET) ilgili hat bakımından listelenemediği ancak bunu çözmek üzere OBİLET'in 17.10.2023'te B2B/API ve B2C sisteminde gerekli işlemi yaptığı; (.....) açısından ise sorunun 18.11.2023'te çözüldüğü değerlendirilmektedir.
- (151) Bununla birlikte OBİLET tarafından (.....) bütünüyle "firma" olarak *obilet.com* üzerinde satışa kapanmadığı nitekim Tablo 3'te yer alan satış verilerinin de böyle bir kapama olmadığı hususunu desteklediği değerlendirilmektedir. Zira (.....) OBİLET satışları hiç sıfırlanmamış, her ay (.....) OBİLET üzerinden satış yapmıştır. Hatta kapama olduğu iddia edilen 08.10.2023-17.10.2023 tarihlerini kapsayan Ekim ayında OBİLET 2023 yılı Haziran, Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarına göre daha yüksek bir satış gerçekleştirmiştir. OBİLET'in (.....) firma olarak platformunda kapatması; tüm hatları bakımından bir kapamayı gerektirmekte böyle bir kapamada da hiçbir satış yapılmaması beklenmemektedir. Ancak OBİLET'in Ekim ayında diğer aylardan daha fazla bilet sattığı göz önünde bulundurulduğunda mevcut olay özelinde OBİLET'in iddia ettiği gibi bir durak tanımlama sıkıntısı olabileceği değerlendirilmektedir.
- (152) Bu noktada OBİLET'in iddia edilen kapamayı yapmış olduğu varsayılarak bu kapamanın (.....) üzerindeki etkisi de incelenecektir.
- (153) (.....) *obilet.com* platformunda 08.10.2023-17.10.2023 gibi çok kısa bir dönem için kapatıldığı iddiası bakımından önem arz eden ilk husus (.....) ölçüğüdür. Yukarıda ifade edildiği üzere (.....) talebe göre sefer düzenleyen, günlük bilet satış ortalaması (.....) adeti bulmayan, (.....) yolcu kapasiteli araçları olan çok küçük ölçekli bir teşebbüstür. Tablo 4'te yer verildiği üzere bu teşebbüsün biletleri bakımından diğer platformlarda her ay için bilet satışı tespit edilememekte, satış seyrinde bir düzensizlik bulunmaktadır. Nitekim 2022 yılının ikinci yarısında (.....) sadece Haziran ve Temmuz ayında satış yaptıktan sonra ancak 2023 Ocak ayında bir satış daha yapabirmiştir. (.....) sadece 2022 Haziran ayında bilet satmıştır. (.....) ise 2022 yılında Haziran, Temmuz ve Aralık ayında satış gerçekleştirebilmiş, 2023 yılında aylar arasında bir kesinti olmadan Ocak-Mayıs döneminde bilet satmıştır. Dolayısıyla bu düzensiz satış seyrinde 9 günlük bir kapamanın yapıldığı varsayılsa bile (.....) faaliyetini etkileyebilecek önemli bir satış kaybı görülmesi pek olası gözükmemektedir. Kaldı ki ilgili aya ilişkin *obilet.com* satışlarında önceki aylara nazaran bir artış olduğu dahi görülmektedir.
- (154) Bir diğer iddia olan (.....) 21.05.2023-18.11.2023 tarihleri arasında (.....) platformunda kapatılması ise ayrıca incelenmelidir. Bu noktada yukarıda yer alan Tablo 3'te (.....) 2023 yılının Ocak ayında (.....), Şubat ayında (.....), Mart ayında (.....), Nisan ayında (.....), Mayıs ayında ise (.....) bilet sattığı görülmektedir. (.....) satış yapmadığı beş aylık

dönemdeki satış kaybı 2023 yılının diğer aylarındaki satış miktarları dikkate alındığında oldukça az gözükmetedir. Satış yaptığı 2023 yılının ilk beş ayında (.....) ancak toplamda (.....) adet bilet satmıştır.

- (155) Değerlendirme açısından önem arz eden bir başka husus da OBİLET'in bu denli küçük bir firmayı kapatarak her iki dosyadaki taahhütlerine karşı gelmesinin, rasyonel bir davranış olmamasının yanı sıra ekonomik açıdan karlı bir durum da yaratamayacağıdır. Zira taahhütlere aykırı davranılması 4054 sayılı Kanun kapsamında ciddi sonuçlara yol açmaktadır. 4054 sayılı Kanun'un 17. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca nihai karar veya geçici tedbir kararı ile getirilen yükümlülüklerle ya da verilen taahhütlere uyulmaması halinde ilgili teşebbüse her gün için, karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan yıllık gayri safi gelirlerinin on binde beşi oranında idarî para cezası verilecektir. İlâveten Kurul, 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca bir teşebbüsün taahhütlerine aykırı davranması halinde teşebbüs hakkında tekrar soruşturma açabilmektedir. Soruşturma sürecinin 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesi uyarınca idari para cezası uygulanması ile sonuçlanma ihtimalinin yanı sıra teşebbüs üzerinde yarattığı ciddi işlem maliyetleri de bulunmaktadır. Taahhütlere uyulmaması 4054 sayılı Kanun bakımından bu denli ciddi yaptırımlara bağlanmışken OBİLET'in bu denli küçük bir firma üzerinden taahhütlerine aykırı davranmış olması ticari açıdan makul bir davranış olarak değerlendirilememektedir. Zira bir kapatma olduğu varsayıldığında OBİLET'in (.....) münhasır çalışması nedeniyle elde edeceği gelir, taahhütlerine aykırı davranmasının sonucu 4054 sayılı Kanun kapsamında karşılaşılabilecek yaptırımlara göre oldukça küçük kalmaktadır. Kaldı ki OBİLET'in hizmet verdiği 400'e yakın taşıyıcı firmanın günlük binlerce seferinin farklı kalkış ve varış noktasını takip etmesi için gereken teknik personel ve operasyonel gereklilikler göz önüne alındığında, bu süreçte duraklamaya ilişkin insan kaynaklı ya da teknik sebepli sorunlar yaşanabilmesi mümkün olup bu noktada önemli olan duraklama sorununun taahhütlere aykırı bir münhasırlık yaratmamasıdır.
- (156) Bu noktaya kadar yapılan değerlendirmeler ışığında, (.....) mevcut durumda (.....) ve *obilet.com* platformlarında listelenmesine ilişkin bir sorun kalmaması, listeleme sorununun kısa süreli olması, (.....) çok küçük ölçekli bir teşebbüs olması nedenleriyle bu denli küçük ölçekli bir teşebbüsün kısa süreli münhasır çalışması sonucuna yol açan bir fiili uygulama olsa bile bu durumun şikâyetçi platform ve (.....) faaliyetleri üzerinde rekabeti kısıtlayıcı bir etki yaratmayacağı kanaatine ulaşılmaktadır.
- (157) Sonuç olarak OBİLET'in (.....) ile fiili olarak münhasır çalışarak ya da (.....) ile doğrudan anlaşma yapmasını fiili olarak engelleyerek 09.2022 tarih ve 22-44/649-280 sayılı; 15.06.2023 tarih ve 23-27/521-177 sayılı kararlarındaki taahhütlerine aykırı davranmasının olası olmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

### **H.2.3. OBİLET'in API Bağlantısı ve Teknik Hizmet Sağlayıcılığı Sözleşmesi'nde Yer Alan Hükümlerin 15.06.2023 tarih 23-27/521-177 sayılı Karar Kapsamındaki Taahhütlere Aykırı Olduğu İddiası**

- (158) Şikâyetçi tarafından OBİLET'in "API BAĞLANTISI ve TEKNİK HİZMET SAĞLAYICILIĞI SÖZLEŞMESİ"nin (API Sözleşmesi) "Mali Koşullar" başlığı altında yer alan 5.1. maddesinde "API Hizmet Sağlayıcılığı, sunduğu API bağlantısı ve API bağlantısına yönelik teknik destek hizmeti karşılığında, Bilet Satış Platformu'nun her bir Taşıyıcı Firma bazındaki satışlarına endeksli olarak Bağlantı ve Teknik Hizmet Bedeli'ne hak kazanacaktır" ifadelerine yer verildiği, OBİLET tarafından sağlanan hizmet gereği ücretlendirmenin bilet satış adedine bağlanmasının rasyonel ve makul olmadığı ifade edilmektedir. Bu hususlara ek olarak mezkur sözleşmenin 5.6. maddesinde

*“Hesaplamalarda, Bilet Satış Platformu’nun kendisine ait veya kendisince işletilen Satış Kanalları üzerinden gerçekleşen satışların tamamı dikkate alınacaktır.”* hükümlerine yönelik olarak OBİLET tarafından sunulan hizmetin sınırlarını aşan bir ücret belirleme yönünde eğilimi olduğu ifade edilmiştir.

(159) Şikâyetçi tarafından belirtilen bu hususlara ilişkin olarak OBİLET’ten 22.11.2023 tarih ve 77516 sayı ile bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur. OBİLET tarafından Kurum kayıtlarına 27.11.2023 tarih ve 45308 sayı ile intikal eden cevabi yazıda;

- Genel olarak platformların faaliyet gösterdikleri alan adları ve/veya mobil uygulamaların kendi mülkiyetlerinde bulunduğu, bununla birlikte bazı durumlarda platformların başka bir gerçek veya tüzel kişinin mülkiyetinde bulunan alan adı veya mobil uygulama üzerinden de faaliyet gösterebildiği,
- Örnek olarak ETS Turizm’in hem etstur.com domaininde hem de ucuzabilet.com domaininde aynı entegrasyon üzerinden uçak bilet satışı gerçekleştirdiği, öte yandan ENUYGUN’nun uçak bilet satışları için ENUYGUN markalı satış kanallarının yanı sıra, daha çok yabancı kullanıcılara yönelik olarak *“Wingie”* marka adına sahip çeşitli ülke uzantılı *domainlere* sahip internet sitelerini ve *“Wingie”* adlı mobil uygulamaları da kullandığı, bu kapsamda platformların farklı adresler ile de faaliyet gösterme durumunda bu ihtiyaçların karşılanabilmesine yönelik bir yaklaşım ile ilgili maddenin hazırlandığı

ifade edilmiştir.

(160) Şikâyetçinin API Sözleşmesi’nde OBİLET’in ücret talep ettiği kapsamın, OBİLET tarafından sunulan hizmetin sınırlarını aşan bir ücret belirlemesine yol açtığı şeklinde özetlenebilecek iddiası bakımından OBİLET’in ilgili taahhüdünün ne olduğuna yer verilmelidir. İlgili karar kapsamında OBİLET tarafından tek elden satın alma hükmü niteliği yaratacak olması nedeniyle taşıyıcı firmalar ile rakip platformların doğrudan anlaşma yapmasını engelleyen sözleşme hükümlerinin kaldırılması ve fiili uygulama da bulunulmaması beklenmektedir. Bu taahhüdü çerçevesinde OBİLET’in taşıyıcı firmalar ve B2C'lere verdiği hizmetlerde aldığı bedellerin (IMS hizmeti bedeli, API hizmeti bedeli, satış-dağıtım-pazarlama komisyon oranı, gelir paylaşım oranı gibi) fiili olarak karar kapsamındaki rekabetçi endişelerin oluşmasına neden olmayacak şekilde belirlenmesi gerekmekte, aksi durum taahhütlere aykırı davranışı gündeme getirebilmektedir.

(161) Yukarıda şikâyet edilen kapsamda, API hizmeti bedeli için *“Platformu’nun kendisine ait veya kendisince işletilen Satış Kanalları üzerinden gerçekleşen satışların tamamı dikkate alınacaktır”* denilmektedir. Bu konuda OBİLET tarafından ifade edilen hususlar incelendiğinde, API Sözleşmesi’nde yer alan ve acentenin tüm satış kanalları hükmünün, platformların yalnızca kendi marka adlarıyla değil farklı tüzel kişiliklerde bulunan *domainlerin* işletme hakkını elde etmesi durumunda OBİLET’ten sağlanan hizmetin aynı şekilde devam etmesine yönelik makul bir yaklaşımın benimsendiği değerlendirilmektedir. Aksi durum platformlara sadece kendine ait kanallar bakımından daha dar bir API hizmeti verilmesine yol açabilecektir. OBİLET sözleşmede belirtilen kapsamda API hizmeti vererek daha geniş bir kapsamda bu hizmeti vermeyi kabul etmekte ve verdiği hizmetin bedelini talep etmektedir. Dolayısıyla OBİLET’in verdiği hizmetin bedelini talep etmesi ve daha geniş kapsamda API hizmeti vermesi bakımından taahhütlere aykırı bir durum ortaya çıkmadığı değerlendirilmektedir.

(162) Öte yandan OBİLET’in API hizmet sağlayıcılığı kapsamında belirlenecek hizmet bedelinin ilgili hizmetin fiili olarak sağlanmaması sonucunu doğuracak şekilde yüksek belirlenmemesi gerektiği, OBİLET’in hak edişinin belirlenmesinde karşılaştırılabilir hizmetlerde sağlayıcıların elde ettiği komisyon oranlarının dikkate alınabileceği, mevcut



durumda OBİLET tarafından uygulanan gelir paylaşım modelinin adil olmamasından ötürü uygulanması planlanan API hizmetinin fiyatlandırılmasında bağımsız bir denetleyici firma desteğinin Kurumun onayının alınarak gerçekleştirilmesinin gerekli olduğu da şikâyet kapsamında dile getirilen diğer hususlardır. Öncelikle bu hususların bir kısmının soruşturma sürecinde OBİLET tarafından sunulan taahhüt hakkında görüşü alınan gizlilik talepli şikâyetçi bakımından yine dile getirilmiş olduğu ve karar kapsamında görüşlerinin değerlendirildiği ifade edilmelidir.

- (163) İlgili hususların değerlendirilmesi bakımından dikkate alınması gereken OBİLET taahhüdü şu şekildedir: “*Obilet/Biletall, diğer B2C platformlara sunacağı B2B dağıtım veya API sağlayıcılığı hizmetlerine ilişkin sözleşmelerinde, B2C platformların taşıyıcı firmalar ile iletişime geçmesini engelleyebilecek veya “tek elden satın alma” şeklinde değerlendirilebilecek herhangi bir hükme yer vermeyecek ve fiilen de bu yönde bir uygulamaya gitmeyecektir.*” Bu taahhülle taşıyıcı firmalar ve platformların doğrudan anlaşma yapmasının sözleşmesel ve fiili olarak OBİLET tarafından engellenmeyeceği hüküm altına alınmıştır.
- (164) İlgili taahhüt kapsamında fiili olarak tek elden satın almaya yol açacak bir uygulama API hizmetine ilişkin fiyatlamadan kaynaklanabilecektir. Söz konusu soruşturma kararında da ayrıntılı biçimde açıklandığı üzere, OBİLET’in taşıyıcı firmalar ve B2C'lere verdiği hizmetlerin bedellerinin (IMS hizmeti bedeli, API hizmeti bedeli, satış-dağıtım-pazarlama komisyon oranı, gelir paylaşım oranı gibi) rekabetçi endişe oluşmasına neden olmayacak şekilde belirlenmesi gerekmektedir.
- (165) Bu durum altında şikâyetçi tarafından OBİLET’in fiyatlandırma politikasının API hizmetinin fiili olarak sağlanmaması sonucunu doğuracak şekilde yüksek belirlenmemesi gerektiği iddiası değerlendirilmelidir. Değerlendirme için öncelikle OBİLET tarafından benimsenen iş modellerinin açıklanmasında fayda vardır. Buna göre OBİLET’in envanterinde bulunan tüm otobüs firmalarının sefer verilerinin aktarımını isteyen bir platform, OBİLET ile B2B hizmetine ilişkin sözleşme imzalayacak ve mezkûr sözleşmeye göre OBİLET envanterinde bulunan tüm otobüslerin sefer verilerini platforma aktarmak ile yükümlü olacaktır. Bu kapsamda servis sağlayıcı sıfatıyla OBİLET ile platform arasından bir gelir paylaşım modeli kurulacak ve bu modele göre satışı gerçekleştirilen her bilet için % (.....)’luk komisyondan % (.....)’lık payı satış-dağıtım-pazarlama komisyonu adı altında OBİLET, % (.....)’lık payı ise platform alacaktır. Görüldüğü üzere bu iş modelinde OBİLET tarafından platformdan ek API ya da teknik hizmet bedeli talep edilmemektedir.
- (166) Öte yandan OBİLET envanterinde bulunan bir taşıyıcı firma ile platformun doğrudan anlaşması durumunda OBİLET, yalnızca platforma ilgili taşıyıcı firmanın sefer verilerini sağlamakla yükümlü olup satış-dağıtım-pazarlama komisyonuna hak ediş kazanamamakta yalnızca sefer verilerinin platforma iletimi için teknik hizmet bedeli (API hizmet bedeli) talep etmektedir. Bu çerçevede OBİLET tarafından sunulan API hizmetine ilişkin fiyatlandırmaya aşağıdaki tabloda yer verilmektedir.

Tablo 6: OBİLET Bağlantı ve Teknik Hizmet Bedeli Hesaplama Tablosu

Bir Önceki Yıl Bilet Adedi (İlgili Taşıyıcı Firma için)	Bağlantı ve Teknik Hizmet Bedeli Oranı	İlk Bağlantı Bedeli (Tek Seferlik)	Bağlantı İdame Bedeli (Yıllık)
>=1.000.000	(.....)%	USD (.....)	-
300.000 – 999.999	(.....)%		
100.000 – 299.999	(.....)%		
10.000 – 99.999	(.....)%		

<10.000	(.....)%	USD (.....)/ yıl
Kaynak: Teşebbüslerden elde edilen bilgiler		

- (167) Yukarıda yer verilen tablodaki veriler incelendiğinde OBİLET tarafından API hizmetinin karşılığı olarak bilet satış adedine bağlı azalan oranlı bir komisyon öngörüldüğü görülmektedir. Bu bedel bakımından şikâyetçi OBİLET'in hak edişinin belirlenmesinde karşılaştırılabilir hizmetlerde sağlayıcıların elde ettiği komisyon oranlarının dikkate alınabileceğini ifade etmektedir. Şikâyetçinin bu iddiasına karşılık belirlenebilecek en ideal karşılaştırılabilir örnek, OBİLET'in API hizmeti aldığı bir durumda ilgili hizmet sağlayıcıya ödediği API hizmet bedelidir.
- (168) Otobüs biletleme yazılımı pazarında OBİLET'e rakip MYDATA ve ECE YAZILIM da belirli bir sefer verisi envanterine sahiptir. OBİLET, MYDATA ve ECE YAZILIM'ın envanterindeki otobüs firmalarının biletleri için API hizmeti almakta ve bu firmalara kendisi API hizmet bedeli ödemektedir. OBİLET'in, MYDATA ile (.....) tarihinde ve ECE YAZILIM ile (.....) tarihinde akdettiği "API Bağlantısı ve Teknik Hizmet Sağlayıcılığı Sözleşmesi" isimli sözleşmeler incelendiğinde ödemeye ilişkin olarak yukarıda yer verilen kurgunun birebir uygulandığı görülmektedir. Öyle ki MYDATA ve ECE YAZILIM, OBİLET'e sağladığı API hizmetini aynı aralıklar ve aynı oranların geçerli olduğu bir fiyatlamaya tabi tutmaktadır. Bu çerçevede API hizmet bedelinin belirlenmesinde şikâyetçinin karşılaştırılabilir hizmetlerde sağlayıcıların elde ettiği komisyon oranlarının dikkate alınabileceği iddiası bakımından yapılan karşılaştırmada OBİLET'in kendisinin dışarıdan API hizmeti aldığı teşebbüslere de aynı fiyatlandırmanın esas alındığı bir modelde ödeme yaptığı görülmektedir.
- (169) Öte yandan şikâyetçi her ne kadar OBİLET tarafından uygulanan gelir paylaşım modelinin adil olmamasından ötürü uygulanması planlanan API hizmetinin fiyatlandırılmasında bağımsız bir denetleyici firma desteğinin Kurum onayının alınarak gerçekleştirilmesinin gerekli olduğunu tekraren ileri sürse de bu husus soruşturmada değerlendirilerek sonuca bağlanmıştır. Nitekim OBİLET'in mevcut gelir paylaşımı oranlarının 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi anlamında fiyat sıkıştırmasına yol açıp açmadığı incelenmiş ve OBİLET ile gelir paylaşım modeli çerçevesinde çalışan B2C'ler için uygulanan komisyon paylaşım oranlarında alt ve üst pazar arasında fiyat sıkıştırması ihlaline yol açan bir marj oluşmadığı kararına varılmıştır. Bunun yanı sıra API hizmetinin fiyatlandırılmasında bağımsız bir denetleyici firma desteğinin Kurum onayının alınarak gerçekleştirilmesi de kabul görmemiştir. Zira API fiyatlarının Kurum tarafından onaylanması veya oluşturulması piyasada regülatör gibi hareket edilmesine sebep olacak olup rekabet hukuku uygulamasında fiyatın piyasa koşullarında piyasa aktörleri tarafından rekabeti kısıtlayıcı olmayacak şekilde belirlenmesi gerekmektedir. 4054 sayılı Kanun kapsamında fiyatlama davranışları belirli zarar teorilerinde (yıkıcı fiyat, aşırı fiyat, fiyat sıkıştırması gibi) kabul edilen standartlar çerçevesinde incelenmektedir. Rekabet otoritelerinin eylemi denetlemenin ötesine geçerek fiyatları belirlemesi gibi bir sorumluluğu üstlenmesi halinde pazarda en etkin fiyatın oluşmayacağı açıktır. Bu sebeple şikâyetçinin fiyatın Kurumun onayı alınarak belirlenmesi yönündeki görüşü de 15.06.2023 tarih ve 23-27/521-177 sayılı kararda kabul görmemiştir.
- (170) Son olarak şikâyetçi tarafından OBİLET'in API Sözleşmesi'nin 4.8. maddesindeki " API Hizmet Sağlayıcı'nın Bilet Satış Platformu'nun Taşıyıcı Firmalardan alacağı Satış-Dağıtım-Pazarlama Komisyonun'dan bağımsız olarak biletleme altyapı yazılımı ve teknik hizmetlerine karşılık olarak Taşıyıcı Firmalar'dan Program Kullanım Bedeli, Teknik Hizmet Bedeli, Lisans Bedeli vb. adlar altında bedeller tahsil edebileceği

*düzenlenmiştir.*” hükmüne ilişkin olarak OBİLET’in hâlihazırda platformlardan API bağlantısı için ücret aldığı ve ek olarak taşıyıcı firmalardan da ücret almasının platformların taşıyıcı firmalar ile doğrudan çalışmasını imkansız hale getireceği ifade edilmiştir.

- (171) 15.06.2023 tarihli Kurul kararı ile kapanan soruşturmada yer alan rekabetçi endişelerden biri de OBİLET’in biletleme yazılım hizmetinin fiili uygulamalar yoluyla çevrim içi bilet satış hizmetine bağlandığına ilişkin olup buna yönelik olarak OBİLET tarafından sunulan taahhüt paketinin 1.b maddesine göre OBİLET, B2C pazardaki hizmet dolayısıyla alınan satış-dağıtım-pazarlama komisyonu ile biletleme yazılımı hizmeti için alınan teknik hizmet bedelini birbirinden ayıştırmış bulunmaktadır. İlgili soruşturmada OBİLET yazılımını kullanan otobüs firmalarının kendilerine verilen biletleme yazılımı hizmetinin bedelsiz olduğu gibi bir algısının bulunduğu tespit edilmiştir. Bu bakımdan ilgili kararda biletleme yazılımı ve bilet satışına aracılık hizmetleri için ayrı bir bedel öngörülmesinin dosya kapsamında bahsedilen sektörde otobüs firmalarının OBİLET’in yazılımı ücretsiz sunduğu/kullandığı şeklindeki algısının ortadan kalkması için faydalı olacağı ve ayrı fiyatlandırmanın, yazılımın bedelsiz olmadığını göstererek otobüs firmalarına fiyat bakımından rakip biletleme yazılımlarını değerlendirme imkânı sunacağı değerlendirilmiştir. Bu bakımdan taşıyıcı firmalardan biletleme yazılımı için ayrı bir bedel alınması taahhüt kapsamında rekabetçi endişelerin giderilmesi için bir gerekliliktir.
- (172) Bu çerçevede OBİLET tarafından platformlara sunulan API Sözleşmesi bakımından şikâyet edilen hususların 15.06.2023 tarihli ve 23-27/521-177 sayılı Kurul kararlarıyla kabul edilen taahhütlere aykırılık teşkil etmediği değerlendirilmektedir.

#### **H.2.4. KALE SEYAHAT Tarafından İddia Edilen Diğer Hususlara İlişkin Değerlendirme**

- (173) KALE SEYAHAT tarafından OBİLET’in %4 ile %13 arasında değişen komisyon oranları uyguladığı ve bu durumun taşıyıcı firmalar açısından ayrımcı bir uygulama teşkil ettiği iddia edilmektedir. OBİLET tarafından taşıyıcı firmalara uygulanan komisyon oranları Kurulun 11.02.2021 tarih ve 21-07/103-M sayılı kararıyla açılan önaraştırma kapsamında incelenmiştir. Söz konusu dosya kapsamında OBİLET tarafından, bilet satış komisyon oranlarının ilgili taşıyıcı firmanın;
- OBİLET’e sağlayacağı ilave gelire ve yeni kullanıcı potansiyeline,
  - OBİLET markasına ve değer önerisine yapacağı katkıya,
  - OBİLET Müşteri Destek Hattı üzerinde oluşturacağı ilave işlem maliyetine,
  - OBİLET Yazılım Teknik Destek Hattı üzerinde oluşturacağı ilave işlem maliyetine,
  - OBİLET’ten bilet alan kullanıcıların müşteri memnuniyeti skoruna yapacağı olası pozitif katkıya veya vereceği muhtemel zarara,
  - OBİLET’te yapılan sefer sorgulamalarında sağlayacağı marjinal katkıya,
  - Sektördeki bilinirliği ve itibarı ile OBİLET’e karşı olan yükümlülüklerini yerine getirme kapasitesine ve kurumsallık derecesine,
  - İlave taleplerine,
  - OBİLET satışları içinde alacağı paya ve OBİLET’in firma satışları içinde alacağı pay çerçevesinde tarafların karşılıklı pazarlık gücüne,

– Temsilcilerinin tutum ve yaklaşımlarına

göre belirlendiği ifade edilmiştir.

- (174) Yukarıda ifade edildiği üzere bahse konu önaraştırma kapsamında komisyon oranları ve bu oranların nasıl belirlendiği incelenmiş, OBİLET tarafından taşıyıcı firmalara uygulanan komisyon oranlarına ilişkin iddiaların aşırı fiyat uygulaması çerçevesinde ayrı bir önaraştırma kapsamında ele alınması gerektiği değerlendirilmiştir. 24.03.2022 tarih ve 22-14/228-M sayılı Kurul kararı ile başlatılan önaraştırma sonucunda; 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 6. maddelerinin ihlal edilip edilmediğinin tespitine yönelik olarak OBİLET hakkında soruşturma açılmasına 16.06.2022 tarih ve 22-27/433-M sayı ile karar verilmiştir. İlgili soruşturma kapsamında OBİLET'in bazı otobüs firmalarına yönelik davranışı aşırı fiyat ve bağlama şeklindeki iki farklı zarar teorisi kapsamında ele alınmış ve aşırı fiyatlandırma yapıldığı yönünde bir tespit yapılamayacağı sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte bağlama iddiaları çerçevesinde oluşan rekabetçi endişelere yönelik olarak OBİLET tarafından sunulan taahhütlerin dosya kapsamında tespit edilen rekabet sorunlarıyla orantılı, bu sorunları gidermeye elverişli ve etkili şekilde uygulanabilir olduğu değerlendirilmiş ve yürütülmekte olan soruşturmanın sonlandırılmasına karar verilmiştir.
- (175) Kaldı ki ilk önaraştırma OBİLET tarafından belirlenen komisyon oranlarında, ilgili taşıyıcı firmanın satış potansiyeli, marka değeri, müşteri memnuniyeti seviyesi, kurumsallığı ve OBİLET'in ticari başarısına katkısı gibi birçok farklı parametrenin dikkate alındığını göstermektedir. 4054 sayılı Kanun kapsamında ayrımcılık iddiasının rekabeti kısıtlayıcı bir endişe yaratması için eşit durumdaki alıcılara aynı ve eşit hak, yükümlülük ve edimler için farklı şartlar ileri sürülmesi gerekmektedir. Oysa OBİLET komisyon oranlarını belirlerken ilgili taşıyıcı firmaları ekonomik ve ticari olarak kabul edilebilir parametreler çerçevesinde sınıflandırmakta ve firmaların komisyon oranını ilgili parametrelerdeki durumlarına göre belirlemektedir. Bu bakımdan şikayet edilen olayda eşit alıcılardan bahsedilmediği değerlendirilmektedir. Dolayısıyla ilgili şikayet kapsamında OBİLET tarafından ilgili oranların belirlenmesinde taşıyıcı firmalara yönelik ayrımcı bir tutum sergilendiğine dair herhangi bir bulgu bulunmadığı, OBİLET hakkında yapılan incelemelerde komisyon oranlarının belirlenmesine yönelik OBİLET stratejisinin taşıyıcı firmalar arasında ayrımcılık yaratabileceği şüphesi oluşmadığı görülmektedir.
- (176) KALE SEYAHAT tarafından ifade edilen bir başka husus ise bazı taşıyıcı firmaların bilet satış bedellerinin sanal pos sistemi ile direkt hesaplarına aktarıldığı ancak diğer taşıyıcı firmaların ilgili bedellerinin önce OBİLET'in kendi hesabına aktarılarak taşıyıcı firmalara 15 ile 20 gün sonrasında ödeme yapıldığı ve bu durumun taşıyıcı firmalar açısından ayrımcı bir uygulama teşkil ettiği şeklindedir. Bu iddia bakımından önemli olan ilk husus bilet satış işlemi sırasında kimin sanal posunun kullanıldığıdır. Zira satış işlemine yönelik bedel sanal posu kullanan firma tarafından tahsil edilmektedir.
- (177) Bu noktada OBİLET 15.06.2023 tarihli ve 23-27/521-177 sayılı Kurul kararına ilişkin dosya sürecinde taşıyıcı firmalarla imzalamak üzere sunduğu sadece B2C hizmetini içeren "Satış, Dağıtım, Pazarlama ve Komisyon Sözleşmesi" ile hem B2C hizmeti hem de biletleme yazılımı hizmetini içeren "Satış, Dağıtım, Pazarlama, Teknik Hizmet ve Komisyon Sözleşmesi"nde posa ilişkin aynı düzenlemeye şu şekilde yer vermektedir: *"İşbu Sözleşme kapsamında yapılan satışların bedeli, Obilet'e veya Obilet tarafından yetkilendirilmiş ilgili Satış Kanalı'na ait POS'lar üzerinden tahsil edilecektir."*
- (178) İlgili hüküm gereği OBİLET, kendi satış kanalları için OBİLET posunun kullanılacağını, yetkilendirdiği satış kanalında ise yetkili firmanın sanal posunun kullanacağını sözleşme şartı olarak düzenlemektedir. Bu bakımdan OBİLET satışı kim yapıyorsa onun sanal

posunu kullandığı bir sistem öngörmekte olup satışı yapan kişinin bedeli tahsil etmesi ticari olarak olağan bir durumdur. OBİLET platformunda veya OBİLET tarafından yetkilendirilmiş ilgili satış kanallarında satışlar taşıyıcı firma tarafından yapılmadığından, herhangi bir taşıyıcı firmanın posunun kullanılması da mümkün değildir. Bu madde bakımından taşıyıcı firmalar arasında farklılaşan bir durum da söz konusu değildir.

(179) Diğer yandan soruşturma kapsamında yapılan incelemelerde OBİLET'in taşıyıcı firmalara ne sıklıkla ödeme yaptığı incelenmiştir. Bu kapsamda OBİLET'in toplam (.....) otobüs firmasıyla çalıştığı, bu otobüs firmalarından;

- OBİLET'in 2022 yılı bilet satış geliri içinde %(.....) paya sahip METRO'ya (.....) gün içinde,
- %(.....)'lük paya sahip (.....) taşıyıcı firmaya (.....) gün içinde,
- %(.....)'lük paya sahip (.....) firmaya (.....) gün içinde,
- %(.....)'luk paya sahip (.....) firmaya ise (.....) gün içinde

ödeme yapıldığı tespit edilmiştir. İlgili bilgilerden KALE SEYAHAT'e (.....) gün içinde ödeme yapıldığı ayrıca görülmektedir.

(180) Soruşturma sürecinde OBİLET tarafından sunulan bilgi ve belgelerden, OBİLET'in genel olarak yüksek bilet satışı yaptığı otobüs firmalarına 1 ve 7 gün arasında ödeme yaptığı, öte yandan görece düşük bilet satışı gerçekleştirdiği otobüs firmalarına ise 15 gün içerisinde ödeme yaptığı görülmektedir. Bu bakımdan OBİLET'in taşıyıcı firmalara gerçekleştirdiği ödemelerde benimsenen kurgunun bilet satışlarından elde edilen gelir ile doğru orantılı olduğu değerlendirilmektedir. Bu kapsamda taşıyıcı firma satış potansiyeli temelinde gerçekleşen ödemelerin ayrımcı bir uygulama olmadığı değerlendirilmektedir.

(181) OBİLET'in Kuruma ilettiği toplantı talebi kapsamında 14.12.2023 tarihinde gerçekleştirilen çevrim içi görüşmede teşebbüs yetkilileri tarafından; OBİLET'in kendi posunu kullanan otobüs firmalarına günlük, haftalık ve 15 günlük olacak şekilde ödemede bulunduğu ancak (.....).

(182) Yukarıda ifade edildiği üzere 4054 sayılı Kanun kapsamında ayrımcılık iddiasının rekabeti kısıtlayıcı bir endişe yaratması için eşit durumdaki alıcılara aynı ve eşit hak, yükümlülük ve edimler için farklı şartlar ileri sürülmesi gerekmektedir. OBİLET taşıyıcı firmalara bilet satışlarından elde edilen gelirin seviyesine göre ödeme yaptığından şikâyetçinin bu iddiası bakımından da eşit durumdaki alıcılardan bahsedilemeyeceği değerlendirilmektedir. (.....).

(183) Dolayısıyla (.....) gün içinde ödeme alan KALE SEYAHAT'in bu iddiası bakımından hem eşit durumdaki alıcılar olmadığı hem de (.....) hususları dikkate alındığında OBİLET'in ödeme dönemlerini farklılaştırarak taşıyıcı firmalar arasında bir ayrımcılık yaptığı değerlendirilmektedir.

(184) KALE SEYAHAT tarafından ifade edilen son husus bilet satış bedelinin hesabına transferindeki yüksek pos komisyonunun maliyetlerini artırdığı ve bu durumun şikâyetçiye finansal açıdan zorluk teşkil ettiğidir. Yine soruşturma kapsamında yapılan değerlendirmede; pos komisyon oranlarının, genel ekonomik koşullara ve kart sağlayıcısı ödeme kuruluşlarının maliyetlerine bağlı olarak belirlenmekte olduğu, bu oranlarla ilgili olarak OBİLET'in veya herhangi bir başka şirketin dahli veya menfaati bulunmadığı, ilgili komisyonun satış kapsamında gerçekleşen ciroyu ödeme kuruluşundan veya bankadan ertesi gün tahsil etmek isteyen firmalar için uygulandığı, bankalar ve ödeme kuruluşları ile kurulacak farklı ödeme ve tahsilat ilişkileri kapsamında

ortadan kaldırılması mümkün olan bir maliyet olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle OBİLET'in kendi belirlemediği pos komisyon oranından sorumlu tutulması mümkün değildir.

- (185) Bu kapsamda KALE SEYAHAT'in şikâyet başvurusunda bahsettiği diğer hususlar bakımından OBİLET'in sunmuş olduğu taahhütlere aykırı davranmadığı değerlendirilmektedir.

#### H.2.5. Genel Değerlendirme

- (186) Yukarıda yer verildiği üzere OBİLET hakkında yürütülen önaraştırma ve soruşturma, tarafın sunduğu taahhütlerin dosya kapsamında incelenen rekabetçi endişeleri gidermekte yeterli görülmüş olması nedeniyle sonlandırılmıştır. Bu kapsamda OBİLET'in 29.09.2022 tarih ve 22-44/649-280 sayılı karar çerçevesinde bağlayıcı hale getirilen üç yıllık taahhütleri 04.10.2022 tarihinden bu yana, 15.06.2023 tarih 23-27/521-177 sayılı karar ile bağlayıcı hale getirilen üç yıllık taahhütleri ise 20.06.2023 tarihinden bu yana geçerlidir.
- (187) OBİLET, 15.06.2023 tarih 23-27/521-177 sayılı karar çerçevesinde bir periyodik bilgilendirme yükümlülüğü altında olup OBİLET bu taahhüdünü Kuruma sunduğu tüm taahhütlerin kapsamından daha geniş bir şekilde uygulamakta, her halükarda üç ayda bir bilgilendirme yapmakta ve periyodik bilgilendirme bu yönde bir taahhüt bulunmayan 29.09.2022 tarih ve 22-44/649-280 sayılı karardaki taahhütleri de içermektedir.
- (188) Kuruma iki periyodik bilgilendirme yapılmış olup bilgilendirmeler kapsamında OBİLET'in ilgili kararlardaki yükümlülüklerini yerine getirdiği gözlenmektedir. Bilgilendirmelerde pazarın rekabetçi yapısına etkisi bulunduğu düşünülen iki husus bulunmaktadır. Bunlardan ilki OBİLET tarafından rakibi konumundaki platformlara sunulan B2B envanterindeki otobüs firması sayısındaki artıştır.
- (189) Sektörün işleyişi gereği platformlar bilet satabilmek için ya otobüs firmaları ile tek tek anlaşma yaparak sefer verisini elde etmekte ya da aldıkları B2B hizmeti kapsamında yer alan sefer verisi portföyünü satış yapmak üzere kullanmaktadır. B2B hizmetinin kullanımı platformu ve taşıyıcı firmayı önemli işlem maliyetlerinden kurtarmakta ve sektörde en çok tercih edilen çalışma şekli olarak ön plana çıkmaktadır. Böylesi bir tabloda OBİLET'in B2B envanterini genişletmesi rakip platformların satış yapabileceği taşıyıcı firma kapsamını artırmakta ve envantere giren firmaların satışı bakımından OBİLET ve rakip platformlar arasında bir rekabet yaratmaktadır. Bir taşıyıcı firmayı B2B envanteri üzerinden satmanın platformun satış potansiyelini artıran etkisinin bulunmasının yanı sıra B2B sağlayıcısı bu durumda platformu envantere olmayan firmalarla çalışmak için doğrudan anlaşma alternatifini denemekten ve bu anlamda oluşan işlem maliyetlerinden de kurtarmaktadır. Kaldı ki taşıyıcı firmanın doğrudan çalışma yöntemini kabul etmeme ihtimali de bulunmaktadır. Bu sebeplerle B2B envanterinin genişlemesi B2C pazarda OBİLET ve rakip platformlar arasındaki rekabetin kapsamını artırmak bakımından çok önemlidir.
- (190) Periyodik bilgilendirmeden edinilen bilgilere göre OBİLET B2B envanterinin genişlemesi ile sonuçlanacak şekilde, Haziran 2023 tarihine kadar diğer B2C platformlara satışlarını kapalı tutan "İstanbul Kalesi"nden, diğer B2C platformlara satışlarının açılmasını talep etmiş ve ardından taşıyıcı firmanın sefer verilerinin diğer B2C platformlara aktarımına başlamıştır. Ek olarak Haziran 2023'ten sonra 19 yeni taşıyıcı firma OBİLET'ten satış-dağıtım-pazarlama hizmeti almaya başlamış olup OBİLET anılan firmalardan diğer platformlara satışlarının açık tutulmasını talep etmiş ve bu taşıyıcı firmaların sefer



verileri diğer platformlara aktarılmıştır<sup>11</sup>. Bu bakımdan taahhüt dönemi sonrası OBİLET'in B2B envanterine 20 yeni firmanın eklendiği görülmektedir. 2023 ilk beş ay verilerine göre B2B pazarda OBİLET'in en büyük rakibi MYDATA'nın (.....), üçüncü konumdaki rakip ECE YAZILIM'ın ise (.....) firmanın sefer verilerini B2B envanterleri kapsamında platformlara sağladığı düşünüldüğünde, OBİLET'in envanterine 20 yeni firma ekleyip bunu rakiplerine sunması B2C pazardaki rekabet açısından önemli bir gelişmedir.

- (191) Değınilmesi gereken ikinci husus ise OBİLET'in B2B envanterini paylaştığı ve B2C pazara girecek/girmiş olan yeni oyuncuların varlığıdır. OBİLET tarafından sefer verisi dağıtım faaliyetleri kapsamında (.....), (.....), (.....), (.....), (.....), (.....) ve (.....) isimli platformlar ile müzakere aşamasında oldukları, öte yandan üç platform ile sözleşme imzalandığı ve (.....)'nın (.....) tarihinde, (.....)'un (.....) tarihinde ve (.....)'un (.....) tarihinde satışa başladığı ifade edilmiştir.
- (192) B2B envanterinin genişlemesinin yanı sıra sefer verisi dağıtım faaliyetleri kapsamında yeni platformlar ile müzakere sürdürülmesi ve üç platform ile anlaşma imzalanması, B2C pazardaki mevcut rekabetin artmasını sağlayabilecek gelişmeler niteliğindedir. Bu bakımdan taahhüt döneminde, Kurul kararı ile hedeflendiğı üzere rekabetçi endişelerin giderilmesine yönelik yükümlülüklerin yerine getirilmesinin yanı sıra B2C pazarda rekabetin artmasını sağlayabilecek adımlar da atılmış gözükmektedir. Periyodik bilgilendirmelerde elde edilen bilgiler bu şekilde iken dosya kapsamında OBİLET'in 29.09.2022 tarih ve 22-44/649-280 sayılı, 15.06.2023 tarih ve 23-27/521-177 sayılı kararlarındaki taahhütlerini yerine getirmediğine yönelik üç farklı şikâyet başvurusu bulunmaktadır.
- (193) İlk olarak OBİLET'in 15.06.2023 tarih ve 23-27/521-177 sayılı karardaki raporlama ekranına ilişkin taahhüdüne uymadığı iddia edilmektedir. Yapılan incelemede, OBİLET'in biletleme yazılımı üzerinde oluşturması gereken raporlama ekranını oluşturduğu ve bu konuda taşıyıcı firmalara bilgilendirmede bulunduğu tespit edilmiştir. Bu bakımdan ilgili iddiaya yönelik olarak OBİLET'in taahhütlerine aykırı davranmadığı değerlendirilmektedir.
- (194) İkinci olarak OBİLET'in 29.09.2022 tarih ve 22-44/649-280 sayılı karardaki B2C pazarında fiili ya da sözleşmesel münhasırlık uygulamayacağı ve 15.06.2023 tarih ve 23-27/521-177 sayılı karardaki taşıyıcı firma ve platformun doğrudan anlaşma yapmasını engellemeyeceğı taahhütlerine uymadığı iddiası aşağıda sıralanan üç farklı olay özelinde ileri sürülmektedir:

- a) OBİLET'in "Sınırlı Kotalı Online Bilet Satış Acenteliğı" ihalesi kapsamında BURULAŞ'ın biletlerinin satışına yönelik olarak münhasırlık uyguladığı iddiası bakımından yapılan değerlendirmede ilk olarak BURULAŞ'ın kendi ekonomik bütünlüğü dışında kalan bilet satış kanallarını sınırlandırmak istediğı ve bu kapsamda yalnızca otobüs giydirme yapan acentelere kendi biletlerinin satışı için yetki verme yönünde bir ticari kararı olduğu ortaya konulmuştur. Bu kapsamda BURULAŞ sınırlı sayıda bilet için ihaleyi kazanan firmaya/OBİLET'e satış yetkisi vermiş olup kotayı aşan bilet satışları bakımından ya OBİLET'e hiçbir komisyon ödemeyecek ya da OBİLET platformunda bilet satışlarını durdurabilecektir. Bu ihale kapsamındaki sözleşmenin (2023 ihalesi) neredeyse aynı koşullarını içeren

<sup>11</sup> İlgili firmalar şunlardır: Doğanşar Turizm, İstanbul Express, Gold İstanbul, Gümüş Turizm, Has İstanbul Tur, Has İstanbul, Renk İstanbul Turizm, Özlem Midyat Turizm, Lüks Muradoğlu Tursel, Cide Tur, Nur Ardahan Posof, Tufan Turizm, Öz Çiçek Turizm, Ece Ulaşım, Azdavay Aktur Turizm, Genç Tur, GNC Ulaşım, Bayburt Uçar Turizm, Vib Kılık Turizm

bir önceki döneme ait ihale (2022 ihalesi) şikâyetçi tarafından kazanılmıştır. Dolayısıyla (.....) için hem de şikâyet konusu ihaleye ilişkin duyuru ve ihale şartları kendisine gönderildiği için şikâyetçi BURULAŞ'ın 2023 ihalesi hakkında tam bilgiye sahiptir. Bu bilgilere sahip şikâyetçi ilgili ihaleden haberdar olmasına rağmen ihaleyi karlı bulmadığı için katılım göstermemiştir. OBİLET ve BURULAŞ arasındaki sözleşmede hiçbir münhasırlık hükmü olmadığı gibi, OBİLET BURULAŞ'a bir münhasırlık talebi olmadığını ve başka platformlarla çalışmasının BURULAŞ'ın kararı olduğunu bildirmiştir. Bu bakımdan şikâyetçinin BURULAŞ ile çalışmasını engelleyecek sözleşmesel bir hüküm bulunmamaktadır. Diğer yandan OBİLET'in satış hakkını elde ettiği bilet adedi BURULAŞ toplam bilet adedinin ancak %(.....)'sı olup fiili münhasırlık yaratabilecek seviyenin çok altındadır. Biletlerinin nihai satış kanallarının belirlenmesi ve doğrudan anlaşma yapacağı B2C platformlarının hangileri olacağı hususunda karar hakkına sahip BURULAŞ eğer isterse kalan %(.....)'lük biletleri için bir başka platform ile anlaşabilecek durumdadır. Bu noktada şikâyetçinin kapsamı, içeriği ve zamanı hakkında bilgi sahibi olduğu bir ihaleye, işi ticari açıdan karlı bulmadığı için katılmaması sonrası fiili ya da sözleşmesel engel bulunmayan BURULAŞ biletlerini satamamasında OBİLET'in herhangi bir etkisi bulunmamaktadır. Tüm bu nedenlerle BURULAŞ'ın 2023 ihalesinde fiili ya da sözleşmesel bir münhasırlık yapılmadığı, bu nedenle OBİLET'in taahhütlerine aykırı davranmadığı değerlendirilmektedir.

- b) Bu başlıktaki bir diğer olay ise KALE SEYAHAT'in OBİLET tarafından, diğer çevrim içi satış platformları ile anlaşma yapmasına izin verilmediği, farklı platformlar ile anlaşma yapmak istediğinde sözlü bir şekilde *obilet.com* platformu üzerinden satışların durdurulacağı veya yavaşlatılacağına iletildiği iddiasıdır. Yapılan değerlendirmede KALE SEYAHAT ve bir platformun doğrudan anlaşma yapmasını engellediği tespitini yapabilecek şekilde KALE SEYAHAT ve rakip bir platform arasında herhangi bir iletişimden bahsedilemediği gibi KALE SEYAHAT'e böylesi bir iletişim dolayısıyla uygulanmış bir yaptırım ya da KALE SEYAHAT'in satışlarının başka bir platformda durdurulması gibi bir uygulama da ortaya konulmadığından bu iddia kapsamında OBİLET'in taahhütlerine aykırı davrandığı şeklinde bir tespite ulaşılamamıştır.
- c) Bu başlık altında son olarak OBİLET'in (.....) B2C pazarda münhasırlık uyguladığı ve (.....) şikâyetçi platform ile doğrudan anlaşma yapmasını engellediği iddiası incelenmiştir. Yapılan incelemede (.....) OBİLET B2B/API sisteminde durak tanımlaması bakımından bir sorun yaşandığı, bu sorundan haberdar olmasının akabinde OBİLET tarafından ilgili düzeltmenin yapıldığı, böylelikle (.....) hem şikâyetçi platformda hem de *obilet.com* platformunda listelenbildiği görülmektedir. Bu kısa süreli listelenememe durumunun taahhütlere aykırı münhasırlık yaratacak bir eylem olarak değil durak tanımlamaya ilişkin teknik bir sıkıntıdan kaynaklanabileceği, süresi ve kapsamı itibarıyla hem (.....) hem de şikâyetçi platformun rekabetçi gücünü kısıtlayabilecek ölçekte olmadığı, OBİLET'in (.....) gibi küçük ölçekli bir taşıyıcı firma üzerinde münhasırlık yaratarak taahhütlere aykırı gelmesinin 4054 sayılı Kanun kapsamında taahhütlere uyulmaması bakımından öngörülen ciddi yaptırımlar nedeniyle pek mümkün olmadığı değerlendirilmektedir. Bu nedenle ilgili olay bakımından da OBİLET'in taahhütlerine aykırı davrandığının ortaya konulamadığı kanaatine ulaşılmaktadır.

(195) Üçüncü olarak OBİLET'in API Bağlantısı ve Teknik Hizmet Sağlayıcılığı Sözleşmesi'nde yer alan hükümlerin 15.06.2023 tarih ve 23-27/521-177 sayılı karar kapsamındaki

taahhütlere aykırı olduğu iddiası incelenmiştir. Yapılan değerlendirmede sözleşme maddelerinde taahhütlere aykırı bir hüküm olmadığı değerlendirilmektedir.

- (196) Son olarak KALE SEYAHAT'in OBİLET tarafından taşıyıcı firmalara uygulanan farklı komisyon oranları ve ödeme süreleri üzerinden ayrımcılık yapıldığı iddiası bakımından inceleme yapılmıştır. Yapılan incelemede taşıyıcı firmaların hepsinin eşit durumda alıcılar olmadığı ve her iki durumda da OBİLET'in ekonomik olarak makul kriterler çerçevesinde belirleme yaptığı kanaatine ulaşılmaktadır. Bu nedenle bu iddialar bakımından da OBİLET'in taahhütlere aykırı bir davranışta bulunmadığı değerlendirilmektedir.
- (197) Sonuç olarak OBİLET'in ilgili şikâyetler kapsamında her iki karardaki taahhütlerine aykırı davrandığına yönelik iddiaları destekleyecek bir bilgi ya da belgeye ulaşılamamıştır.

## I. SONUÇ

- (198) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, Obilet Bilişim Sistemleri AŞ ve Biletal İç ve Dış Ticaret AŞ'nin 29.09.2022 tarih ve 22-44/649-280 sayılı, 15.06.2023 tarih ve 23-27/521-177 sayılı karar kapsamındaki taahhütlerine aykırı bir eylemde bulunmadığına, bu nedenle ilgili başvurulara ilişkin bir işlem tesisine gerek olmadığına, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.